



# Голос України

## ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА



Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

### Ранкове й денне засідання 19 листопада Мораторій на лотереї

На початку засідання депутати скористалися правом упродовж 45 хвилин виголосити запити, заяви, повідомлення від парламентських груп і фракцій. Політичні опоненти прогнозовано не уникнули нагоди обмінятися взаємними звинуваченнями у стилі: хто винен з огляду на позицію фракції комуністів під час прийняття попередніх рішень (призначення Генпрокурора і Першого заступника Голови ВР).

(Закінчення на 2-й стор.).

## БЛЦОПИТУВАННЯ — ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

### Що вас сьогодні хвилює найбільше?

На традиційне запитання газети відповідають хмельничани.  
**Валерія, 20 років, студентка:**  
— Для мене найактуальніше — закінчити навчання в інституті. Як заплатити за наступний семестр, не уявляю. Шукала собі роботу, але в усіх фірмах про незакінчену вищу освіту навіть чути не хочуть.

(Закінчення на 4-й стор.).

## ПРЕМ'ЄРА РУБРИКИ: І СМІХ, І ГРІХ

### Найкращі «ляполови» отримують призи

Недолугі етикетки, безграмотні вивіски, неповна та неточна інформація на упаковках... Такі ляпи можна зустріти на кожному кроці. І, мабуть, дивують вони не лише мене. Рубрика «І сміх, і гріх» стане своєрідною трибуною для тих, хто має що сказати з цього приводу. Надсилайте ілюстрації в редакцію з позначкою на конверті «Споживач». Найкращі «ляполови» отримують призи.

(Закінчення на 16-й стор.).

## НОВИНА ВІД ЧИТАЧА

### Не перевелось добро

Одного дня, продавши чимало картоплі, яка, дякувати Богові, вродила цього року, 70-річний Михайло Тупчієнко, добирався додому, подумки розподіляв виторг. Більша частина грошей піде на придбання палива, трохи прибережуть з дружиною до Нового року, аби було що на свята онукам дати.  
А вдома мало не знепритомнів — гроші зникли, загубив. У розпачі кинувся дорогою шукати. Знайдеш вітра в полі... І не вірив, і радів, коли учні місцевої школи Володимир Пелюшко й Євген Личков повернули односельцю загублене. Дякує дідусь добрим чесним дітям, їхнім батькам та вчителям. Виходить, не перевелось добро і в наш непевний час.

Юрій КОВЧ.

Новоселівка  
Гайсинського району Вінницької області.

Шановний читачу!  
Віднині ти наш кореспондент.  
Зателефонуй за номером  
**456-72-63**

з 9.30 до 11.00 і повідом найсвіжішу новину.  
«Голос України» — це твоя газета!

## Володимир НОВАЦЬКИЙ: «Самоврядування — це щоденні копіткі справи»

### ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА ОДЕЩИНІ

Своєрідним прологом до поїздки групи журналістів «Голосу України» у віддалені від обласного центру сільські райони Одещини, зустрічей і бесід з людьми стала наша розмова з головою обласної ради В. НОВАЦЬКИМ. Була вона доволі різноплановою, дещо з почутого знадобиться, очевидно, під час підготовки газетних матеріалів у майбутньому. А зараз подаємо роздуми Володимира Миколайовича щодо становлення, піднесення ролі органів місцевого самоврядування різних рівнів у період після останніх виборів, їх участі в реалізації обласної програми «Регіональна ініціатива».

\*\*\*

Перша зупинка журналістів «ГУ» у глибинці Одещини — у селі Зоря Саратського району. А це — його мешканці (на знімку): завідувача місцевою хлібопекарнею Марія Дмитрієва та шанувальники вільної боротьби Сашко Грибнов (ліворуч) і Дмитрик Кирилов.

(Закінчення на 18-19-й стор.).



Фото Михайла ГОЛЯКА.

## У НОМЕР

### Три смерті й національний інтерес

В Іраку покінчив життя самогубством український миротворець. Капітан Олексій Бондаренко, перекладач з арабської мови, застрелився зі штатного пістолета «Макаров» у місці розташування 5-ї окремої механізованої бригади українських миротворців. У передсмертній записці він попросив нікого не звинувачувати в його смерті. У прес-службі Міністерства оборони України повідомили, що військовий прокурор, прикомандирований до українського контингенту, порушив за фактом смерті кримінальну справу.

(Закінчення на 17-й стор.).

### Така торгівля до суду доведе

У міському суді Берліна розпочався процес над трьома громадянами України та Польщі, яких обвинувачують у незаконному переправлянні жінок зі Східної Європи до Німеччини і примушуванні їх до проституції.

(Закінчення на 17-й стор.).

### Рубежанський картон робить погоду

На Рубежанському картонно-тарному комбінаті на Луганщині відкрилася нова ділянка з виробництва високохудожнього пакування — семишарового гофрованого картону і найтоншого мікрогофрокартону. Пуск нового цеху дасть можливість підприємству розширити ринки збуту, освоївши випуск пакувань для різних виробів: посуду, побутової хімії, комп'ютерів, оргтехніки і навіть шоколаду, повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.

МІР ВАШОМУ ДОМУ!

**Сім'я**

▼

**10,15**

О! ТБ

Програма телебачення

▼

**11—14**

Наталія Скакун стала найсильнішою

▼

**23**

ПОЛІТИКА

Реформи за одну ніч не робляться

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин висловив готовність відвідати з офіційним візитом Фінляндію. Про це він заявив на переговорах із Надзвичайним і Повноважним Послом Фінляндської Республіки в Україні Лаурою Рейніля, яка спеціально зустрілася з В. Литвином, щоб передати запро-

шення від його фінського колеги. Як повідомив після зустрічі прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, Володимир Литвин, у свою чергу, запросив главу фінського парламенту побувати в Україні. Сторони також обговорили стан двосторонніх відносин, відзначивши їх прагматичний і дружній харак-

тер. Глава українського парламенту підкреслив необхідність подальшого розвитку міжпарламентських відносин і співробітництва у сфері законотворчості з метою впровадження євростандартів. Під час обговорення внутрішньої ситуації в нашій державі Лаура Рейніля зауважила, що для побудови демократичних структур влади

потрібен час. «Це не робиться за одну ніч», — заявила посол, наголосивши, що Фінляндія на цьому шляху також стикалася з певними труднощами. Володимир Литвин, у свою чергу, пояснив, що Україна вступає у новий етап і дуже важливо провести політичну реформу до президентських виборів.

Яна СТАДІЛЬНА.

І знову два варіанти розвитку подій

Після обрання Адама Мартинюка Першим заступником Голови Верховної Ради у багатьох постала низка запитань. Які домовленості насправді існують між парламентською більшістю та комуністами? Як можна говорити про утворення нової більшості? Як вплинуть останні події у Верховній Раді на хід політичної реформи? Відповіді на них оглядач «Голосу України» спробував отримати у народних обранців.

Олександр ЗАДОРЖНИЙ, постійний представник Президента України у Верховній Раді: — Нову ситуацію в парламенті можна оцінювати з різних боків. Головне значення того, що відбулося в парламенті 18 листопада, — налаштування більшості Верховної Ради здійснити політичну реформу.

Щодо політреформи є два ймовірні варіанти розвитку подій. Або узгоджуємо один законопроект і знову направляємо його на висновок до Конституційного Суду. Або за основу береться один із законопроектів конституційних змін, який може набрати відповідно 226 і 300 голосів. Тепер чекаємо висновку КС стосовно третього законопроекту, де йдеться про вибори Президента парламентом у 2004 році, обмеження повноважень глави держави і продовження повноважень парламенту до 2007 року. Це принципові моменти, спроможні змінити конфігурацію і ставлення політичних сил до першого і другого законопроектів змін до Конституції.

Петро СИМОНЕНКО, лідер фракції комуністів у ВР: — Голосування в парламенті 18 листопада — це тимчасовий збіг позицій. Ми не ставили таких умов: мовляв, комуністи підтримують Геннадія Васильєва, а більшість — Адама Мартинюка. Ми виходили з потреби нормальної організації роботи Верховної Ради, не дати змоги здійснити чергову «оксамитову революцію», розпочати процес заміни керівників парламентських комітетів.

Обрання Адама Мартинюка не означає, що комуністи увійшли до парламентської більшості. Під час консультацій «більшовики» пропонували нам і надалі мати спільні позиції щодо певних проектів законів, але у фракції комуністів є чітка позиція, якої будемо дотримуватися.

Стосовно політичної реформи, то ми й надалі підтримуємо законопроект про внесення змін до Конституції, під яким підписалися 292 народні депутати за участю фракції комуністів, та законопроект, розроблений робочою групою. Сьогодні головне — обрати найкращий варіант редакції кожної статті законопроекту про зміни до Конституції.

Степан ГАВРИШ, координатор парламентської більшості у ВР:

— Розблокуванню роботи парламенту посприяла низка обставин. Насамперед подання Президента України до Конституційного Суду щодо тлумачення норм Основного Закону про право глави держави на достроковий розпуск Верховної Ради. Останнє рішення парламент прийняв 23 жовтня, тобто 23 листопада минув би місяць, відколи парламент не працює. І наступне — обрання Першим заступником глави парламенту Адама Мартинюка. Фракція комуністів підтримала нормальний режим роботи парламенту своїми діями.

Важко спрогнозувати подальший розвиток подій у парламенті. Звісно, зміни в його керівництві можуть призвести до певного перегрупування політичних сил у ВР, але реально не змінять конфігурацію Верховної Ради.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України  
Про надання згоди на призначення  
Президентом України Васильєва Г. А.  
на посаду Генерального прокурора України

Відповідно до пункту 25 статті 85 Конституції України Верховна Рада України постановляє:  
Надати згоду на призначення Президентом України Васильєва Геннадія Андрійовича на посаду Генерального прокурора України.

Голова Верховної Ради України  
В. ЛИТВИН.

м. Київ,  
18 листопада 2003 року.  
№ 1242-IV.

Постанова Верховної Ради України  
Про Першого заступника  
Голови Верховної Ради України

Верховна Рада України постановляє:  
1. Відкликати народного депутата України Васильєва Геннадія Андрійовича з посади Першого заступника Голови Верховної Ради України у зв'язку з наданням згоди Верховною Радою України на призначення його на посаду Генерального прокурора України та особистою заявою.  
2. Обрати Першим заступником Голови Верховної Ради України народного депутата України Мартинюка Адама Івановича.

Голова Верховної Ради України  
В. ЛИТВИН.

м. Київ,  
18 листопада 2003 року.  
№ 1243-IV.



Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.



ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Дояркам — пільги, партіям — ні

Вечірнє засідання  
18 листопада

До порядку денного пленарного засідання Верховної Ради було внесено понад 80 проектів законів і постанов, з яких парламентарії мали прийняти рішення. Народні депутати блоку «Наша Україна» після голосування з кадрових питань у переважній більшості сесійний зал залишили. Щодо тактики, вважає один з лідерів блоку Юрій Костенко, то, незважаючи на зближення комуністів із парламентською більшістю, співпрацю з КПУ слід продовжувати, щоб майбутня політична реформа, яку підтримує фракція КПУ, почалася з прийняття закону про вибори на пропорційній основі.

Усі питання розкладу засідання народні депутати

розглянули і прийняли відповідні рішення. За проект закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону України» було віддано 279 голосів.

Гострі дискусії виникли навколо двох законопроектів — «Про фіксований сільськогосподарський податок щодо відшкодування пільгових пенсій» та про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із запровадженням державного фінансування політичних партій (друге читання).

У сільському господарстві механізатори, доярки, деякі інші категорії працівників мають право на пен-

сію у 55 років. Компенсувати витрати до Пенсійного фонду за ці так звані пільгові пенсії законопроект передбачав за рахунок сільськогосподарських підприємств, де ці пенсіонери працювали. Але, як зауважила народний депутат Катерина Ващук, «хто відшкодовуватиме цим людям, адже вже немає колгоспів». Законопроект, поставлений на голосування в цілому, народні депутати не підтримали.

Іншого акценту набула дискусія навколо законопроекту про державне фінансування політичних партій, які на виборах подолали чотиривідсотковий бар'єр.

Однак після обговорення законопроект не підтримано. Не підтримано законопроекти «Про захист суспільної моралі», «Про цінні па-

пери і фондову біржу» (стосовно випуску облігацій) та інші.

Перший заступник голови Верховної Ради Адам Мартинюк, який головував на засіданні до кінця, оголосив запити народних депутатів до керівників держави, міністрів, правоохоронних органів.

Під кінець народні депутати внесли до порядку денного і прийняли рішення з низки першочергових законопроектів, зокрема, «Про Державну спеціальну службу транспорту», «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (щодо механізму погашення кредиторської заборгованості за комунальні послуги установ освіти) — законопроект набрав 302 голоси, та інші.

Анатолій КАРАСЬ.

Мораторій на лотереї

Ранкове й денне засідання  
19 листопада

(Початок на 1-й стор.).

Представник фракції «Нашої України» Валерій Асальчев звинуватив фракцію КПУ у «входженні у владу», а представник КПУ Петро Цибенко заявив, що змови з режимом не було, і відкинув звинувачення опонентів. При цьому без коментарів, якимось тихо пролунало повідомлення про підписання керівниками опозиційної четвірки декларації про спільні дії з приводу проведення пропорційних виборів і реформування політичної системи.

Але загального тону розмови про ситуацію в державі це не змінило. «Нашоукраїнці» називали владу антинародним режимом, представники лівих — буржуазним режимом. У виголошеній від імені «Нашої України» заяві йшлося про «зухвалий і неприхований наступ влади на конституційні права громадян» — цензуру, обмеження доступу до правдивої інформації, обмеження права свободи зібрань, посилення тиску на середній і малий бізнес. В. Олуйко (НДП) казав з трибуни про підвищення тарифів на електроенергію. Про невиконання рішень парламенту стосовно міжнародного визнання голодомору в Україні актом геноциду української нації заявив представник БЮТ Левко Лук'яненко, звинувативши у недоопрацюванні тут нашого зовнішньополітичного відомства. А ось Андрій Політ (КПУ) та Станіслав Ніколаєнко (СПУ) торкнулися долі конкретних громадян. Перший зробив заяву з приводу смерті в ув'язненні 20-літнього комсомольця в Одесі, до якого, як він сказав, було застосовано «гестапівські методи» вибивання показів. А другий повідомив про спалення хати активістки Соцпартії у Луганській області, який помстилися за захист інтересів селян.

На порядку денний засідання винесено 16 законопроектів. Серед перших — п'ять урядових. Це про запровадження

мораторію на видачу ліцензій на господарську діяльність з випуску та проведення лотерей; про компенсацію втрат доходів житлово-комунальних підприємств; два урядові законопроекти передбачають внесення змін до Закону України «Про друковані засоби масової інформації» (пресу) в Україні. Два інші, але вже депутатські законопроекти передбачають посилення боротьби з корупцією і організованою злочинністю. Кілька законопроектів передбачають розв'язання так званих «прихвизданих» проблем.

На ранковому засіданні повідомили про вихід народного депутата Володимира Нечипорука з фракції СДПУ(о) — як було сказано, у зв'язку з розбіжностями у поглядах на національне питання. Валентин Савицький вийшов із групи «Європейський вибір».



Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На початку дня Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав із днем народження народного депутата Миколу Кирильчука.



Постанова Верховної Ради України

Про забезпечення додержання конституційних прав громадян на участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях та виконання Закону України «Про статус народного депутата України»

З метою забезпечення постійного моніторингу щодо додержання конституційних прав громадян на участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях та виконання Закону України «Про статус народного депутата України» Верховна Рада України постановляє:

1. Утворити на основі пропорційного представництва із розрахунку один член комісії від 30 народних депутатів України, але з обов'язковим представництвом від кожної зареєстрованої депутатської фракції (групи) Тимчасову спеціальну комісію з моніторингу щодо додержання конституційних прав громадян на

участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях та виконання Закону України «Про статус народного депутата України» (далі —Тимчасова спеціальна комісія).

2. Рекомендувати Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласним, міським, міст Києва та Севастополя та міст обласного значення радам провести спеціальні засідання, на яких розглянути питання про забезпечення прав громадян на участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях, а також безперешкодного виконання народними депутатами України своїх повноважень. Передбачити

участь у цих засіданнях народних депутатів України.

3. Тимчасовій спеціальній комісії внести пропозиції щодо регламенту та процедури проведення «Дня Уряду України» в грудні 2003 року з порядком денним «Додержання конституційних прав громадян на участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях та виконання Закону України «Про статус народного депутата України».

Голова Верховної Ради України  
В. ЛИТВИН.

м. Київ,  
18 листопада 2003 року.  
№ 1241-IV.

Під гаслом консолідації

У Києві, з ініціативи Держкомітету у справах національностей та міграції, відбулась Асамблея національних меншин України. Це найбільший за роки незалежності форум етнонаціональних груп нашого суспільства — у його роботі взяли участь керівники більш як 1000 всеукраїнських і регіональних громадських організацій, органів влади різних рівнів, науковці, представники міжнародних організацій.

Організатори асамблеї ставили за мету започаткувати якісно новий етап у розвитку багатонаціонального суспільства, оскільки, зрештою, йдеться про консолідацію нації, зазначив у своїй доповіді голова Держкомнацміграції Геннадій Москаль.

В центрі уваги асамблеї були, зокрема, виступи народних депутатів України — Геннадія Удовенка («Актуальні питання законодавчого регулювання у сфері міжнаціональних відносин»), Олександра Фельдмана («Національно-культурні товариства України. Стан і пріоритети діяльності»), Іштвана Гайдоша («Забезпечення прав національних меншин. Актуальні проблеми»), Рефата Чубарова («Проблеми повернення та облаштування кримських татар, осіб інших національностей, які добровільно повертаються в Україну»).

Вл. інф.

На знімку: Муфтії усіх мусульман Ахмед Тамім з дружиною під час роботи асамблеї.



Фото Олега ДУКАЧА (Укрінформ).

Без законів землю не поділити

У КОМІТЕТАХ ВР

Усунення причин і умов численних порушень земельного законодавства, виявлених у Криму під час перевірки Генеральною прокуратурою України, залежить не лише від зусиль місцевої влади, вважає Голова Верховної Ради АРК Борис Дейч. Виступаючи в Сімферополі на виїзному засіданні Комітету ВР України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, Б. Дейч зазначив, що здійснювана в країні реформа має всеосяжний характер і спрямована не тільки на передавання земель з державної в приватну, а й комунальну власність. Це, у свою чергу, потребує створення механізму розмежування земель державної і комунальної власності. Однак, на думку керівника парламенту автономії, законодавче забезпечення земельної реформи переважає на недостатньому рівні. Приміром, для реалізації Земельного кодексу потрібно майже три десятки законів, але їх прийняття затягується.

Крім того, дотепер не приведено у відповідність із Земельним кодексом України чинне законодавство про адміністративно-територіальний устрій. За словами Б. Дейча, це тягне за собою проблеми здійснення територіальними громадами сіл, селищ, міст і органами місцевого самоврядування власних повноважень у сфері бюджету, оподаткування, власності, а також породжує конфлікти між посадовими особами таких адміністративних утворень, що в результаті наносить моральну й матеріальну шкоду їх жителям. До того ж Б. Дейч наголосив, що, оскільки закон про адміністративно-територіальний устрій не набрав чинності, багато органів місцевого самоврядування за інерцією намагаються вирішувати питання розпорядження землею не у межах населених пунктів, а в колишніх адміністративних межах. «Про яку законність під час прийняття за місцевому рівні рішень із земельних питань можна казати, якщо немає спеціалізованих органів, котрі забезпечують підготовку й реалізацію таких рішень? Тільки шляхом перепідпорядкування органів із земельних ресурсів забезпечити проведення земельної реформи неможливо. У реформі земельних відносин більш ніж у будь-якій іншій сфері потрібен комплексний підхід», — сказав Б. Дейч.

Голова ВР Криму впевнений, що проведення в автономії виїзного засідання комітету сприятиме прийняттю потрібних законодавчих актів.

Галина ГРОМИК,  
прес-секретар  
Голови ВР АРК.

ВИДАННЯ

Детектив про свободу слова

Днями президент Полтавського обласного медіа-клубу Людмила Кучеренко (Калашник) (на знімку) презентувала

в Національній спілці журналістів «Білу книгу полтавської журналістики», в якій зібрано документи, думки фахівців, матеріали засобів масової інформації про стан свободи слова та преси в регіоні у 1997—2003 роках.

Більшість полтавських чиновників ще й досі переконує європейську спільноту, що політичну цензуру вигадали опозиційні журналісти. А в офіційних довідках обласпресінформу мовиться: «Вся палітра періодики забезпечує практичну реалізацію конституційного права громадян на свободу слова, інформації, демократизм...» Утім, представники четвертої влади вирішили детально написати про «замахи на правду» і «заблоковану совість» деяких чиновників.

За словами Людмили

Кучеренко, Полтавщина за рівнем свободи преси посідає 22-е місце в Україні. Опальні журналісти часто потрапляють у поле зору податківців, СЕС, пожежників. Підприємців «попереджають про неефективність розміщення реклами в опозиційних виданнях.

Звісно, до збірника включено не всі факти тиску на ЗМІ, погроз фізичного знищення і навіть замахів на життя журналістів. Деякі керівники мас-медіа не захотіли «мати неприємності» від влади і не надали матеріали. Втім, видання цікаве й без того і, на переконання упорядників, не поступається детективу.

Наталья ЯРЕМЕНКО.

У НОМЕР

Кому це вигідно?

На це та інші питання намагалися відповісти учасники круглого столу «Державна підтримка ЗМІ та вітчизняного книговидавництва», який відбувся в Укрінформі. І справді, кому може бути вигідна ситуація, коли на душу населення припадає лише 0,3 відсотка книжки, виданої в Україні? Для порівняння: якщо у 1940 році було видано 51 мільйон книжок, у 1999-му — 21, то у 2003-му — лише 15 мільйонів, із них 10 мільйонів — підручники (до речі, за необхідних 400 мільйонів). Коментарі зайві.

Учасники зустрічі наголошували, що книга — це не звичайний товар. Саме з неї починаються свідомість, патріотизм, культура, а тому треба зробити її загальнодоступною шляхом створення відповідних умов. Увагу на круглому столі переважно акцентували на потребі набрання чинності Закону «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні» з нового року, оскільки українську книгу треба рятувати.

На жаль, проблем державної підтримки друкованих ЗМІ учасники засідання торкнулися поверхово. Лише зазначивши, що така підтримка вкрай необхідна. Представники Мінфіну, в свою чергу, втішили, що з року в рік видатки на підтримку друкованих ЗМІ збільшуються. Так, на наступний рік для преси передбачено 16 мільйонів (у 2000-му було лише 10 млн.), тому не можна сказати, що держава не дбає про газети та журнали. Хоча видатки на телебачення і радіо зросли вдвічі.

Як зазначили учасники, цей круглий стіл не останній. Заплановано провести ще декілька для того, щоб привернути увагу громадськості, народних депутатів та урядовців до проблем видавців. Хочеться сподіватися, що увагу все-таки привернуть і ми читатимемо наші, українські, книжки. Чи задають ще й про газети — невідомо, бо про них, створилося враження, забули і самі учасники круглого столу.

Ніхто не відступатиме

Останні події, які завирували навколо продажу 98,8 відсотка акцій ВАТ «Дніпровський металургійний комбінат», спонукали позачерговий пленум ЦК профспілки металургів і гірників України письмово звернутися з листом до Президента Леоніда Кучми. Президента просять негайно і оперативно «втрутитися у процес приватизації стратегічно важливого для економіки та безпеки всієї держави і містоутворюючого у Дніпродзержинську підприємства». Щоб не допустити небажаних, трагічних «непередбачуваних» наслідків.

А історія і ситуація тут така. Трудовий колектив комбінату свого часу від Фонду держмайна зажадав обов'язково до конкурсної комісії ввести уповноважених від «рядових» металургів і забезпечити нарешті «прозору схему приватизації». Фонд ці пропозиції прийняв. Так уперше виникли додаткові умови конкурсу з продажу державного пакета акцій. Потенційний покупець попередньо мусить відкрити усі свої «козирні» карти щодо законності походження тих своїх коштів, які він викладає за комбінат, а разом і тих, які збирається далі спрямовувати на фінансове оздоровлення і розвиток виробництва, реконструкцію та технічне переозброєння підприємства і захист соціальних гарантій колективу.

Металурги знали, чому цього домагалися. На гіркому досвіді багатьох інших підприємств галузі вони вже достоту навчені, що коли нові господарі приходять з «утаємниченими» капіталами, це добром зазвичай не закінчується. А закінчується це частіше тим, що новоявлені «господарі» відразу зосереджуються винятково на поверненні «втрачених коштів». На перших порах, принаймні. Спершу для них найважливіше «повернути свої гроші». Отож рівень заробітної плати, інші соціальні інтереси металургів та їхніх сімей, потреби підприємства в реконструкції та технологічному оновленні, навіть в елементарних поточних планових ремонтах агрегатів, їх зовсім не хвилюють...

Щось подібне обачно упереджували і в Дніпродзержинську. Та зараз, як ідеться в листі профспілки металургів Президентові України, «з незрозумілих причин Фонд держмайна скасовує додаткові умови конкурсу». Хоч для профспілкових лідерів насправді великої загадки в рахуванні назад і немає. «Такі рішення», — заявляють вони, — ми розцінюємо як наслідок незаконного втручання окремих фінансово-промислових груп у хід приватизаційного конкурсу».

(Закінчення на 7-й стор.).

АНОНС

«Дикий табун»

з'явиться на телевізійних екранах

Сьогодні о 20.55 на московському телеканалі НТБ прем'єра нового художнього кінофільму «Дикий табун». Стрічку за сценарієм народного депутата Віктора Веретенникова зняв кінорежисер Валерій Рожко.

Нова робота українських кінематографістів стала переможцем на трьох престижних фестивалях — у Москві, Ялті та Києві.

Віктор Веретенников не тільки політик, а й талановитий організатор виробництва. Понад те, у вільний час пише прозу. Тим більше, йому не треба шукати сюжетів. Його герої живуть і діють поряд з автором.

Вл. інф.



НОВИНИ

АКТУАЛЬНО

Здоров'я — за гроші

Низку фактів незаконної вимоги оплати за лікування виявила прокурорська перевірка медичних закладів у Запорізькій області. Так, медики Мелітопольського міжрайонного онкодиспансеру вимагали від своїх 18 пацієнтів більш як 10 тисяч гривень. Гроші вимагали нібито для благодійного фонду закладу. Стосовно працівників диспансеру порушено кримінальні справи.

За словами начальника відділу нагляду за дотриманням законів облпрокуратури Олександра Васюка, вимагання медиків особливо процвітає в Оріхівському і Бердянському районах, а також у Запоріжжі. Цього року лише до дисциплінарної відповідальності вже притягнуто 48 працівників медзакладів.

**Олександр АБЛЦОВ.**  
Запорізька область.

ФОТОФАКТ

У Чернігові на Красній площі голодують підприємці, які працюють на ринках обласного центру. Вони вимагають змінити керівництво ринку «Нива», звільнити з посад корупціонерів і зберегти місця для торгівлі. Якщо вимоги страйкарів не задовольнять, голодування планують продовжити у Києві біля адміністрації Президента.



Фото Сергія ПАВЛЕНКА

Не платиш за житло — чекай «гостей»

БОРГИ

Примусове повернення боргів за спожиті комунальні послуги запровадила міська влада Вінниці.

За кожним із ЖЕКів закріпили представників державної виконавчої служби (залежно від кількості будинків на території), а також дільничного міліціонера. Така команда стукатиме у двері квартир злісних неплатників. Розпочнуть із тих, стосовно кого суд уже виніс рішення про примусове стягнення платні за житло (загалом оформлено 5830 позовів). А загальна сума боргів за комунальні послуги сягнула 50 мільйонів гривень.

Неждані гості мають право здійснювати опис майна боржника. Так зазначено у рішеннях суду, переданих на виконання державній виконавчій службі. До речі, на деякого з боржників вплинуло саме повідомлення про примусове стягнення платні за житлово-комунальні послуги. У п'яти найбільших ЖЕКах міста частина власників житла після отримання судових рішень розрахувалася з боргами ще до приходу «гостей».

**Віктор СКРИПНИК.**  
Вінниця.

БЛЦОПИТУВАННЯ — ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

(Початок на 1-й стор.).

**Михайло Кузьмін, 42 роки, підприємець:**  
— Нині знову точаться розмови про зміну системи оподаткування. Якщо доведеться робити більше відрахувань, фірма просто збанкрутує. Якщо цей тиск зростатиме, то завтра я стоятиму з простягнутою рукою на біржі зайнятості.

**Людмила Сергіївна, продавець на ринку:**  
— Люди побоюються, що придуть нові власники Хмельницького ринку й почнуть торгувати дешевшим товаром, а ми залишимося без роботи. Я колись працювала на заводі, як і більшість моїх сусідів по прилавку. Переконана: якщо людям запропонували стабільну роботу на підприємстві, вони з радістю погодилися б.

**Записала Ірина КОЗАК.**

АКЦІЇ

Неакадемічне свято



Фото Михайла ГОЛЯКА

Ректор Української академії зовнішньої торгівлі Олександр Покрещук та народний депутат України Сергій Осика серед студентів.

Анна БОЙКО.

Європа в Роздільній

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Саме це стверджують фахівці: введений в експлуатацію 18 листопада новий пасажирський вокзал на залізничній станції Роздільна — другий в Україні, після оновленого Київського вокзалу, що повністю відповідає європейським нормам і стандартам. Його урочисте відкриття відбулося в День міста, і для роздільнянців, життя більшості з яких так чи інакше пов'язане із залізницею, це стало воістину дорогим подарунком.

Утім, чому тільки для роздільнянців? Цією станцією щодня проходять десятки поїздів, сюди з'їжджаються, аби продовжити свій шлях у багатьох напрямках, пасажирів з чималої низки міст і сіл. Отож, і для них створено усі оті зручності, що їх тепер пропонує новий вокзал.

У день відкриття вокзального комплексу (а його справедливо називати саме так, адже розбудові, оновленню піддано і всю привокзальну територію площею майже 75 гектарів), було мовлено чимало теплих слів на адресу і проєктантів, і будівельників, і монтажників сучасної апаратури, і тих, хто подбав, щоб таке будівництво розпочати та завершити. Іменинниками почувалися сотні людей, а серед них і міністр транспорту України Георгій Кирпа, голова Одеської облдержадміністрації Сергій Гриневецький, начальник Одеської залізниці Ілля Левицький.

Згадали виступаючі на урочистостях, як чотири роки тому було оголошено тендер на розробку проєкту нового вокзалу в Роздільній. Відгукнулися сім досить відомих проєктних організацій. А переміг колектив київського проєктного інституту «Транспроєкт» — його розробка була доволі оригінальною, такою, що вдало поєднувала вишуканість майбутньої споруди з простотою і зручністю. Й тепер, оглядаючи новий вокзал як зовні, так і в середині, не можна не захоплюватися. У вокзальному комплексі, зведеному за якихось півроку, є все, аби пасажир почувався, пожартував хтось вдало, як удома. Просторі касовий та операційний зали, комфортна зала з кафетерієм для пасажирів, затишні кімнати для відпочинку батьків з дітьми, медпункт, пошта, камери схову багажу, оснащені сучасною автоматикою й електронікою приміщення для адміністративних і технічних служб...

Чималі зміни сталися й на під'їзних коліях станції, на стрілочних переводах, на посту електросигналізації тощо. Ручне управління в більшості випадків замінено сучасним устаткуванням, що працює в автоматичному режимі.

— Ми першими підготувалися до

Фото Олександра СЕРГОГО (Укрінформ)



КРИМІНАЛ

Машину судді спалили зухвало

Біля будинку Господарського суду Харківської області невідомими особами пізно ввечері було показово зухвало спалено чорний «Лексус». Як повідомили місцеві ЗМІ, машина належала одному з заступників голови Господарського суду Ігорю Бровченку. Зі своєю професійною діяльністю підпал суддя не пов'язує. Каже, останнім часом резонансних справ він не вів.

У суді підпал називають зухвалим. Інцидент відбувся ввечері, на по-

чатку сьомої, коли на вулиці багато людей. Очевидці стверджують, що бачили, як до машини підійшли два хлопці і кинули в салон і на дах пакети з пальним. Передня частина авто згоріла майже повністю.

Збиток від підпалу правоохоронці попередньо оцінили в 75 тисяч гривень. Для прикладу: нова така машина коштує приблизно 160 тисяч гривень.

**Микола КОСИЙ.**  
Харківська область.

# Сироти при живих батьках

Сьогодні — День спільних дій в інтересах дітей

Маленька дівчинка розказує: тут вона вчиться, тут грається, там спить. Але в неї немає мами, бо вона в сиротинці. «Не залишай мене, мамо!» — благально лунає з телеекрана. Такий сюжет 30-секундного відеоролика, знятого Житомирським обласним телебаченням. Показали його під час «круглого столу», організованого службою у справах неповнолітніх Житомирської облдержадміністрації до Дня спільних дій в інтересах дітей, який відзначають 20 листопада. Саме цього дня в 1959 році Генеральна Асамблея ООН прийняла Конвенцію про права дитини, ратифіковану Україною в 1991 році.

На жаль, той відеоролик актуальний. Як зазначив заступник начальника облуправління охорони здоров'я Юрій Галінський, керівники медицини області змушені шукати приміщення, аби розширити обласний будинок дитини. Майже тридцять малят уже тривалий час перебувають у лікувальних закладах області, бо в будинку дитини немає місць. Ось такий парадокс: народжуваність за останні роки різко впала, зате сиріт при живих батьках стає дедалі більше. І не все можна списати на скрутні матері-

альні умови. Нині на обліку перебуває більш як півтори тисячі дітей, яких можна усиновлювати. З 1996 року, відколи це питання регулюється новим законом, усиновлено 623 дитини-сироти. Серед нових батьків чимало іноземців, хоча, на щастя, громадян України все-таки більше.

Ще кілька років тому на сесіях обласної ради референдом звучало: грошей на утримання закладів, де перебувають діти-сироти і діти, позбавлені батьківської опіки, катастрофічно бракує. Тепер ситуація поліп-

шилася. Дитбудинки забезпечуються необхідним харчуванням, побільшало благодійників. Одна із шкіл-інтернатів, якій пощастило з шефами, цього року одержала 820 тисяч гривень спонсорської допомоги, інша — 182 тисячі. Але є те, чого не замінять найсмачніші обіди і найкращі вихователі. Ось рядки з листа вихованки школи-інтернату: «Я ніколи не бачила своєї матері. Хотілося б, але не знаю, де її шукати. Я не хочу дітей. Невже мені також доведеться віддавати їх до інтернату?»

Лякає і наведена на «круглому столі» статистика неблагополучних сімей. Бо є ще одна категорія сиріт при живих батьках — це хлопчики й дівчатка, які добре знають, хто їх на світ народив. Але знають також інше: в сім'ях з батьками-алкоголіками — справжнє пекло. Зростає кількість тих, у кого забрали дітей,

позбавивши батьківських прав.

Як би не запізнитися... Бо з'являються «діти вулиці». В облуправлінні охорони здоров'я знають уже про чотири випадки, коли шприц із наркотиками спробували ще в 9—10 років. А деякі дівчатка з 10-річного віку починають «колекціонувати» статевих партнерів. Пожирати гіркі плоди доводиться кримінальній міліції у справах неповнолітніх. Її представник констатував на «круглому столі»: кожен десятий злочин в області скоєно неповнолітніми. І 70 відсотків з них підпадає під категорію тяжких та особливо тяжких, у тому числі вбивства і зґвалтування.

Молодь не втрачено, за неї треба боротися, наголошували учасники «круглого столу». Але не масовими заходами, а роботою з конкретними людьми.

Олексій КАВУН.

Житомир.

## ТРАГЕДІЯ

### Терористи ні при чому

Потужний вибух пролунав у вівторок у дев'ятиповерхівці в центрі Кіровограда. Майже в усьому будинку повілилися вікна. У квартирі, що стала епіцентром вибуху, та в сусідніх по сходовому майданчику знесло перестінки. Господаря квартири, студента одного із кіровоградських вузів, з тяжкими опіками доставлено до обласної лікарні.

За попередніми висновками, вибух стався внаслідок витоку побутового газу з газової плити, якою господар обігрівав приміщення.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

### Самогубство старшого лейтенанта

Увечері 17 листопада 24-річний слідчий Чигиринського райвідділу внутрішніх справ Юрій Руденко пострілом у голову з мисливської рушничі звів рахунки з життям.

Трагедія сталася у міській квартирі, де неодружений старший лейтенант мешкав разом із матір'ю, Руденко Любов'ю Григорівною, старшим слідчим цього ж райвідділу, підполковником міліції.

За фактом самогубства прокуратура Чигиринського району порушила кримінальну справу, ведеться службове розслідування. Загиблий не залишив передсмертної записки, тому і версій, що штовхнуло його на відчайдушний крок, поки що немає.

На початку нинішнього року добровільно пішов із життя начальник райвідділу внутрішніх справ Черкаського району В'ячеслав Романовський. У березні здійснив спробу самогубства начальник обласного управління міліції генерал Олег Кочегаров.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

## ФОТОФАКТ

У столичному Будинку кіно проходить XIII українська виставка-ярмарок «Оптика-2003 (осінь)». Серед 45 учасників разом з вітчизняними виробниками свою продукцію представляють фірми з Росії, Польщі, Німеччини, Італії та інших країн. На виставці експонуються окуляри, лінзи, оправи, верстати для обробки оптичних деталей, офтальмологічне обладнання та інструменти.

На знімку: у залах виставки можна підібрати і придбати окуляри на будь-який смак.



Фото Михайла ГОЛЯКА.

## ДОСЯГНЕННЯ

Перший український багатоцільовий буксир криголамного типу «Бакай» спущено на воду на Чорноморському суднобудівному заводі. Його будівництво коштувало замовників — об'єднанню «Укрморпорт» — 26,9 мільйона гривень. «Бакай» збудовано в рекордно короткі терміни з дотриманням вимог українських і міжнародних стандартів.

«Новачок» має спеціальне оснащення: носову буксирну лебідку з тягло-

вим зусиллям у 10 тонн і кормову автоматичну лебідку — в 20 тонн, що дає змогу працювати не тільки в портах, а й у відкритому морі. Потужність кожного з двох головних двигунів — 1380 кіловат. Крім високої потужності, судно має суперманевреність: за 22 секунди розвертається на 360 градусів. Цей фактор дуже важливий для безпеки роботи буксира з великими суднами. Найголовніша

перевага буксира — його корпус виконано за посиленою криговою схемою, а це дає можливість без перешкод працювати за будь-яких кригових умов.

Як повідомив директор об'єднання «Укрморпорт» Андрій Манучаров, уже затверджено програму будівництва 42 буксирів і 120 кранів на найближчі сім років. Сплановано і фінансування програми. Миколаївські корабелі

сподіваються, що і надалі замовлення «Укрморпорту» розміщуватимуться на місцевих суднобудівних заводах. А поки що буксир, котрий шойно зійшов зі стапелів, вирушає до місця постійної прописки — до Херсонського морського торгового порту, що стане своєрідним подарунком до 225-річчя підприємства.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

# Буксир у подарунок

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 33/176 Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Інтер-Інвест» (87511, Донецька область, м. Маріуполь, Приморський б-р, 25, р/р 26005188060001 МФ КБ «Приватбанк», МФО 335429, ЄДРПОУ 20391735).

Ухвалою суду від 15.10.03 р. по справі № 33/176 Б введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Ухвалою суду від 23.01.03 р. по справі № 33/167 Б розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Матвейчука Д. В., ліцензія АА № 484238 (875557, м. Маріуполь, вул. Київська, 92-41).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Згідно Ухвали господарського суду Миколаївської області від 26.10.2003 р. у справі № 4/129 вважати недійсною публікацію в газеті «Голос України» № 113 від 20.06.2003 р. про порушення справи про банкрутство ВАТ «Південнобузьке», с. Кир'яківка, Миколаївський район, Миколаївська область.

Товариство з відмеженою відповідальністю «ТОРГОВИЙ БУДИНОК СІЛУР»

(код ЄДРПОУ 23348409), місцезнаходження: 86700, Донецька обл., м. Харцизьк, вул. Філатова, 9, згідно з рішенням загальних зборів учасників від 31.10.2003 р. (протокол № 2/2003), повідомляє про свою реорганізацію шляхом приєднання до Відкритого Акціонерного Товариства «СІЛУР». Всі майнові права та обов'язки реорганізованого ТБВ «ТОРГОВИЙ БУДИНОК» переходять до ВАТ «СІЛУР». Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дати публікації оголошення.

## ВІСТІ З ДОНЕЧЧИНИ

### Вибухівку «видобували» зі снарядів

Два злочинних угруповання, які займалися незаконним збутом вибухових речовин, виявили співробітники управління боротьби з організованою злочинністю УМВС України в Донецькій області. У Петровському районі обласного центру затримано майстра-підричника однієї із шахт, який збував вибухову речовину вугленіт (її використовують під землею). У зловмисника вилучили п'ять кілограмів поцупленої з рідного підприємства вибухівки.

А 22-річний безробітний мешканець Ворошилівського району Донецька «видобував» амоніт і тротил зі... снарядів часів Великої Вітчизняної, які вкопував у Слов'янському районі. Заповзятливий молодик возив боеприпаси громадським транспортом, розбирав їх у посадці поблизу обласного центру, металеву «оболонку» здавав у брукхт, а саму вибухівку намагався збути. Як з'ясувало слідство, в цій ризикованій справі безробітному донецчанину допомагав ровесник. Один із «подільників» заарештований, у нього вилучено 3,5 кілограма вибухових речовин.

### Дивися під ноги. І вгору — теж

Повідомлення про те, що в одному із приватних будинків Краматорська у колодязь впала людина, надійшло на пулст місцевої пожежної частини. Але бідоласі пощастило: у вільному падінні він зачепився за металевий виступ і завис над водою. Рятувальники, які прибули за викликом, кинули потерпілому спеціальний пояс, однак самотійному надії його 24-річний психічно хворий інвалід першої групи не зміг. Тоді у колодязь на мотузці спустився один із рятувальників і витягнув хлопця. Одразу після визволення його відправили до лікарні.

А ось ще одній мешканці цього міста пощастило менше: біля власного будинку, йдучи на ринок, вона отримала важкий удар по голові. З відкритою черепно-мозковою травмою пенсіонерку доставили до лікарні і прооперували. Причиною трагедії став шматок облицювальної плитки вагою близько двох кілограмів, що відірвався на рівні п'ятого поверху будинку. Дивом уцілів онук потерпілої, який у фатальний момент тримався за бабусину руку.

### Прибутки «по-білому»

За дев'ять місяців цього року корпорація «Індустріальний союз Донбасу» отримала доподатковий прибуток у сумі 330 мільйонів гривень, повідомили кореспондентові «Голосу України» в прес-службі корпорації. Як запевнив голова ради директорів Сергій Тарута, є всі підстави вважати, що досягнуті темпи зростання обсягу прибутку перевищать прогнозовані показники.

Раніше повідомлялося, що за підсумками року ІСД планує отримати доподатковий прибуток в розмірі 400 мільйонів гривень, а валовий дохід корпорації очікується на рівні 8 мільярдів гривень. Водночас керівництво фірми зазначало, що цих коштів бракуватиме на реконструкцію, приміром, Дніпровського металургійного комбінату імені Дзержинського, бо, за розрахунками фахівців, для виведення цього підприємства на необхідний рівень технічного оснащення потрібно 300—400 мільйонів доларів. В ІСД вважають природним джерелом для таких вартісних придбань позику у західних фінансових інститутів. Які, у свою чергу, готові надати ресурси лише за умови підтвердження українськими компаніями легальності походження доходів як джерела купівлі.

### Сніг зустрінуть у всеозброєнні

Комунальники Донецька перейшли на зимове утримання доріг. Розпочалося цілодобове чергування техніки для прибирання снігу і посипання автошляхів — а їх закріплено понад 200 кілометрів. Міська влада уклала також спеціальні договори з підприємствами про догляд ділянок доріг узимку. Всього для боротьби зі снігом та ожеледицею підготовлена 51 одиниця техніки, із них сім нових машин прибули до міста наприкінці минулого місяця. Створено запаси паливно-мастильних матеріалів, а також граншлаку і солі.

Ліна КУЦ.

## ФОТОФАКТ



Фото Олександра СИНІЦІ (УНІАН).

У рамках всеукраїнської акції «Божий Закон у кожен дім» усі, хто звернеться з письмовим проханням до Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета, зможуть безоплатно одержати оновлене видання «Закону Божого».

На знімку: Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет.



# Перемагають вічну мерзлоту

До свого 75-річчя ЗАТ «Інститут Харківський пром-транспорт» підійшло як могутнє проектне підприємство, конкурентоспроможне на світовому ринку. Це підтверджує сертифікат відповідності системи управління якістю міжнародному стандарту ISO 9001:2000. Його харків'яни одержали першими серед колег по СНД.

Харківський пром-транспорт — провідне в Україні підприємство з проектування промислового залізничного й автомобільного транспорту, складського господарства, комплексної механізації й автоматизації вантажно-розвантажувальних робіт. Заснований у 1928 році наказом народного комісара важкої промисловості як Південна контора всесоюznego акціонерного товариства «Трансбуд». Виконував комплексні проекти транспортного забезпечення металургійних гігантів «Криворіжсталь», «Азов-

сталь», заводів Донбасу. Евакуйований 1941 року до Новокузнецька, інститут розробляв проекти залізничного зв'язку сировинних баз Півночі й Далекого Сходу з оборонними підприємствами країни, що розмістились у цих краях в евакуації. Потім, забезпечуючи відбудову в найкоротші терміни транспорту промисловості України, інститут одночасно розробляв для рідного Харкова проекти відновлення практично всіх мостів, зруйнованих під час війни. Пізніше зусиллями його фахівців створюєть-



Фото автора.

ся транспортна мережа Кременчуцького і Лисичанського нафтопереробних заводів, Волгоградського і Сумського хімікомбінатів, машинобудівних та гірничо-збагачувальних підприємств, а також спроектовано транспортні об'єкти на Кубі, в Нігерії, Китаї, Кореї, В'єтнамі.

На тлі незліченних злигоднів більшості інститутів, що в кінці 90-х опинилися на межі розпаду, Промтранспорт здається феноменом. Гідно переживши важкі часи, сьогодні колектив вийшов на той самий обсяг робіт, що й наприкінці 80-х, коли інститут мав найкращі показники

за всю історію свого існування. Минулий рік виявився переломним і перевершив усі сподівання як за обсягами виконаних робіт (більше 3 млн. гривень), так і за отриманим прибутком. Істотно виросла зарплата, акціонери вчасно одержали дивіденди.

Цікаво, що вписатися в нове життя вдалося не з допомогою новоспечених менеджерів, а зусиллями перевірених часом власних кадрів. Керівник ЗАТ, член-кореспондент Академії архітектури Володимир Грицай — яскравий представник когорти людей старого гарту, звичних до додання труднощів. Однак про виховання молодого зміни тут говорять як про життєво важливий фактор. Радує також, що остан-

нім часом інститут у рамках реалізації програми «Молодий фахівець» прийняв у свій колектив більше 20 недавніх випускників вузів і має намір і надалі поповнювати свій кадровий склад творчою молоддю.

Останнім часом в інституті створено новий відділ, що забезпечує всією технічною, нормативною та правовою інформацією не тільки інші підрозділи підприємств, а й багатьох суміжників. Значення такої нормативної бази в сучасному світі важко переоцінити. Розширилася і сфера діяльності інституту. Отримано ліцензії на проектно-розвідувальні роботи в Україні й Російській Федерації, в тому числі і на спеціальні види робіт, якими раніше інститут не займався, — проектуван-

# Україна перед вибором майбутнього для автомобільної промисловості

Розв'язуючи питання про оптимальне співвідношення між перевагами виробникам автомобілів і заходами із захисту ринку, уряд і парламент мають визначитися: кого вони підтримують — внутрішнього виробника чи іноземного?



Тарієл БАСАДЗЕ

Однією з найактуальніших тем, обговорюваних сьогодні в контексті вступу України до СОТ, є приведення українського законодавства, що регулює різні галузі промисловості, у тому числі автомобілебудування, у відповідність з нормами ГАТТ/СОТ і ЄС. Згідно з ними, Україні треба переглянути пільги, надані сьогодні окремим галузям. З одного боку, виконання цієї умови обов'язкове для вступу країни до СОТ. З другого — положення і міжнародного, і національного законодавства вказують на неможливість погіршення інвестиційних умов для інвесторів, що вже працюють в Україні. Під час розв'язання цієї суперечності завдання уряду має залишатися незмінним: забезпечити для підприємств, що виробляють продукцію в Україні, найсприятливіші умови в конкуренції з закордонними виробниками.

В автомобілебудуванні це завдання стоїть надто гостро, оскільки український ринок стає надзвичайно привабливий для іноземних виробників, а конкуренцію між українськими компаніями і західними автоконцернами назвати рівною доволі-таки складно. Світові автоконцерни працюють в умовах розвиненішої бізнес-інфраструктури, мають більш високий рівень розвитку технологій, більші фінансові можливості і кадрову забезпеченість, а також значно більший ринок збуту. Крім того, багато закордонних виробників має пряму державну підтримку, надану як податкові й інші пільги, податкові «канікули» і навіть прямі дотації — гранти. Наприклад, ЄС за останні кілька років надав гранти таким провідним компаніям, як Volkswagen (115 млн. дол. США), GM-Opel (570 млн. дол. США), Fiat (1,7 млрд. дол. США) і т. ін.

Зрозуміло, що сьогодні результат зіткнення будь-якого вітчизняного підприємства зі світовим виробником цілком передбачуваний. Тисячі людей, що працюють у автомобільному виробництві, можуть залишитися без роботи, а Україна надовго втратить шанс «уписатися» в розподіл праці у світовому автомобілебудуванні. З огляду на це, ідея надання преференцій підприємствам автомобільної галузі поки ще залишається надто актуальною для України. І до речі, вона зовсім не суперечить міжнародним нормам. Зокрема, відповідно до статті 29 Угоди про субсидії і компенсаційні заходи ГАТТ/СОТ, країни з перехідною економікою протягом семирічного періоду від моменту набрання чинності угодою з СОТ мають право використовувати програми і заходи, потрібні для переходу від планово-цен-

тралізованої до ринкової економіки, і зокрема так звані заборонені субсидії.

У світлі обговорення законопроектів про розвиток в Україні автомобілебудування постала ще одна тема для обговорення — турбота про споживача. Сьогодні перед урядом стоїть завдання знайти оптимальне співвідношення між обсягом преференцій, наданих автовиробникам в Україні, і заходами для захисту внутрішнього ринку, тобто встановленням ввізного мита на импорт автомобілів. Від компаній-імпортерів, що ввозять в Україну автомобілі іноземного виробництва, часто можна почути, що питання турботи про споживача має вирішуватися за допомогою введення низького мита, оскільки високе мито — це і більша ціна на автомобіль для кінцевого покупця.

Але у всіх розвинених країнах заведено, що на забезпеченіших громадян лягає і більший тягар податків. Ті, хто віддає перевагу дорогим імпортним автомобілям, віддають до державної скарбниці й більше коштів, адже державі треба поповнювати бюджет і реалізовувати соціальні програми для менш забезпечених шарів населення. Кажучи про те, що високе мито на імпортні автомобілі «б'є по кишені народу», не можна забувати, що з усіх продаваних в Україні легкових автомобілів тільки 15—20 тисяч (або 10—15 %) — це іномарки за ціною від 10 тисяч доларів і вище, з яких стягують мито. А більшість покупців вибирає недорогі машини українського і російського виробництва, що митом не обкладають. Отже, підвищення мита відіб'ється на кишенях лише 15—20 тисяч найзабезпеченіших українських громадян, яких аж ніяк не можна ототожнювати з 48-мільйонним народом.

Справді, сьогодні недорогі автомобілі домінують на ринку. Запорізький автозавод, наприклад, в останні два роки різко збільшив обсяги продажів автомобілів власного виробництва, зокрема «Таврій» і «Славути». В Україні є десятки тисяч людей, котрі завдяки чинному законодавству мали змогу придбати машини за невисокою ціною. Якщо в результаті змін у законодавстві підприємство втратить підтримку держави у вигляді преференцій, виробництво на ЗАЗі буде фінансово підірвано. А тим часом, вже наступного року ЗАЗ планує скласти і продати 120000 автомобілів. Якщо завод не матиме змоги продовжувати виробництво, таке само число людей позбавиться можливості придбати засіб пересування.

Вирішуючи питання про оптимальне співвідношення між преференціями і заходами із захисту ринку (наприклад — ставками ввізного мита), уряд і парламент мають визначитися: кого вони підтримують — внутрішнього виробника чи іноземного? Важливо розуміти, що відповідь на це запитання лежить в основі державної політики, спрямованої на розвиток в Україні автомобільної промисловості. Приміром, поняття «імпортери автомобілів» не може фігурувати у прийнятті рішень про розвиток автопрому, тому що імпортери представляють інтереси іноземних виробників і фактично сприяють розвитку виробництва, збереженню і збільшенню кількості робочих місць за рубежом. У зв'язку з цим безпе-

речним є постулат, що державна політика в сфері автомобілебудування має бути спрямована саме на підтримку виробництва автомобільної техніки усередині країни. І не має значення, організовано це виробництво українською чи іноземною компанією, що прийшла в Україну.

Що припускає підтримка автомобільної промисловості? Головне — це створення і забезпечення підприємствам, що виробляють автомобільну техніку в Україні, сприятливих умов для успішної конкуренції з закордонними виробниками, котрі з самого початку мають фінансові, технологічні і інші переваги. Досягти цього можна за допомогою комплексу заходів, що включають надання податкових і інших преференцій з одночасним застосуванням механізмів захисту внутрішнього ринку від експансії імпоротної продукції.

Розробляючи відповідні законодавчі зміни, Україна, поза всякими сумнівами, повинна рухатися обраним нею стратегічним курсом на інтеграцію в СОТ і європейське співтовариство. До того ж, адаптуючи чинні закони до міжнародних норм, необхідно зберегти сьогоднішні умови діяльності для тих підприємств, що вже одержали іноземні інвестиції і реалізують довгострокові інвестиційні програми (це, зокрема, Запорізький автомобілебудівний і Львівський автобусний заводи). Адже, згідно і з національним, і міжнародним законодавством про інвестиції і захист прав інвесторів, надані державою пільги є непорушні протягом усього періоду, на який вони отримані. А скасування преференцій, по-перше, є грубим порушенням низки законів України і положень міжнародного права; по-друге — таїть у собі для нашої країни повернення внесених інвесторами коштів і виплату багатомільйонних компенсацій. Нарешті, таке скасування неминуче призведе до цілкового припинення інвестиційних програм і виробництва на підприємствах, а також змусить відмовитися від роботи в Україні навіть ті нечисленні іноземні компанії, що, незважаючи на несприятливий інвестиційний

клімат, принесли в Україну гроші, технології, а головне — надію на відродження повноцінного виробництва.

Одним із ключових положень законодавства, що регулює автомобільну промисловість, повинні стати критерії, за якими визначається країна походження автомобілів і комплектуючих виробів. Відповідно до правил міжнародної економічної діяльності і торгівлі, товар вважається походженням з конкретної країни, якщо частка зроблених у цій країні комплектуючих і матеріалів, що використані під час виробництва товару, перевищує 50 %. Крім того, під час виготовлення багатьох товарів, у тому числі автомобілів, потрібне виконання низки виробничих і технологічних операцій. Тільки цілковита відповідність товару значеним умовам надає право на одержання встановлених законодавством податкових пільг і інших преференцій.

Введення критерію походження для різних товарів — це життєво важливий захід і для кожного окремо взятого підприємства, і для промисловості й економіки у цілому. Що стосується автомобілебуду-

# і навіть сейсмосону

ня автоматичних систем пожежогасіння і пожежної сигналізації. А гарантією одержання замовлень став перехід проєктувальників на міжнародні стандарти якості.

За десятиліття роботи інститут накопичив багатий фондвий матеріал з топогеодезичних і геологічних даних підприємств, архів використання технічних рішень на об'єктах транспорту, промисловості та їх інфраструктури. Для фахівців — знавців своєї справи ці відомості — неоціненний багаж під час прийняття рішень з реконструкції й технічного переозброєння цих об'єктів, а також спосіб скоротити витрати замовників на проєктні роботи. Однак навіть у рідному місті досвід і можливості інституту вико-

ристовуються далеко не повністю. З боєм у душі фахівці спостерігають, як до проєктування залучаються неспеціалізовані організації, що не мають ані досвіду відповідальних робіт, ані сучасних технологій, ані нормативної бази. Найчастіше такі проєкти доводиться «реанімувати» професіоналам.

У сьогодинньому портфелі замовлень інституту — розробки для російських інвесторів нафтогазовидобувного комплексу, для районів складних геологічних умов і вічної мерзлоти. Тільки протягом останнього року інститут випустив ряд проєктів з будівництва баз для ТОВ «Північгазреммонтаж», ТОВ «Сургутгазпром» та ін. Для МШС Росії розроблено документацію

електричної централізації з застосуванням передових комп'ютерних технологій.

Інженери Промтранспроєкту стали ініціаторами спільних розробок з ученими Академії залізничного транспорту і фахівцями НВО «Хартрон» новітніх пристроїв автоматики, телемеханіки і зв'язку, що підвищує безпеку руху на залізницях. На вікі збудовано з проєктом харків'ян унікальні мостові споруди в країнах СНД. Знаком новітніх інституту стали мости на об'єктах БАМу, у містах з 9-бальною сейсмічністю, унікальна естакада в російському Липецьку.

Можливість вибору проєктувальника в нових економічних умовах інвестору забезпечують підрядні торги на вико-

нання проєктних робіт. Перший свій тендер інститут Промтранспроєкт виграв у 1999 році — на будівництво й реконструкцію автомобільних доріг на Белгородщині. Тоді, обійшовши вісьмох місцевих підрядчиків, з Росії, інститут заявив про себе як про винятково обов'язкового партнера. Більше 10 проєктів реконструкції доріг, виконаних за три роки на Белгородщині, довели, що кордони для професіоналів не перешкода. Нині на рахунку інституту — участь вже у більш ніж 20 небезсупішних тендерах України і Росії.

Микола КОСИЙ.

Харків.  
На знімку: директор підприємства В. Грицай і головний інженер П. Волошин.

вання, то потреба адаптації виробництва до прийнятих у світі стандартів орієнтуватиме його на освоєння внутрішнього і зовнішнього ринків, а також стимулюватиме підприємства до розвитку дрібно-вузлового й повномасштабного виробництва автомобілів.

Зазначу, що законодавче встановлення критерію походження — це одночасно й ефективний метод регулювання виробництва, й умова надання податкових субсидій, що не суперечить міжнародним нормам. Оскільки під час переговорів про вступ до СОТ України довелося відмовитися від норм з локалізації і від вимог до мінімального обсягу інвестицій, критерій походження залишається чи не єдиним прийнятним важелем стимулювання виробництва і підставою для надання підприємствам пільг. Якщо під час формування законодавчого поля ним знехтувати, наслідком може бути перетворення України в країну «викруточного» складання, за якого державними перевагами матиме змогу скористатися будь-яка станція техобслуговування, а передумови для розвитку виробництва, поповнення бюджету і збільшення кількості робочих місць в автомобілебудуванні буде цілком знищено.

Що стосується захисту ринку, то найрозповсюдженішим і ефективним методом тут є тарифне регулювання. Приміром, Україні доцільно змінити ставки ввізного мита на імпорту автомобілів. Як показують розрахунки, оптимальною є ставка мита 30—32 %, і саме такий її мінімальний розмір встановлено в більшості країн світу. Європейська комісія погодила для України ставку мита розміром до 30 % — до рівня, за якого немає потреби субсидіювати внутрішнє виробництво.

За обов'язкової умови збереження переваг, наданих автомобільним підприємствам, прийнятною може бути ставка мита 15—20 %. А якщо державну підтримку галузі буде сконцентровано навколо компаній-імпортерів, Україна ризикує втратити власне виробництво і фактично вийти з категорії країн—виробників автомобілів.

Усі методи регулювання автомобільної промисловості й ринку, що їх було розглянуто вище, відбито в недавно зареєстрованому у Верховній Раді проєкті закону «Про розвиток автомобільної промисловості України», котрий розроблено групою народних депутатів, зокрема, О. Бабуріним, В. Горбалем, Г. Дашутіним, Я. Сухим, В. Хомутинником та іншими. Цей проєкт заслуговує найвищої оцінки, тому що він орієнтований на збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів, на збереження наявних і створення нових робочих місць в автомобілебудуванні й інших галузях, а також — що дуже важливо! — на створення відповідних умов для залучення іноземних і внутрішніх інвестицій, для збільшення інвестиційної привабливості України і експортної придатності продукції українського походження.

Цей проєкт закону було розроблено в рамках комплексної адаптації національного законодавства до умов Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейським союзом і до норм Світової організації торгівлі. Проєкт закону повною мірою відповідає і нещодавньому Указу Президента України № 1132/2003, котрим було визначено необхідність реформування законодавства про автомобілебудування і приведення його у відповідність з нормами ГАТТ/СОТ і ЄС.

З огляду на те, що проблема майбутнього автомобільної промисловості от уже два роки як активно обговорюється на усіх рівнях і набирає форми таких серйозних державних актів, можна зробити висновок про її надзвичайну актуальність і важливість для

нашої країни. Але і питання про те, чи варто позбавляти Україну перспективного, стабільного і прибуткового виробництва заради підтримки імпортерів і «викруточних» збирачів, також давно не є риторичне.

Слід ще раз уточнити, що імпортерів треба безпосередньо зараховувати до категорії закордонних виробників, адже саме інтереси закордонних автоконцернів вони представляють в Україні. Який зиск сьогодні має Україна від імпорту готових автомобілів? Можливість для покупців купувати дешеві машини? Навряд чи. Адже відомо, що вартість праці і інших ресурсів за рубежом набагато вище, а це відповідно підвищує і вартість кінцевого продукту. Одним з позитивних результатів розвитку імпорту можна назвати хіба що збільшення кількості робочих місць за розширення мережі сервісних центрів, магазинів і станцій технічного обслуговування.

Але хіба можна порівняти чисельність персоналу чи саблону станції техобслуговування з чисельністю працюючих навіть на одному повноцінному автомобільному заводі? Але ж у кожного автозаводу обов'язково є і розгалужена структура постачальників і суміжників, і мережа сервісних центрів, магазинів і СТО. І ця мережа зазвичай набагато розвиненіша, аніж за «голого» імпорту в країну іномарок. Якщо навести як приклад ЗАЗ, то на його виробничі проєкти, а також на продаж і обслуговування вироблених ним автомобілів сьогодні в Україні працює більш як 50 тисяч осіб, котрі стабільно одержують заробітну плату, соціальне забезпечення і т. ін.

Несумірні також і надходження до державного бюджету від виробництва й імпорту. Приміром, від діяльності ЗАЗу і його суміжників у поточному році бюджет одержить більш як 500 мільйонів гривень податків, а після завершення в 2008 році інвестиційної програми і періоду надання переваг надходження лише від самого ЗАЗу становитимуть не менш як 1,5 мільярда гривень на рік. А що стосується імпорту автомобілів, сьогодні обсяги доходів України з цього джерела не порівнянні з мільярдами доларів, що їх одержують інші держави від продажу в Україну готових автомобілів. І ці величезні кошти замість того, щоб працювати на нашу економіку і промисловість, поповнюють бюджети інших країн, їх спрямовано на розвиток їхнього виробництва, на виплату зарплати їхнім робітникам і реалізацію їхніх соціальних програм.

Якщо проаналізувати ситуацію на ринку України і розглянути наявний міжнародний досвід, якщо взяти до уваги величезний економічний потенціал нашої країни і такі відмітні якості української нації, як високий інтелект, працьовитість і відповідальність, баланс інтересів однозначно вкаже на пріоритетність розвитку виробництва усередині країни перед імпортом готових автомобілів з-за кордону. Саме на цьому повинна ґрунтуватися державна політика в галузі автомобілебудування, щоб воно почало нарешті грати відведену йому роль «локомотива» розвитку національної економіки і промисловості. Тільки зважений протекціонізм і ефективні заходи стимулювання зможуть забезпечити відродження і розвиток таких стратегічних для України підприємств, як КраЗ, ЛАЗ, ЗАЗ і інші, а також створити умови для залучення в країну великих іноземних автомобільних компаній, але вже не лише як імпортерів, а як виробників, стратегічних партнерів і довгострокових інвесторів, кровно зацікавлених у розвитку виробництва в Україні.

Таріел ВАСАДЗЕ, народний депутат України, почесний президент корпорації «УкрАВТО».

## ПРИВАТИЗАЦІЯ

# Ніхто не відступатиме

(Початок на 3-й стор.).

Знайшлися, коротше, сили, котрі ладні купити підприємство, але «в темну» — без декларування своїх прибутків. Що проти прозорості заперечує, зокрема, корпорація «Приват-Інтертрейдинг», це на заводі відомо всім — від директора до вахтера. Але б хто не правив бал, чи є в подібних компаній або корпорацій досвід та бажання справно господарювати в рамках настільки великого й потужного підприємства, як Дніпровський меткомбінат? Вони швидше, прийшов до висновку позачерговий пленум ЦК профспілки металургів і гірників, «не готові реалізувати план розвитку ВАТ «ДМК» і не зможуть забезпечити інтереси як держави, так і трудового колективу». Бо на думці у них зовсім інші інтереси. І якщо скасування додаткових умов конкурсу і принесе, можливо, сьогодні більше грошей у скарбницю держави, то завтра, навпаки, «переполовинить» їх.

Водночас пленум ЦК нагадав Президенту про попередній свій лист, адресований йому ще у серпні ц. р. Стосується він роздержавлення іншого комбінату — «Криворіжсталь», де ситуація кардинально інакша. Державна «Криворіжсталь» працює зараз відмінно. Бездоганно. Навіть блискуче. Останнім часом лише на реконструкцію та переобладнання витратила 500 мільйонів гривень. Саме завершує за власні кошти капітальний ремонт найбільшої у світі дев'ятої доменної печі. Платить людям пристойну зарплату, буде житло.

Досить, зрештою, сказати таке: ледве не 80 відсотків тих коштів, які вся Дніпропетровська область перераховує нині в держбюджет, і майже 37 відсотків тих, які перераховують усі металургійні підприємства України — це кошти, зароблені ГМК «Криворіжсталь». Чим не «золоте дно»? І хоч комбінат не числився серед тих, кого заплановано приватизувати у цьому році, на початку серпня Кабмін несподівано своїм розпорядженням за №490-р затвердив план-графік його передприватизаційної підготовки.

Отак без перебільшення унікальне і високорентабельне, здатне до самоінвестування і саморозвитку підприємство «готовим і виплеканим, як лялечку», зібралися передати у приватні руки. Профспілкові ватажки не вчорашні і зрозуміли, що просто комусь воно, благополучне і ласе, знадобилося у власних інтересах. Не дає спокою, як сверблячка. Не випадково ж і поспіхом, у стислі строки, майже в стані лихоманки заходилися продавати криворізький велет, як його колись називали. А «вмотивованих і обґрунтованих пояснень цього рішення, які базувалися б на національних інтересах, не існує», — стверджував ЦК профспілки у листі до Президента.

Більше того, продовжували профспілкові активісти, «результати вже проведеної безоглядної приватизації інших підприємств гірничо-металургійного комплексу свідчать, що позитивних наслідків від неї обмаль». Ефективна приватизація і соціально відповідальний власник — це поки що, на жаль, поодинокі винятки, ніж правило... І здавалося, і досі хочеться вірити, що прохання скасувати розпорядження Кабміну стосовно «Криворіжсталі» подіяло. Його було, прийнятні, призупинено, як про це поінформували і профспілку. Одначе зараз потихеньку, тайком співають тієї ж. Формують «громадську думку», наче нічого іншого не дано. І процес передприватизаційної підготовки наче відновлюється. Колектив ГМК в цьому уже анітрохи не сумнівається. Або щоб не бути застуканим «зненацька», починає знову протестувати та теж «потихеньку» бунтувати.

— Ми проти страйків та інших бурхливих виявів непокори, — сказав на прес-конференції журналістам шойно обраний головою ЦК профспілки металургів та гірників Володимир Козаченко. — Але ми за компроміси і порозуміння на державницьких позиціях і позиціях інтересів своїх трудящих і в такій справі, як роздержавлення підприємств галузі. Якщо держава не переобтяжуватиме себе обов'язково відбирати для підприємств ГМК з усіх міркувань прийнятних власників або пасуватиме там, де вона й сама як дбайливий господар спроможна справитися, з нашого боку також можливі, навіть неминучі і значно жорсткіші, вимогливіші та конструктивніші дії. Час раз і назавжди уже збагнути, що в цьому й полягає місія та природа профспілок.

А це значить, що в такий складний і суперечливий, як нині, час, політика, тактика і стратегія однієї з найавторитетніших профспілок України, в якій із трагічних причин — раптово помер попередній безкомпромісний її голова Анатолій Пожидаєв — змінився лідер, не міняється і мінятися не буде. Володимир Козаченко налаштований зберігати «генеральну лінію». Відступати нам, сказав він, нікуди, бо наша мета — робочі місця, гідна зарплата і пристойні умови праці.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.



# Без «політичних лат»

## Депутатський клуб окреслив напрями подальших дій

Сталося це у столиці на звітно-виборних зборах, де, зокрема, обрано нового керівника депутатського клубу «Парламент». Ним став народний депутат України другого скликання перший заступник голови Запорізької облдержадміністрації Микола БАЙРАК (на знімку). Президент клубу відповів на кілька запитань.

— Миколо Володимировичу, ідея об'єднати народних обранців у своєрідний «клуб за інтересами» цікава. Але як вона допомагає розв'язати проблеми суспільства?

— Погодьтеся, що найбільша радість для людини — це радість спілкування. І, напевно, ті непорозуміння, які бувають у сесійній залі Верховної Ради, багато в чому пов'язані з тим, що мало знаємо один одного, нам бракує часу й можливостей спілкуватися. Саме тому, розвиваючи таку форму неформального спілкування між народними обранцями, ми намагаємося консолідувати депутатський корпус, налаштувати його на доброзичливу конструктивну співпрацю.

Окрім того, наш клуб об'єднує і народних обранців попередніх скликань. Справедливо кажуть, що колишніх депутатів не буває. Адже навіть після закінчення своїх повноважень парламент залишається для них частиною життя, вони цікавляться його роботою та можуть поділитися з нинішніми депутатами корисними думками. У такий спосіб збері-

гається наступність поколінь і міцнішає інститут парламентаризму, що також надзвичайно важливо.

— А який вигляд має це неформальне спілкування на практиці? Адже професія депутата накладає свій відбиток на людину. Важко уявити народного обранця без краватки і високої трибуни.

— Насправді, депутати такі самі люди, як ми з вами. Серед них є багато цікавих, непересічних особистостей, з якими приємно спілкуватися, котрі мають, окрім політики, несподівані захоплення, таланти. Тож наш депутатський клуб саме і надає можливість парламентаріям під час спільного дозвілля налагодити між собою добрі людські стосунки. Незалежно від того, які партійні квитки вони носять у своїх кишенях. За шахівницею, біля ярдним столом, на лоні природи чи в будь-який інший розкутий обстановці вони із задоволенням складають політичні «лати», зближуються, навіть стають друзями.

До речі, клубна форма позаробочого спілкування серед законотворців доволі популярна в усьо-

му світі. Завдяки їй створюється особлива атмосфера, в якій люди легше йдуть на контакт, стають толерантнішими та відкритішими. Тому навіть обговорення процесів, що відбуваються в державі, законопроектів, стратегічних напрямів розвитку проходить у зовсім іншій обстановці — неформальній. Так легше досягти порозуміння та компромісів. Звісно, не відмовляємося і від таких традиційних форм роботи, як проведення дискусійних клубів, конференцій, семінарів.

— А як виникла ідея створення депутатського клубу «Парламент»?

— Клуб засновано 1999 року як громадську неприбуткову організацію, що мала на меті об'єднати народних обранців України всіх скликань і різних політичних уподобань, сприяти законотворчому процесу, формувати довіру і позитивне ставлення громадськості до інституту вітчизняного парламентаризму, задовольняти та захищати законні професійні, соціальні, економічні та інші спільні інтереси народних депутатів.

Спочатку народилася ідея надати можливість збиратися після засідань



і продовжувати обговорювати робочі питання поза стінами парламенту. Але потім ми дійшли висновку, що депутатам теж потрібно відпочивати. Тому важливо було створити таку атмосферу, де люди почувалися б комфортно, не було б офіціозу, напруження. Щоразу ми проводили якісь цікаві зустрічі, розваги, які допомагали розслабитися, відволіктися від роботи. Депутати стали приходити до клубу родинами. І кожен знаходив тут щось цікаве для себе. Наприклад, спеціально для дружин депутатів ми запрошували представників відомої компанії з виробництва косметики та парфуме-

рії, з якими можна було поспілкуватися, отримати корисні поради.

У такій неформальній обстановці щомісяця проводили засідання, в ході яких незалежно від партійної належності народні депутати, які нині працюють у парламенті та колишні, обмінювалися думками про процеси, що відбуваються в державі, законопроекти, стратегічні напрями розвитку. Його відвідували представники інших гілок влади, представники регіонів, посли іноземних

країн, науковці. Бажали, щоб їх запросили до клубу, і представники широких ділових та фінансових кіл, які вбачали у цьому можливість безпосередньо висловити свої думки щодо подальшого законотворення на основі реалій розвитку сучасного бізнесу.

У зв'язку з організаційними проблемами останнім часом клуб працює з меншою активністю. Але нині його діяльність нормалізується.

— Яким ви бачите майбутнє депутатського клубу «Парламент»?

— На останніх звітно-виборних зборах ми визначили головні пріоритети діяльності організації на найближчі роки.

По-перше, це подальше максимальне залучення до активної співпраці нинішніх депутатів, представників різних політичних сил, виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських організацій, бізнесу.

По-друге, це розвиток міжнародного напряму діяльності, підтримка зв'язків із неформальними парламентськими організаціями за кордоном. Адже депутатські клуби є не лише в Україні. Наші представники планують візит до Москви, де обмінюватимуться досвідом із досить впливовою неформальною парламентською організацією Росії.

Надалі такі контакти поширюватимуться на країни Євросоюзу. Також було прийнято рішення про заснування власного друкованого органу, де плановано розповідати про депутатів не лише як про політиків, а й як про різноманітних особистостей.

Часопис відмежуємо від політичних баталій, конфронтацій, скандалів. Він, як власне і сам депутатський клуб, сповідуватиме загальнолюдські цінності, позитивізм, що загалом сприятиме формуванню позитивного іміджу українського парламенту в нашому суспільстві та на міжнародній арені.

Іван ЛАЗНЮК.

### РЕКЛАМА

## ПРАВИЛЬНА пенсія — журнал «ПЕНСІЯ»

Розповсюджується тільки за передплатою  
Ціна на 1 місяць — 1,92 грн.,  
на 6 місяців — 11,52 грн., на 12 місяців — 23,04 грн.



### Чи знаєте Ви

- Яким буде розмір вашої пенсії з нового року?
- Скільки вам повинні доплачувати за нагороди і відзнаки?
- На які пільги ви насправді маєте право? Як це право реалізувати?
- Про спорудження Центру Духовного Примирення за ідеєю Ігоря Дідковського навпроти Києво-Печерської лаври?

ТРЕБА ВИРІЗАТИ, ЗАПОВНИТИ ТА ВІДНЕСИ ДО ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ

Ф.СП - 1

Державний комітет зв'язку та інформатизації України

АБОНЕМЕНТ На газету журнал 08655 (індекс видання)

(найменування видання) кількість комплектів

на 2004 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди: (поштовий індекс) (адреса)

Кому: (прізвище, ініціали)

ДСТАВНА КАРТКА ДОРУЧЕННЯ

На газету журнал 08655 (індекс видання)

(найменування видання)

Вартість передплата грн. коп. кількість комплектів

на 2004 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс місто

код вулиці село

буд. корп. кв. область

район вулиця

прізвище, ініціали

Безкоштовні дзвінки щодо консультацій з пенсійних питань  
для передплатників журналу за тел. 8-800-500-10-50.



# Наповнення Державного бюджету України

**По**при значну роботу, котру проводить уряд і парламент з метою збільшення доходної частини Державного бюджету на 2004 рік, істотного його поповнення не відбулося.

Зі свого боку, як народний депутат України, я вніс конкретні, реальні пропозиції стосовно наповнення доходної частини бюджету.

**По-перше.** Під час формування бюджету 2003 року уряд робив бязкі спроби перебрати управління тарифною політикою на себе, але остаточно це питання не було вирішено. Це призвело до цілої низки негативних економічних, соціальних і політичних наслідків.

І ось приклад: Мінтранс запускає залізничні потяги «Вікінг», «Русич», проте вони не завантажені. Робиться 50-відсоткова знижка для перевезення тих, хто користується послугами цих поїздів. Та попри це завантаження не збільшується. Тоді Мінтранс приймає рішення встановити додаткову знижку у 50 відсотків для цих контейнерів у разі вивантаження в морських портах України.

Спроба довести, що рішення про створення потягів «Вікінг» та «Русич» правильне, обернеться державі втратою понад 35 млн. доларів.

Кабінет Міністрів має скасувати це рішення Мінтрансу та надалі взяти

на себе регулювання тарифної політики. Втрати від економічно необгрунтованої тарифної політики лише в морській галузі в 2003 році становитимуть майже 500 млн. гривень.

**По-друге.** Порушуючи ст. 72 Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік», якою забороняється підприємствам державної форми власності здійснювати інвестиції на цілі, які не пов'язані з виробничою сферою діяльності, Мінтранс створив ДО «Укрморпорт». Туди перекачують кошти підприємств: до статутного фонду — 50 млн. гривень, до фонду розвитку — 100 млн. гривень, до фонду оплати — 7 млн. гривень.

Як витрачають ці кошти? Один з прикладів — ремонт адміністративного будинку Мінтрансу в Києві на проспекті Перемоги, 14, без затвердження проектно-кошторисної документації, без постанови Кабміну. Його вартість орієнтовно становила 580 млн. гривень — 7000 доларів США за квадратний метр. Якби Верховна Ра-

да прийняла закон про передачу Мінтрансу залізничних військ, то він мав би ще й безкоштовну робочу силу.

Сума, яку в Мінтрансі віднайшли для ремонту свого адмінбудинку,

достатня для придбання чотирьох великотоннажних кораблів для багатостраждального флоту України. Тому закиди міністра на адресу голови адміністрації Одеської області та мера Одеси, що вони заважають відродженню Чорноморського пароплавства, — не коректні.

ДО «Укрморпорт», яке було створене як експеримент, має бути ліквідоване, а його бюджет перераховано до державного бюджету.

**По-третє.** Абсолютно логічне було б рішення про перерахування до бюджету-2004 коштів із прибутку підприємств, які, порушуючи ст. 72 Закону України «Про державний бюджет», перерахували свої кошти на рахунки «Укрморпорту» та інших організацій.

Також за проектом закону «Про державний бюджет України на 2004 рік» необхідно вилучити статтю 93, щоб не дати можливість заповідливим міністрам розпоряджатися державними коштами.



## САМОВРЯДУВАННЯ

## Влади достатньо. Але без грошей зв'язані руки

*Буваючи в регіонах, ми, парламентські журналісти, не раз чули від місцевих депутатів: мовляв, надто захоплюємося політичними пристрастями у Верховній Раді, а ось діяльності обласних, районних, сільських та селищних рад приділяємо менше уваги. Хоча їм доводиться розв'язувати безліч проблем виборців. Про те, як сьогодні працюється в раді найпершого рівня — сільській, — розмова нашого кореспондента з головою Новострільцівської сільради Міловського району Луганської області Людмилою КУЗНЕЦОВОЮ.*

**— 3 якими питаннями, проблемами здебільшого звертаються люди до сільради?**

— Новострільцівська сільрада об'єднує три села: Зарічне, Дзержинське і Новострільцівка, в яких мешкають майже 1300 осіб. Наша сільська рада, без перебільшення, працює під гаслом «Вся влада радам». Люди приходять до нас із найрізноманітнішими питаннями — від найдрібніших до загальнодержавних проблем. Народилася дитина, хтось захворів, померла людина, посварилися з сусідом, виникли земельні спори — йдуть до сільради. За законом про місцеве самоврядування повноважень у голови сільради достатньо. Але хоч яким гарним був би закон, без фінансів нічого вирішити не можна. Бо треба надавати допомогу і ветеранам, і незаможним, і багатодітним сім'ям.

**— То чим можете допомогти людям? Які проблеми здатні розв'язати самотужки, а які вимагають лише втручання згори?**

— У фінансових питаннях діємо лише в межах, передбачених бюджетом. Виконуємо бюджет — можемо вирішити деякі питання. За рахунок спецкоштів (з фонду самоподаткування чи спонсорської допомоги) можна і пам'ятники відремонтувати, і допомогти школі, дитсадку чи лікарні. Велику роль у наданні фінансової допомоги сьогодні відіграє базове підприємство — Стрілецький кінний завод.

**— У якому стані нині перебуває місцева «соціалка»?**

— Порівняно з іншими районами соціальну сферу збережено. У нас є середня школа-одинадцятилітка, денний медичний стаціонар, фельдшерсько-акушерський пункт, будинок культури, дитсадок, аптека, приватні торговельні точки. Шовітворка працює вишній ринок. Завдяки сприянню народного депутата України Миколи Гапочки на базі колишнього будинку пристарілих відкрито денний медичний стаціонар. Там проведено ремонт, замінено систему опалення та меблі. Але потреби, звичайно, більші. Хотілося б виділяти більше коштів на харчування дітей у школі та дитсадку, на ремонт, опалення, медикаменти, іграшки.

**— Як сільська рада взаємодіє з депутатами вищого рівня — районної, обласної рад, Верховної?**

— Нашому округу дуже пощастило. У Верховній Раді наш регіон представляє Микола Гапочка. Не пам'ятаю, щоб раніше до нас доїжджали попередні депутати Верховної Ради. А Микола Михайлович регулярно проводить зустрічі з виборцями, надає величезну допомогу. В обласній раді наш депутат — заступник голови облдержадміністрації Юрій Махортов. Він, зокрема, допомагає у влаштуванні на навчання сиріт та напівсиріт — випускників шкіл, посприяв у проведенні газопроводу. Хочу сказати велике спасибі й депутатові обласної ради Сергію Рекьянову, який також допомагає школі, дитсадку. Втім, що у нас почали показувати луганське обласне телебачення, — заслуга депутата облради Віктора Гончарова. До того ж він щорічно надає допомогу «афганським вдовам» — матерям, діти яких загинули в Афганістані. У районній раді наш депутат — глава Міловської райдержадміністрації Юрій Кошута. До нього йдемо і з дрібними, і великими проблемами. Він, зокрема, допоміг провести опалення до лікарні, завжди з увагою ставиться до проблем ветеранів. Депутат райради, отаман Біловодсько-Міловського козачого полку Юрій Гарбуз, традиційно допомагає самотнім людям похилого віку.

**— Що найскладніше у роботі голови сільради?**

— Дуже складно спілкуватися з людьми, які не отримують зарплати. Коли вони дивляться мені в очі, а я можу лише їм поспівчувати. Важко пояснити людям, чому ми так бідуюмо. Як пояснити пенсіонеру, який пропрацював усе життя на фермі, чому вона нині руйнується, а майно розтягують? Хоча більшість людей все-таки розуміють складність нинішнього часу і сподіваються на краще майбутнє.

**— Що хотіли б побажати тим, хто творить велику політику в Києві?**

— Насамперед повернутися обличчям до села. Бо якщо помер село, не розвиватиметься і держава.

**Юліана ШЕВЧУК.**

Київ — Луганська область.



**На знімку:** голова Новострільцівської сільради Людмила Кузнєцова у місцевому краєзнавчому музеї.

## Трагічна сурма історії

## ДАТА

Учора Державний комітет архівів України та Центральний державний кінофотофоноархів імені Г. С. Пшеничного презентували компакт-диск «Голодомор в Україні 1932—1933». На ньому вміщено офіційні документи з фондів архівів та публікації. А Прем'єр-міністр України В. Янукович провів засідання оргкомітету з підготовки заходів до 70-річчя голодомору. Днями пам'ять жертв голодомору вшанували і у Львові біля пам'ятника Тарасу Шевченку.

Завтра у столичному «Українському домі» відкриється художня виставка, присвячена вшануванню пам'яті жертв «І мертвим, і живим, і ненародженим...». Протягом останніх кількох років зібрано унікальну колекцію, що налічує майже сотню творів живопису, графіки, плакату, виконаних українськими художниками. Серед представлених творів — роботи Віктора Зарецького, Володимира Куткіна, Ніни Марченко, Івана Новобранця та інших майстрів.

**На знімку:** віче біля пам'ятника Кобзареві у Львові.



Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

## Мінімальну зарплату підвищать, розмір пенсій збільшать

Уряд пропонує Верховній Раді встановити розмір мінімальної зарплати 205 грн. з 1 січня 2004 року. Про це повідомив заступник Міністра фінансів Анатолій Мярковський під час прес-конференції. Нагадаємо: парламент постановив з 1 грудня нинішнього року збільшити мінімальну зарплату до 237 гривень. Водночас з 1 березня 2004 року очікується плавний перехід до збільшення посадових окладів на 10,8 відсотка всім працівникам бюджетної сфери.

Що стосується обмеження пенсійних виплат для працюючих категорій громадян, навколо яких точи-

лося багато розмов, то, за словами А. Мярковського, після узгоджень з ВР та Комітетом з питань бюджету ця норма вилучено з тексту держбюджету. Та оскільки після проведення пенсійної реформи для більшості громадян збільшаться пенсійні виплати, уряд підготував варіанти фінансового збалансування кошторису Пенсійного фонду. У фонд плановано спрямувати на 500 млн. грн. більше, ніж цього року.

Водночас Анатолій Мярковський повідомив, що наступного року уряд пропонує підвищити прожитковий мінімум з 342 до 358,5 грн.

У проект держбюджету пропону-

ється також виділити кошти на погашення заборгованості, зокрема, громадянам, що постраждали від Чорнобильської катастрофи, та на компенсацію знецінених заощаджень. Оскільки вона сягає далеко за 130 мільярдів гривень, то це справа не одного року, зауважив заступник міністра.

«Оскільки під час підготовки до другого читання враховано більш як 90 відсотків пропозицій ВР, то сподіваємося, що держбюджет буде прийнято не пізніше 1 грудня 2003 року», зазначив Анатолій Мярковський.

**Олена ГОРБУНОВА.**



Фото Олексія БОНДАРЯ.



► Наша пошта

## і знову безліч запитань

П'ять років ми з чоловіком очікуємо на встановлення телефону. Увесь цей час нам обіцяли, що його обов'язково мають поставити. А нещодавно повідомили, що за це задоволення треба заплатити близько 700 гривень.

Я — інвалід II групи. Через постійні серцеві напади чоловікові доводиться часто викликати «швидку допомогу». А постійно турбувати сусідів уже совість не дозволяє.

Знаю, що це питання неодноразово порушувалося на сторінках «Голосу України», проте скарги пенсіонерів все ще з'являються... Невже і нині телефон у нашій країні — розкіш? І кому він більше потрібний, як не самотнім людям та інвалідам? Звернення до Президента, до Верховної Ради, до місцевої влади марні. А відповіді з відділення електронного зв'язку завжди негативні. Чому таке ставлення держави до свого народу?

Кременчук  
Полтавської області.

Надія КОЛІНСЬКА.

## Коли закінчатися балачки?

Моя дочка — інвалід з дитинства. Ось вже майже рік, як я не отримую на неї жодної грошової допомоги, а вона потребує операції та дорогих для нас ліків.

Часто чую про допомогу хворим, про турботу з боку держави. Але насправді нічого немає. Щоб якось вижити, я намагаюся працювати. Через це моя дівчинка на довгий час залишається вдома сама. Її немає кому нагодувати. Самостійно вона робити нічого не може.

Знаю, що питання, яке мене турбує, на сторінках «Голосу України» читачі порушували вже не раз. Але не знаю, чи вміє читати наш Президент? Нас, батьків дітей-інвалідів, кидають у безодню. Коли врешті-решт ці знущання закінчатися і нам допоможуть?

Ольга СЕДЕЛЬНИКОВА.

Нікополь  
Дніпропетровської області.

# Там, де вчать радіти

► Адреса для добрих справ

**Парадокс нашого часу: народжуваність низька, а дитбудинків не меншає, а більшає. Якщо 20 років тому в Севастополі був тільки один Будинок дитини, то сьогодні в місті чотири дитячих установи, де про дітей піклується держава.**

У підлітковому дитбудинку № 2 у Севастополі числиться близько 90 дітей, а реально живе 75 хлопчиків і дівчаток. Часто, не встигнувши освоїтися в новій для себе обстановці, підлітки за минулі кримінальні гріхи переселяються в спецшколи і дитячі колонії.

Із 75 дітей, що залишилися без батьківського піклування, тут лише 15 круглих сиріт. Ще 17 втратили одного з батьків. В решті є і батько, й мати, але довірити їм виховання їхніх власних дітей суспільство не має права. Асоціальний спосіб життя таких горе-батьків ламає дитячу психіку, позбавляє дітей майбутнього.

Уперше потрапивши до дитбудинку, хлопчики й дівчатка заново вчать спати на чистих простиралах, обідати за столом з білою скатертиною. Та й обід з трьох страв для багатьох дивина. Дехто вперше сідає за шкільну парту, коли ровесники мають за плечима вже 3—4 класи освіти. Важко з такими вихованцями?

— Звичайно, важко, — каже директорка Любов Орлова. — Але ми намагаємося допомогти дітям забути своє нелегке минуле, знайти друзів, здобути знання, іншу долю, а не ту, що підготували їм безпутні батьки.

Мабуть, і в деяких благополучних родин дітей не мають усього того, що забезпечує

вихованцям дитбудинку держава і спонсори. Їх не тільки смачно годують, красиво вдягають, але й добре вчать. Крім звичайної загальноосвітньої школи, багато хто навчається в музичній чи художній.

А цього року з'явився власний «Університет соціальної компетентності». Це ідея заступника дирек-

Сашком Герасимовим, що зараз навчається в Криворізькому військовому ліцеї. Він часто пише і дзвонить, адже на піклуванні держави залишилося ще троє його братів. Їм теж допоможуть вирости гідними людьми. Випускники виходять з дитбудинку, маючи на рахунок зібрані за роки гроші (аліменти батьків, пенсії через втрату годувальника і спонсорські). А ще й самі заробляють. Наприклад, Гульнара Саядова майструє кумедні іграшки, вишиває, плете. Її вироби охоче купили аме-

Різдва Христового в родині, де бережуть традиції українського народу, 14 щасливчиків запам'ятають на все життя. Цього року севастопольські підлітки знов поїдуть до Івано-Франківська, вже більшою компанією (про що подбають спонсори). А тим часом юні мандрівники ретельно вивчають українську мову, яка після поїздки стала зрозумілішою й ріднішою. Один день на тиждень тут усі — і дорослі й діти — говорять тільки по-українському.

Вони розумні, красиві, талановиті діти, але позбавлені батьківської турботи й ласки. Зате в них є добрі педагоги-вихователі, багато дорослих друзів-спонсорів. Працівники ДАІ завжди забезпечують дитбудинки транспортом для екскурсій, фірма «Медобори» кожному іменинникові дарує величезний і смачний торт, банк «Морський» щомісяця переказує на рахунок дитбудинку по 200 гривень на вітаміни. Салон «Віра» подарував дівчаткам красиві плаття, в яких вони зачарували всіх на міському конкурсі «Попелюшка».

Тут їм дуже добре і затишно. Але хай цей відносно недавно відкритий дитбудинки стане останнім у Севастополі. Адже кожній дитині перш за все потрібні рідні мама і тато.

Будь ласка, пам'ятайте про це, дорослі.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

**На знімках:** Гульнара Саядова і Мар'яна Султанова з іграшками, зробленими власноруч.

Фото автора.



тора з соціальної роботи Наталі Шапошникової. Університет допомагає підліткам швидше пристосуватися до нових умов, готує до дорослого життя, навчає хатньому господарству, здоровому способу життя, дорожній безпеці, основам права. Як знайти і не втратити роботу, як уникнути конфліктів, учать підлітків педагоги і психологи.

Дитбудинкові лише шість років, але в нього вже є перші випускники. Особливо тут пишаться

риканці. Дівчинка мріє стати художником-модельєром. У гуртку «Вмілі руки», одному з найулюбленіших для багатьох вихованців, під керівництвом Валентини Молочко дитячі руки творять чудеса. Нинішнього року Гуля Саядова, Денис Полішук, Аркадій Арканов одержали дипломи виставки дитячої творчості у Всеукраїнській акції «Україна — дітям».

Дуже дорожать тут дружною, що зав'язалася з івано-франківськими однокласниками. Красиве свято

► Домашній адвокат

## Про інвалідів не забувають

**Я — інвалід війни I групи. Хочу дізнатися, які пільги передбачено для цієї категорії населення та коли проводять додаткові виплати інвалідам?**

Василь ЛУБКО.

Вербка  
Кам'янець-Подільського району  
Хмельницької області.

Усі пільги інвалідів війни визначено ст.13 Закону України «Про статус ветеранів війни і гарантії їх соціального захисту». Зокрема, для інвалідів війни передбачено безплатне надання ліків (за рецептами лікарів), забезпечення протезами та позачергове обслуговування в поліклініках і лікарнях, їм гарантовано право на щорічне медичне обстеження, диспансеризацію, кожного року позачергово надається санаторно-курортне лікування або кожні два роки виплачується грошова компенсація у розмірі середньої вартості путівки. Серед істотних пільг можна назвати 100% знижку на плату за користування житлом (21 квадратний метр на кожну особу, яка постійно проживає в будинку і має право на знижку, та додатково 10,5 квадратного метра на сім'ю), комунальні послуги (газ, електроенергію тощо) та паливо для опалення будинків у межах середньої норми. Інваліди I-II груп мають право на безплатний проїзд усіма видами міського та сільського пасажирського транспорту, приміськими поїздами та автобусами в межах області, а також право безплатного проїзду один раз на рік будь-яким видом міжміського транспорту. Інваліди поза чергою мають право на капітальний ремонт, першочерговий поточний ремонт будинків та квартир, позачергове забезпечення житлом та на безплатне встановлення телефонів.

Щорічно інвалідам виплачують разову грошову допомогу, розмір якої визначається відповідно до ст. 13 Закону України «Про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту» та становить десять мінімальних пенсій за віком. Однак щороку Законом України «Про Державний бюджет України» розмір допомоги закріплюється у значно меншому розмірі. Так, на 2003 рік така допомога для інвалідів I групи становила 150 грн.



Рубрику веде  
юрисконсульт  
Марина  
ГОТЕНКО.





# Коріння і віття

## Шлюб золотої проби

**Учора дуже шановане подружжя з Херсонщини — Галина і Петро Греки — відсвяткувало 55-у річницю весілля. Історія цієї родини звичайна і незвичайна одночасно.**

Петро Григорович 1942 року був вивезений до Німеччини на роботи. Після війни спочатку працював у Росії, а 1948 року повернувся в Україну — в рідне село Мар'ївка Каховського району Херсонської області. І того ж року Петро зустрів дівчину своєї мрії — Галину.

Галина Пилипівна працювала трактористкою. Вони покохали одне одного й одружилися. Згодом родина Греків поповнилася трьома дочками: Валентиною, Любов'ю та Лідією. Так і жили Петро Григорович та Галина Пилипівна: працювали в колгоспі, виховували дочок. Нині підросли й шестеро онуків: Олег, Вадим, Юрій, Володимир, Віталій та Олександр.

Саме діти й онуки написали до редакції про цей великий родинний ювілей. Адже почесні ветерани праці та Великої Вітчизняної війни Галина та Петро Греки — давні й постійні читачі нашої газети.

**Ми приєднуємося до всіх поздоровлень, що лунали вчора за урочистим столом. І бажаємо Петру Григоровичу та Галині Пилипівні міцного здоров'я, добробуту й наснаги на довгі літа!**

ю. п.



На знімку: ювіляри Галина та Петро Греки.

Фото з сімейного альбому.

## Модні тенденції на весну і літо

### Жіночий стиль



**Якщо після попередніх «Сезонів моди» визначити лідерів серед модних тенденцій було досить складно, то представлені в нинішніх колекціях — схожі, масові та одностайні. До того ж настільки, що постає закономірне запитання: чи не змовилися дизайнери?..**

## Щеплення по-новому

### Ваше здоров'я

**У світі з'явилися нові рекомендовані ВООЗ вакцини, які раніше не застосовувалися. У зв'язку з цим Міністерство охорони здоров'я планує переглянути існуючий календар щеплень. Мета — наблизити імунопрофілактику в Україні до міжнародних стандартів та знизити рівень захворюваності, інвалідності та смертності від найпоширеніших інфекцій.**

**До роботи залучено фахівців у галузі імунології. У науково-практичній конференції міністерства, проведеній днями з цього приводу, взяли участь завідувачі епідемії, головні педіатри, імунологи — загалом майже 80 фахівців. Професіонали розробили рекомендації для оптимізації національного календаря щеплень. Серед них:**

— щеплення для профілактики дифтерії, кашлюка та правця з безклітинним кашлюковим компонентом (воно викликає менше ускладнень);

— застосування комбінованої вакцини для профілактики одночасно кору, краснухи та епідеміологічного паротиту (що зменшить кількість ін'єкцій та відвідувань лікаря).

— щеплення для профілактики вітряної віспи певних дитячих «груп ризику» (раніше така вакцинація взагалі не проводилася).

Отже, невдовзі не забудьте проконсультуватися з дільничним лікарем щодо щеплень!

■ **Матеріали.** Якщо не брати до уваги «хутрянні витівки», то хітом сезону знову стануть еластичні блискучі тканини: атлас, шовк, інші натуральні матеріали з відливом (найчастіше вони були в компанії з шифоном). Одне слово, все, що асоціюється у нас зі шляхетним блиском і розкішшю. Красувалися всі! І ми будемо...

■ **Колір.** І знову-таки, поголовне захоплення дизайнерами дуєтом чорне-біле. Але нехай не поспішають засмучуватися супротивники монохромності. Річ у тім, що модельєри змішали ці два антиподи в такому зухвало-бешкетному калейдоскопі, що нудними їх аж ніяк не назвеш. Горохи і смужки, ієрогліфи і квіти, візерунки під зебру та ілюзія мережив — на будь-який смак і настрій.

Та якщо ви категорично не сприймаєте Ч/Б, отож ви — шанувальник творчості Христини Гусиної, Людмили Кисленко і тандема Земськова-Ворожбит. Їхня «карамельна» тенденція включає бірюзовий і золотистий, фісташковий і жовтогарячий, блакитний і рожевий. Вибирайте.

■ **Силует однозначно приталений і дуже жіночий.** Хоча припустимі і відхилення для молодіжного і спортивного одягу.

■ **Взуття та його відсутність.** Очам не вірилось: половина дизайнерів випустили своїх моделей на подіум босоніж! Не думаю, що, як тільки-но пригріє весняне сонечко, всі наслідуватимуть їхній приклад, але така тенденція говорить про максимальну відкритість і умиротворення в соціумі. (Або про те, що не кожний дизайнер може дозволити собі замовити до

колекції ще й туфлі... Але не будемо про сумне.) Друга половина творців моди взула дівчат у максимально відкриті шльопанці і сандалії. Тож живемо.

■ **Варіації зі штаньми.** Ох, і познущалися дизайнери над цим традиційним і консервативним предметом одягу! То довжину незрозумілу пропонували: і не бриджі, і не штани-«підстріли». То шаровари і галіфе. То шнурівкою під колінами обхоплювали. А то і зовсім світл на ноги вдягали. А вже Христині Гусиній в експериментах над штаньми не було рівних: її гібриди штани-спідниці, шорти-спідниці, штани-шорти — хороший спосіб виділитися з юрби.

■ **Аksesуари.** Ось де варто відірватися — на сумках. Вони цього сезону кричущо оригінальні і практично самодостатні персонажі в гардеробі. А на що будуть схожі — залежить тільки від вашого польоту фантазії і почуття гумору.

Не бійтеся значних розмірів і для прикрас. Коротке, під шию, намісто із горошин завбільшки з волоський горіх — те, що потрібно.

■ **Фішка.** Нею стала така малопомигана деталь, як кишень. Нині вона додалася в розмірі і нагадує мішок: низ призборено, угорі — акуратний клапан із кнопкою. Якщо хочете радикально виділитися — прикрасьте такими кишнями поділ короткої спідниці, як це зробила Оксана Караванська.

Юлія ПОТАПЕНКО.

На знімку: модель з колекції Олександра Моняка.

Фото Сергія НЕЧАЯ.

### Хочеш – вір...

## Тримай у кишені... дулю

■ Якщо хтось надмірно хвалить, щоб пристріт не подіав, треба прикусити кінчик язика й подумки послати порчу (пристріт) назад.

■ Носіть хрестик, але лише з металу, який вам підходить. Хрестик має бути освячений у церкві.

■ Тримайте руки перед собою зі сплестеними пальцями; носіть шпильку на правій стороні грудей вістрям униз, а в туфлях — освячений мак. Якщо побачите людину, схожу на чаклуна, покажіть йому в кишені дулю.

■ Носіть у ладанці будяк чи часник.

■ Засуньте під дах будинку (чи під подушку) миколайчики чи головатень.

### Цікавий досвід

## Курси щастя

**Тим, хто вирушає у далеку путь, кажуть: «З Богом!» А коли ця путь тривалістю у подружнє життя, коли побажання звучить з уст священика у церковному храмі?..**

Ні, мова не про вінчання. У більшості пар воно поперед. Йдеться про випускний вечір. Усе, як завжди: напутні слова викладачів, батьків, тиха мелодія під гітару, квіти і святковий торт... Але перед урочистостями — літургія і щира молитва про те, щоб Господь взяв під опіку молоді подружжя. Вручали тут і документ про закінчення курсу приготування наречених до шлюбу і подружнього життя.

Це був перший випуск курсів, організованих у Тернополі при храмі архистратига Михайла Української греко-католицької церкви священиком Віталієм Тарасенком і його дружиною Любою. Сертифікати отримали 34 пари, котрі готувалися брати шлюб. Деякі з них у ході навчання встигли одружитися. Курси тримісячні, заняття двічі на тиждень, по дві—три години ввечері. Є залікові книжки, куди записують, який курс прослухав, скільки занять відвідав. Оцінок, щоправда, не ставлять, але цінується активність під час занять.

Молода пара Петро Бойко та Іванна Олійник, котра не мала жодного пропуску, брала активну участь в обговоренні усіх тем, отримала у нагороду поїздку до Німеччини.

— Чомусь вважається, — каже Петро, — що треба вчитися на власних помилках. Але під час занять ми програвали стільки різних ситуацій, що сподіваємося багатьох конфліктів у спільному житті уникнути. Наприклад, було завдання, як кожен з нас розуміє поняття вірності, послух, чесність, обов'язок... Іванка занотувала своє розуміння, я — своє. Потім обмінювалися поглядами. У майбутньому, сподіваюся, нам це допоможе.

Петро, котрий був старостою курсів, зізнався, що не всі слухачі одразу пройнялися серйозним ставленням до занять. Дехто відверто позіхав: чого, мовляв, мене тут можуть навчити? Привела наречена чи батьки порадили — мушу відбутися. Але поступово молоді люди втягувалися у заняття, ігрові ситуації, розкомплексовувалися... Де й поділася зарозумілість. Та й не дивно, адже заняття на курсах вели спеціалісти дванадцяти різних профілів: медики, педагоги, юристи, економісти, психологи, кулінари, перукарі. Ділилася своїм досвідом і молода пара з трирічним стажем.

Що особливого, запитає дехто. Подібні курси діють при загасах, громадських організаціях.

— Особливість у тому, — ділиться молоде подружжя Володя і Оксана Саловські, — що все відбувається під егідою церкви. Ми впевнилися, що потрібні одне одному, що здатні створити міцну сім'ю, що після одруження будемо відповідальними перед собою і перед нашими дітьми. І в нашій родині завжди буде Бог.

— Коли ми організовували курси, — розповідає отець Віталій, — у нас недовірко запитували, чи можемо гарантувати, що подружні пари будуть міцними? Сподіваюся, ми дали їм розуміння, як цього досягти з Господньою поміччю.

Заняття на курсах збіглися з життєвою програмою викладача Тернопільського педуніверситету Надії Купини, котра давно мріяла готувати молодь до сімейного життя. Ще в радянській школі вона вела уроки з етики і психології сімейного життя. Щоправда, ця тема була дещо заідеологізована, то

пані Надія додавала своїм заняттям, як вона каже, душі, народності. Тепер вона підготувала книгу про те, як формувалася українська сім'я: тут і історія, і традиції, і народна педагогіка.

— А ще я впевнилася, — каже Надія Купина, — що у моїй сім'ї все добре, бо як би інакше я могла вчити інших?

— Ми самі рік тому одружилися, — зізнається Люба Тарасенко, — і всі ці проблеми нам знайомі. Я до того отримала спеціальність психолога, а невдовзі захищати диплом у Люблінському католицькому університеті. Спеціалізація — робота з молодими парами. А отець Віталій брав курс подружнього життя у Римі. Я викладаю християнську етику в шостій школі Тернополя. Директор школи Олександр Миколайович Остапчук запропонував вести в 11-х класах ще й етику подружнього життя. А курси з підготовки до шлюбу — наша з чоловіком ідея. Нас застерігали, що ніхто не ходитиме, що молодь нині не та. На щастя, це не так. Треба зацікавити молодих людей, щоб вони впевнилися у серйозності намірів. Вони приходять дещо скутими, настороженими. Ми сповідуємо європейський підхід, вчимо вільно висловлювати свої думки, спілкуватися, бути оптимістами. Вони робили фото на пам'ять, обмінювалися телефонами, пропонували залучати їх до занять на курсах. Вони, як і будь-які випускники, не хотіли розлучатися. А на підході — новий випуск.

Така школа з підготовки молодих пар до подружнього життя поки що єдина у Тернополі. Можливо, не тільки у Тернополі. Хочеться вірити, що коли вінчання стане не тільки модою, а й усвідомленою відповідальністю за найважливіший у житті крок, розлучень буде менше.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Фото з архіву «ГУ».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**

09.05 Клуб «Суперкниги».

09.25 Крок до зірок.

09.55, 14.30, 15.10, 21.55, 01.20 Погода.

10.00 Дитяча лінія.

10.15 Нова армія.

10.45 «Про нас» з Х. Стебельською.

11.00 Музичні теленовини.

11.20 Модна лінія.

11.45 Здоров'я.

12.10 Аеросалон.

12.25 «Сільський час» з К. Вороненко.

13.10 Школа академіка П. Саблука.

13.25 Рік культури в Україні.

«Таланти твої, Україно!».

Вінницька область.

14.10 Дорогами України.

Дніпропетровськ.

14.35 Знак Благодаті.

15.00 Вісті.

15.15 Для тих, хто вдома.

15.30 Мультфільм на замовлення.

16.00 Форсаж.

16.25 Футбол. Ліга чемпіонів.

Тижневий огляд.

17.00 Перехрестя.

17.35 Аудієнція. Перший президент України Л. Кравчук.

18.00 Діловий світ. Тиждень.

18.30 Бінго Бум Лото.

19.00 Вісті.

19.05 КВК.

20.55 Лотерея «Кено».

21.00 «Вісті тижня» з М. Канішевським.

22.00 Спортклуб.

22.50 Служба розшуку дітей.

23.00-01.18 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)**

01.25 «Про нас» з Х. Стебельською.

01.35 Мюзик-бокс.

02.05 Худ. фільм «Граки».

**ДРУГИЙ КАНАЛ УТ**

**УТ-2**

10.00 Авторський проект О. Марченко «Імена».

10.50 Телефортуна.

11.30 Хай щастить!

**КДРТРК**

12.00 Запитай у влади.

12.35 Актуальний тиждень.

12.45 Краплинка.

13.05 Життя без болю.

13.25 Новобудова.

13.10 Пані, панночка, панянка.

13.25 Новобудова.

13.35 Світ авіації і туризму. Новини.

13.45 Шлях до успіху.

**КАНАЛ «1+1»**

07.00 Бокс по-справжньому. Вінкі Райт — Анхель Ернандес.

08.00 Прихована камера.

09.00 Лото-забава.

14.00 Дісней. Мультсеріал «Міккі Маус та його друзі».

14.30 Дісней. Мультсеріал «101 далматинець».

15.00 Ералаш.

15.15 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Жіноча логіка».

17.20 Аншлаг, аншлаг.

18.15 Останній герой-4.

19.30 ТСН. Епіцентр.

20.15 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Ідеальний штурм».

22.40 Жарт за жартом.

23.15 Бокс по-справжньому. Вінкі Райт — Анхель Ернандес.

00.15 Худ. фільм «Ребекка».

«ІНТЕР»

06.00 Погода.

06.05 Худ. фільм «Племінник, або Бізнес по-російськи-2».

07.30 Мультфільм.

07.55 КіноМолодість.

08.30 Дискавері.

09.30 Академія сміху.

10.10 Прокинься і співай.

11.05 Караоке на майдані.

11.45 Все для тебе.

12.20 Мелорама.

13.00 Інтелект-шоу «LG-Еврика».

14.00 ВВС. «Жива природа».

14.55 Команда «Еквітес».

15.45 КВК-2003.

17.35 Худ. фільм «Голий пістолет-2 1/2». s

19.05 Шанс.

20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подробиці тижня».

20.55 Худ. фільм «Знайомство з батьками».

23.00 Худ. фільм «Легенда Багера Ванса».

03.30 Погода.

03.35 Худ. фільм «Барабани смерті».

04.55 Голівуд — фатальні жінки.

05.45 Мультфільм.

ICTV

05.05 Худ. фільм «Колотнеча».

06.45 Погода.

06.50 Серіал «Найтмен».

07.40 Погода.

07.45 Мультсеріал «Капітан Сіміан».

08.10 Мультсеріал «Харрікени».

08.35 Мультсеріал «Справжні монстри».

09.05 Худ. фільм «Десяте королівство». 2 серія.

10.45 Програй мільйон.

11.25 Квартирне питання.

11.55 Галопом по Європах.

12.45 Факти. День.

13.00 Серіал «Найтмен».

13.55 Худ. фільм «Термінатор-2. Судний день».

16.50 Гумористичний концерт.

18.00 Докладно з Д. Кисельовим.

18.35 Погода.

18.45 Факти. Підсумок дня.

19.05 Худ. фільм «Таємниця Ордену».

20.45 Шоу О. Степаненко.

21.45 Худ. фільм «Вільне падіння».

23.30 Автопарк. Парк автомобільного періоду.

00.05 Спортпрогноз.

00.10 Худ. фільм «Пігон-2».

01.40 Худ. фільм «Дім, який побудував Свіфт».

04.15 Серіал «Найтмен».

СТБ

07.35 Худ. фільм «Мехіко-сіті».

09.10 Прогноз погоди.

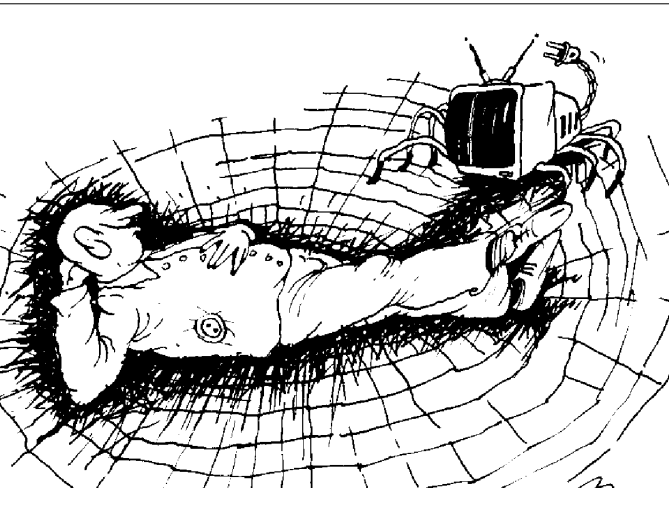
09.15 Ні пуху ні пера.

09.35 На перший погляд. Шрі-Ланка.

10.00 Серіал «Наш Чарлі».

11.00 Серіал «Вітер і Хмарка».

11.55 Прогноз погоди.



Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

12.00 Док. серіал «Світ дикої природи».

12.30 X-пансія.

12.50 Колія.

13.10 Худ. фільм «Кінг-Конг живий».

15.10 Світ комп'ютерів.

15.40 Кентавр.

16.00 Худ. фільм «Чарівний браслет».

18.00 Автостиль.

18.20 Худ. фільм «Америкен бой». s

20.35 Прогноз погоди.

20.40 Бізнес-студія.

21.20 Італійський футбол. Серія «А».

«Мілан» — «Модена».

23.30 Світ комп'ютерів.

00.00 Кентавр.

00.20 Україна енергетична.

00.50 Італійський футбол. Серія «А».

«Ювентус» — «Інтер».

НОВИЙ КАНАЛ

07.50 Церква Христова.

08.10 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».

08.35 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

09.00 Мультсеріал «Му і Ципа».

09.30 Мультсеріал «Маска-2».

10.00 «Зх4». Найкумедніше домашнє відео.

10.40 Мультфільми «Олень Роббі. Легенда про загублене плем'я», «Олень Роббі. Великі оленячі перегони», «Дід Мороз і Сірій Вовк».

12.00 Серіал «Індіана Джонс: поїзд-привид».

13.50 Худ. фільм «Високий блондин у чорному черевyku».

15.35 Серіал «Громадянин начальник».

16.30 Спецрепортер.

16.55 Погода.

17.10 Худ. фільм «Сестри по нещастю».

19.00 Худ. фільм «Феномен».

21.25 Концерт.

22.55 Гол!

00.10 Худ. фільм «Вживання».

02.35 Серіал «Індіана Джонс: поїзд-привид».

04.05 Худ. фільм «Феномен».

06.05 Мультфільми.

ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 09.00, 11.00 Новини.

07.20 Худ. фільм «Гарантую життя».

08.40, 12.50 «Ералаш».

09.20 Рятувальники. Екстрений виклик.

09.50 Форганг.

10.20 Розумниці і розумники.

11.10 Непутні нотатки.

11.30, 02.50 Доки всі вдома.

12.10, 04.40 У світі тварин.

13.20 Розвідка. Версія для кіно.

13.50 Сміхопанорама.

14.20 Лондон, Новгород, Рим — свобода вибору.

15.00 Худ. фільм «Цікаві чоловіки».

17.00 Часи.

18.00, 05.20 КВК. Кращі ігри минулого років.

20.00 Час.

20.50 М. Євдокимов і його друзі.

22.10 Реальна музика.

22.40 Золотий грамофон.

23.40 Худ. фільм «Афера».

01.20 Худ. фільм «Гарантую життя».

03.20 Худ. фільм «Батько солдата».

РТР

05.00 Худ. фільм «Маринка, Янка і таємниці королівського замку».

06.25 Серіал «Академія чаклунства».

06.45 Світ на межі.

07.10 Військова програма.

07.30 Студія «Здоров'я».

08.05 ТБ Бінго-шоу.

08.25 Вісті-Москва. Тиждень у місті.

09.05 «Містечко». Дайджест.

09.40 Сто до одного.

10.30 Навколо світу.

11.25 Діалоги про тварин.

12.15 Парламентська година.

13.00 Вісті.

13.20 Надія Бабкіна та її друзі.

15.15 Форт Боярд.

16.55 Худ. фільм «Золота дитина».

18.50 У «Містечку».

19.00 Вісті тижня.

20.00 Спеціальний кореспондент.

20.25 Парад посмішок.

22.05 Урочисте закриття Х ювілейного Тижня Високої моди в Москві.

00.00 Концерт «Все залежить від тебе».

01.10 Серіал «Сім днів».

02.00 Канал «Євроноьюс».

РТР «Планета»

06.00 Худ. фільм «Дванадцять стільців».

07.05 Док. фільм.

07.15 Навколо світу.

08.00 Серіал «Вулиця Карно».

«Павутиння».

08.30 Мій цирк.

08.55 Мультфільм «Водопровід на город».

09.05 Студія «Здоров'я».

09.30 Світ на межі.

09.55 Перепутові острови.

10.25 Вісті-Москва. Тиждень у місті.

11.00 Сам собі режисер.

11.40 Док. фільм.

11.50 Худ. фільм «Дванадцять стільців».

13.00 Вісті.

13.15 Вісті-спорт.

13.25 Школа лихослів'я.

14.15 У вашому домі. Л. Доліна.

15.00 Худ. фільм «Зірка шерифа».

16.55 Збірна Росії.

17.25 Навколо світу.

18.15 Док. фільм «Сталін. Черчілль. Рузвельт. Тегеранський лабіринт». 2 серія.

19.00 Вісті тижня.

20.00 Спеціальний кореспондент.

20.25 «Містечко». Дайджест.

20.50 «Ха». Маленькі комедії.

21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».

22.30 Школа лихослів'я.

23.25 Худ. фільм «Ваші пальці пахнуть ладаном!».

01.10 Історичні хроніки.

02.00 Вісті тижня.

03.00 Спеціальний кореспондент.

03.25 Вісті-спорт.

03.35 Серіал «Оперативний псевдонім».

05.10 Сам собі режиссер.

Програма друкується з електронної версії, наданої газетою «Говорить і показує Україна».

Триває передплата на «Голос України»

Передплатні індекси:

для індивідуальних

передплатників — 40224,

для підприємств і організацій — 60955.

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА 24 — 30 ЛИСТОПАДА

«Останній герой–4» на «1+1»

Програмами реального телебачення сьогодні вже нікого не здивуєш. Глядач до них звик. Але піонер цього ТВ-руху — гра «Останній герой» — ще здатний привернути увагу пересиченої публіки. Щоб втриматися на плаву у рейтингу, придумано новий хід: команда, що складається із «зірок» шоу-бізнесу і звичайних людей. Це дало творцям шанс зробити фінішний ривок на «реальній» дис-танції — «Останній герой-4. Кінець гри».

Нарівні зі студенткою, менеджерами, інженером-будівельником, тренером і начальником відділу постачання за три мільйони карбованців (чи за новий виток

слави) боротимуться російський «секс-символ» Ліка Стар, співачка Юлія Началова, учасниця групи «Блискучі» Жанна Фріске, акторка Катерина Семенова, фігуристка



Е. ЕБЕРХАРТ



МАРИНКА, ЯНКА І ТАЄМНИЦІ КОРОЛІВСЬКОГО ЗАМКУ

АНОНСИ

Реж. Джеррі Джейкобс. У ролях: Джефф Спикмен, Енджі Еверхарт.

Зображуючи бога

СТБ, вівторок, 25.11.03, 22.00

**Бойовик.** Здавалося, нічого поганого не могло трапитися в житті молодого процвітаючого хірурга Юджина Сендса. Але одна проста операція позбавила його роботи, а інша привернула до нього увагу місцевих гангстерів...

Реж. Е. Вілсон. У ролях: Д. Духовни, Т. Хаттон, А. Джолі.

Гладіатор за наймом

Росія Планета, середа, 26.11.03, 22.20

**Психологічний бойовик.** Кредо приватного адвоката Іллі Мирського — захищати клієнтів відповідно до оплати. Він береться за найважчі справи і не жаліє супротивників, але йому самому також не варто чекати милості...

Реж. Д. Зайцев. У ролях: М. Моги-левська, А. Песков, М. Єременко-мол., С. Газаров.



«Останній герой–4» на «1+1»

Марія Бутирська, співак Сергій Крилов, лідер «Ногу звело» Макс Покровський, ліричний Влад Сташевський і ТВ-ветеран, який веде «У світі тварин» Микола Дроздов. Ведучий гри — Олександр Домо-гаров.

Та головне — з самого початку племена буде поділено за статевою ознакою. Жінки стануть «Ігуана-ми», а чоловіка — «Скорпіонами», тож до об'єднання їм доведеться жити окремо. Організатори вважають, що це забезпечить новий поворот подій, коли ті, хто залишиться «живий», об'єднуються для створення одного племені «Канібалів». І все це можна незабаром побачити на каналі «1+1».

АНОНСИ

Меланхолійний вальс

Перший Національний, субота, 29.11.03, 19.25

**Психологічна драма** за однойменним твором О. Кобилянської. Три закохані в мистецтво подруги — художниця Ганна, піаністка Софія і вчителька Марта — разом знімають квартиру. Про їхні долі й розповідає стрічка.

Реж.: Б. Савченко. У ролях: С. Круть, І. Капинос, М. Поліщук.

Феномен

Новий канал, неділя, 30.11.03, 19.00

**Мелодрама.** Джордж працював в автосервісі і не думав про високі матерії. В містечку його вважали простим недалеким хлопцем, який готовий прийти на допомогу будь-якої хвилини. Та одного разу Джордж вийшов з бару і побачив таке яскраве світло, що знепритомнів. Очуняв він дуже скоро. Але це вже був не той Джордж.

Реж. Дж. Тергелтауб. У ролях: Дж. Траволта, К. Седжвік.



ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.  
09.10, 11.10, 13.00, 15.10, 17.30, 20.45, 01.45 Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.  
09.35 Ситуація.

09.40 Музичні теленовини.  
10.00 Док. серіал «Чарівний світ моди». 1 серія. Легендарний одяг.

11.00 Вісті.  
11.15 Абетка безпеки.  
11.20 Для тих, хто вдома.  
11.40 Межа.

12.05 Вітаємо вас...  
12.35 Для тих, хто вдома.  
12.55 Закон є закон.

13.05 Худ. фільм «Помилка Оноре де Бальзака».

14.40 Мультфільм.  
15.00 Вісті.  
15.20 Зірки, на сцену! ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»

16.00 Мультсеріал «Загублений світ».

16.25 Студія «5».

16.50 Закон є закон.  
17.00 Резонанс.

17.40 Під егідою Кадуцея.  
18.00 Україна: день за днем.  
18.50 Вісті.

19.10 Саме той.  
19.30 Закон є закон.  
19.35 Творчий вечір поета-пісняра М. Ткача.

20.35 Вечірня казка.  
20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Вісті.  
21.30 Мас-медіа.  
21.35 Тема дня.  
21.45 Ситуація.

21.50 Світ спорту.  
22.00 Вісті.  
22.10 Наш футбол.  
22.50 Служба розшуку дітей.  
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Служба розшуку дітей.  
01.25 Еготера.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.10 Цей день в історії.  
10.15 Історія української державності.

10.45 Урок англійської мови №12 . УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.00 Львівській музичній академії № 150. «Соломія Крушельницька».

11.35 «Фантазії з сонця і скла».

КДРТРК

12.00 За київським часом.  
12.10 Крихітка.

12.30 Медичний центр «Довіра».

12.40 Карусель.  
13.10 Мультфільм.  
13.25 Краса і здоров'я.  
13.40 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02 ТСН.

07.30 Серіал «Уокер — техаський рейнджер».

09.00 Велике прання.  
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».  
14.30 Серіал «Оригінали».

15.00 Серіал «Та невже?».

15.30 Серіал «Друзі».

16.00 Хочу і буду.  
16.40 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Шалено закоханий».

18.35 Серіал «Бідна Настя» .  
19.30 ТСН.  
20.00 ТСН. Проспорт.  
20.10 ТСН. Погода  
20.15 Серіал «Бригада».

21.15 Чекай на мене.  
22.15 «Документ». Док. фільм «Альджазіра».

00.05 ТСН.  
00.25 Худ. фільм «Янголи тут не живуть».

«ІНТЕР»

06.00 Новини.  
06.05 Прокинься і співай.

07.00 Новини.  
07.05 Мультфільм.  
07.20 Англійський алфавіт для дітей.

07.30 Абетка-малюток.  
07.40 Арифметика-малюток.

08.00 Новини.  
08.20 Народна платформа.  
08.25 Худ. фільм «Голий пістолет».

09.00 Новини.  
10.10 Планета здоров'я.  
10.50 Мультфільм.

11.00 Серіал «Пані Перемога».

12.00 Новини.  
12.15 ВВС. «Жива природа».

13.15 Серіал «Пекло у раю».

14.00 Команда «Еквітес».

15.00 Новини.  
15.05 Мультфільм.  
15.20 КВК-2003.

17.05 Народна платформа.  
17.10 Худ. фільм «Марш слов'янки».

18.00 Новини.  
19.05 Кримінал.  
20.00 Інформаційний канал «Подорожниця».

20.35 Серіал «Next-3».

21.35 Серіал «Баязет».

22.35 Дійові особи.  
23.00 На лінії вогню.  
23.35 Час футболу.

00.25 Подорожці. Підсумки дня.  
00.50 Серіал «Слідчі ВМФ».

01.50 Погода.  
02.00 Худ. фільм «Кривава вечірка».

03.35 Серіал «Пані Перемога».

04.20 Серіал «Метушливе місто-4».

04.40 Голлівуд — фатальні жінки.  
05.30 Мультфільм.

05.00 Ранкова музика  
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».

06.30 Служба розшуку дітей.  
06.35 300 сек/год.  
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».

07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

07.35 Погода.  
07.45 Факти. Ранок.  
07.50 Ділові факти.

07.55 Спорт.  
08.00 300 сек/год.

08.05 Каламбур.  
08.40 Погода.

08.45 Факти. Ранок.  
09.00 Спорт.

09.05 Квартирне питання.  
09.50 Серіал «Мисливець за старовиною-2»..

10.55 Дівочі сльози.  
11.50 Шоу О. Степаненко.

12.45 Факти. День.  
13.05 Худ. фільм «Просте бажання».

15.00 Мультсеріал «Невгамовні».

15.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

15.35 Мультсеріал «Чарівний світ Текса Ейвори»..

16.05 Галопом по європах.

16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2»..

17.45 Дівочі сльози.  
18.35 Погода.

18.45 Факти. Вечір.  
19.05 Комедійний коктейль.

19.50 Худ. фільм «Російський кіллер».

21.35 Погода.  
21.45 Факти. Підсумок дня.

22.05 Спорт.  
22.10 Худ. фільм «Отрута».

23.50 Україна енергетична.

00.20 Серіал «Графиня де Монсоро».

01.20 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Знайомство за оголошенням», 03.15 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 1 серія, комедійний коктейль.

СТБ

06.40 Прогноз погоди.  
06.45 Худ. фільм «Бронзовий птах».

08.00 Бізнес-студія.  
08.40 «Маски-шоу». Найкраще.

09.10 Серіал «Чортеня».

10.15 Худ. фільм «Британік».

12.10 Час «К».

12.40 Худ. фільм «Бронзовий птах».

14.00 Вікна. Новини.  
14.10 Серіал «Наш Чарлі».

15.05 Худ. фільм «Закохані серця».

16.50 Серіал «Карабінери».

18.00 Вікна. Кримінал..  
18.10 Вікна. Столиця.

18.20 «Маски-шоу». Найкраще.

19.00 Заборонена зона.  
20.00 Голод.

21.00 Вікна. Новини.  
21.20 Вікна. Спорт.

21.35 Прогноз погоди.  
21.40 Вікна. Бізнес.

22.00 Італійський футбол. Серія «А».

Огляд матчів туру.  
23.10 Чемпіонат України зі стриптизу.

00.50 «Маски-шоу». Найкраще.

01.20 Вікна. Опівночі.  
01.35 Серіал «Карабінери».

02.35 Автостиль.  
02.55 Прогноз погоди.

03.00 Худ. фільм «Закохані серця».

04.35 Вікна. Кримінал.

06.20 Модне здоров'я.

06.25, 06.35, 07.10, 07.40, 08.20, 08.40 Підйом.

06.30, 08.30, 09.00 Репортер.

06.50 Мультсеріал «Отті і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.

07.50 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

09.05 Один за всіх.  
10.10 Худ. фільм «Змовники».

12.05 Модне здоров'я.

12.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.

13.20 Худ. фільм «Втрачений скарб Дос-Сантос».

15.10 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

15.35 Мультсеріал «Ракети».

16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.25 Серіал «Бунтівний шлях».

17.20 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

18.10 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Репортер.

19.25 Погода.

19.35 Серіал «Маросейка,12».

20.40 Кунсткамера the best.

21.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.

22.20 Худ. фільм «Медикоптер».

00.00 Репортер.

00.20 Погода.

00.35 25-кадр.

00.50 Серіал «Рятувальники».

01.50 Служба розшуку дітей.

02.00 Спецрепортер.

ПЕРШИЙ КАНАЛ.

ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.

07.10, 08.10 Добрий ранок!

09.00, 06.00 Серіал «Інспектор Деррик».

10.00 Сканер.

10.30 Подорожі натураліста.

11.20, 03.50 Серіал «Берег мрії».

12.10 Здоров'я.

12.40 Непутні нотатки.

13.10 Місто жінок.

14.20, 02.05 Серіал «Під знаком Скорпіона».

15.30 Смак.

15.50 Худ. фільм «Маска і душа». 1 серія.

17.30, 05.30 Кумири.

18.00, 03.10 Велике прання.

19.00 Чекай на мене.

20.00 Час.

20.30 Овілений вечір С. Михалкова.

22.20 Серіал «Шатун».

23.20 Театр ляльок.

23.50 Шукачі.

00.20 Подорожник.  
00.50 Серіал «Квиток до Риги».

04.40 Худ. фільм «Маска і душа». 1 серія.

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!  
07.45 Худ. фільм «Весілля».

09.50 У «Містечку».

10.00 Вісті.

10.30 Вісті — Москва.

10.50 Коротке замикання.

11.50 Вісті тижня.

12.50 Вісті. Чергова частина.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті — Москва.

13.30 Що хоче жінка.

14.30 Серіал «Леді Мер».

15.30 Вісті. Чергова частина.

15.40 Вісті — Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 5. «Опер».

17.10 Серіал «Ундіна».

18.00 Вибори-2003.

19.00 Вісті.

19.30 Вісті — Москва.

19.50 На добраніч, малюки!

19.55 Серіал «Лінії долі».

21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».

22.00 Вісті+.

22.20 Моя срібна куля. Симона Синьоре.

23.15 Народний артист.

23.25 Вісті. Чергова частина.

23.40 Сінеманія.

00.15 Дорожній патруль.

00.30 Худ. фільм «Панікер».

01.55 Канал «Євроньюс».

03.45 Вісті. Чергова частина.

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!  
09.15 Серіал «Ундіна».

10.00 Вісті.

10.30 Вісті-Москва.

10.45 Вся Росія.

11.00 Вісті тижня.

11.55 Що хоче жінка.

12.40 Новини культури.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті-Москва.

13.30 Серіал «Оперативний псевдонім».

14.15 Коротке замикання.

15.00 Док. серіал «Ордени минулої країни». «Золота Зірка Героя».

15.30 Вісті-спорт.

15.40 Вісті-Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Худ. фільм «Як кішка із собакою»

17.30 Мультфільм «Старий і півень».

17.40 Серіал «FM і хлопці».

18.15 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Вісті.

19.30 Вісті-Москва.

19.45 Новини культури.

20.05 Петербург. Час і місце.

20.30 Серіал «Ундіна».

21.15 Серіал «Лінії долі».

22.00 Вісті+.

22.20 Худ. фільм «Жінка в морі».

23.20 ХХ століття. Вибране. «Відплата». О. Блок.

23.50 Мандрівки музиканта.

00.15 Вибори-2003.

01.15 Серіал «Дикий янгол».

02.00 Вісті.

02.30 Вісті-Москва.

02.50 Серіал «Ундіна».

03.35 Серіал «Лінії долі».

04.20 Худ. фільм «Жінка в морі».

05.25 ХХ століття. Вибране. «Відплата». О. Блок.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 Т

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**

09.05 Одвічні істини.  
09.15, 11.10, 15.50, 18.00, 20.35, 01.20 Погода.  
09.20 Для тих, хто вдома.  
09.35 Ситуація.  
09.45 Авторська програма О. Савенка «Четверта влада».

10.30 Служба розшуку дітей.  
10.35 «Про нас» з Х. Стебельською.  
10.50 Абетка безпеки.  
11.00 Вісті.  
11.15 Для тих, хто вдома.  
11.30 Модна лінія.  
12.00 Наша мова.  
12.15 Вітаємо вас...  
12.40 Для тих, хто вдома.  
13.00 КВК.  
14.50 Закон є закон.  
15.00 Вісті.  
15.10 «Про нас» з Х. Стебельською.  
15.25 Від сузір'я до сузір'я.

**ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»**

16.00 Мультсеріал «Загублений світ».

16.30 Студія «5».

16.40 Освітнянські вісті. \*\*\*  
16.55 Закон є закон.  
17.05 Баскетбольний огляд «П'ята чверть».

17.30 «Надвечір'я» з Т. Щербатюк.  
18.05 «Цей таємничий світ» з А. Дмитруком.

18.30 Фаза.  
18.50 Вісті.  
19.10 Саме той.  
19.30 Закон є закон.  
19.35 «Про нас» з Х. Стебельською.  
19.50 До 85-річчя Національної академії наук України. «Наука. Доля. Україна».

20.40 Вечірня казка.  
20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Вісті.  
21.30 Мас медіа.  
21.45 Ситуація.  
21.50 Світ спорту.  
22.00 Вісті.  
22.05 Бути жінкою.  
22.15 Національний інтерес.  
23.00-01.18 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)**

01.25 У світі єдиноборств.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.10 Цей день в історії.  
10.15 Есе В. Скуратівського «Бачу землю».

10.35 Грані пізнання.

**УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»**

11.00 Із золотого фонду студії Укртелефільм. До 140-річчя від дня народження О.Кобилянської. Вистава Чернівецького музично-драматичного театру ім. О.Кобилянської «Вовчиха». Частина 2.

11.30 «Як його не любити».

**КДРТРК**

12.00 За київським часом.  
12.10 Конкурент.  
12.40 На своїй землі.  
13.05 Музичні історії.  
13.20 Краса і здоров'я.  
13.30 За київським часом.

**КАНАЛ «1+1»**

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».  
07.02 ТСН.  
07.30 Серіал «Бідна Настя».  
09.00 Велике прання.  
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».  
14.30 Серіал «Оригінали».  
15.00 Серіал «Та невже?».  
15.30 Серіал «Друзі».  
16.00 Хочу і буду.  
16.30 Серіал «Бригада».  
17.35 Велике прання.

18.35 Серіал «Бідна Настя».  
19.30 ТСН. Проспорт.  
20.10 ТСН. Погода.  
20.15 Поле чудес.  
21.20 Серіал «Менти-4».  
22.25 Перший мільйон.  
23.25 Серіал «Секс і місто».  
00.00 ТСН.  
00.20 Серіал «Литовський транзит».  
01.20 Док. фільм «Абсолютна істина». ІНТЕР

**«ІНТЕР»**

06.00 Новини.  
06.05 «Джентльмен-шоу» та зірки гумору.  
07.00 Новини.  
07.05 Мультфільм.  
07.20 Уроки гарної поведінки.  
07.35 Абетка-малюток.  
08.00 Новини.  
08.20 Серіал «Баязет».  
09.00 Новини.  
09.20 Золотий Гусак-шоу.  
10.00 Молодіжний мультзбірник «Масяня».

10.15 Сплеск культури?  
11.00 Серіал «Пані Перемога».  
12.00 Новини.  
12.15 Інтелект-шоу «LG-Еврика».  
13.15 Серіал «Пекло у раю».  
14.05 Велике прання.  
15.00 Новини.  
15.05 Серіал «Нетямущі».  
16.05 Серіал «Next-3».  
17.05 Серіал «Сімейні пута».  
18.00 Новини.  
18.05 N-кілометр.  
18.20 Серіал «Троє проти всіх».  
19.20 Містечко.  
20.00 Інформаційний канал «Подробиці».

20.35 Концерт «Комедійний клуб».  
22.10 Серіал «Баязет».  
00.05 Світ професійного боксу.  
00.45 Худ.фільм «Ілюзії».  
02.45 Погода.  
02.55 Худ.фільм «Може бути».  
04.45 Серіал «Пані Перемога».  
05.30 Голлівуд — фатальні жінки.

23.45 Сторінками тележурналу «Плейбой».

00.20 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Плотські зізнання»

01.55 Худ. фільм «У пошуках капітана Гранта». 5 серія. Каламбур.

СТБ

06.45 Прогноз погоди.  
06.50 Худ. фільм «Останнє літо дитинства».

08.00 Вікна. Бізнес.  
08.20 Прогноз погоди.  
08.25 На перший погляд.  
08.50 Вікна. Столиця.  
09.00 «Маски-шоу». Найкраще.  
09.30 Серіал «Чортеня».  
10.35 Серіал «Бержерак».  
11.40 Заборонена зона.  
12.40 Худ. фільм «Останнє літо дитинства».

14.00 Вікна. Новини.  
14.10 Голод.  
15.05 Худ. фільм «Премія Пулітцера».

16.50 Серіал «Карабінери».  
18.00 Вікна. Кримінал.  
18.10 Вікна. Столиця.  
18.20 Худ. фільм «Дикі маневри».  
20.00 Голод.  
21.00 Вікна. Новини.  
21.20 Вікна. Спорт.  
21.25 Прогноз погоди.  
21.30 Не час.  
22.00 Чемпіонат України зі стриптизу. Фінал.

23.45 «Маски-шоу». Найкраще.  
00.15 Прогноз погоди.  
00.20 Голод.  
01.20 Вікна. Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.20 Модне здоров'я.  
06.25, 06.35, 07.10, 07.40, 08.20, 08.40 Підйом.  
06.30 Репортер.  
06.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.  
07.50 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

08.30, 09.00 Репортер.  
09.05 Серіал «Маросейка, 12».  
10.20 Худ. фільм «Від 14 до 30».  
12.00 Модне здоров'я.  
12.05 «Вікна» із Д. Нагієвим.  
13.15 Худ. фільм «Загін Беверлі Хілз».

15.15 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

15.40 Мультсеріал «Ракети».  
16.05 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.25 Серіал «Бунтівний шлях».  
17.20 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

18.15 Серіал «Дикий янгол».  
19.00 Репортер.  
19.25 Погода.  
19.30 Один за всіх.  
20.35 Худ. фільм «Усе схоплено».

22.25 Кунсткамера.  
23.15 Репортер.  
23.35 Погода.  
23.40 Зона ночі.  
00.10 Серіал «Латинський коханець».

01.25 Служба розшуку дітей.  
01.30 Зона ночі.  
01.35 Худ. фільм «Втеча».

03.40 Зона ночі.  
03.50 Серіал «Латинський коханець».

04.40 Зона ночі.  
04.45 Кунсткамера.  
05.20 Зона ночі.  
05.25 Серіал «Дикий янгол».

06.05 Худ. фільм «Загін Беверлі Хілз».

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!  
09.15 Серіал «Ундіна».

10.00 Вісті.  
10.30 Вісті—Москва.  
10.45 Москва—Мінськ.  
11.00 Серіал «Лінії долі».

11.45 Вісті—спорт  
11.55 Аншлаг.  
12.40 Новини культури.  
13.00 Вісті.  
13.10 Вісті—Москва.  
13.25 Чорні діри. Білі плями.  
14.20 Оркестрова яма.  
15.00 Інтер@ктив.

15.30 Вісті—спорт.  
15.40 Вісті—Москва.  
16.00 Вісті.  
16.10 Худ. фільм «Злодії в законі».

17.40 Серіал «FM і хлопці».

18.15 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Вісті.  
19.30 Вісті—Москва.  
19.45 Новини культури.  
20.05 Паризьский часопис.  
20.30 Серіал «Ундіна».

21.15 Концерт «Сто відсотків любові».

22.50 Худ. фільм «Скажи, мамо, чи любиш ти мене?»

00.15 Вибори-2003.  
01.15 Серіал «Дикий янгол».

02.00 Вісті.  
02.30 Вісті—Москва.  
02.50 Серіал «Ундіна».

03.35 Концерт «Сто відсотків кохання».

05.10 «Ха». Маленькі комедії.  
05.15 Блеф-клуб.

ПЕРШИЙ КАНАЛ.

ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новини.

07.10, 08.10 Добрий ранок!  
08.50 Сміхопанорама.  
09.30, 05.00 Дог-шоу.  
10.10, 19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».

11.20, 04.00 Серіал «Берег мрії».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**

09.05 Одвічні істини.  
09.15, 11.10, 15.20, 17.25, 01.20, 03.55 Погода.  
09.20 Для тих, хто вдома.  
09.35 Ситуація.  
09.50 До святкування благословенного місяця Рамазан.

10.15 Служба розшуку дітей.  
10.20 Мультфільм.  
10.35 Дорогами України. Суми.  
11.00 Вісті.  
11.15 Для тих, хто вдома.  
11.30 Перехрестя.  
12.10 Урок німецької мови.  
12.30 Вітаємо вас...  
13.05 Рік Російської Федерації в Україні. Док. фільм «Перлина Кавказу».

13.30 Милосердя.  
13.50 Духовний вісник.  
14.10 Для тих, хто вдома.  
14.25 Закон є закон.  
14.30 Служба розшуку дітей.  
14.35 Стара колекція. Музика Я. Степового.

15.00 Вісті.  
15.30 Хто в домі хазяїн? ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»

16.00 Мультсеріал «Загублений світ».

16.25 Студія «5». \*\*\*  
16.55 Закон є закон.  
17.05 Театральна афіша.  
17.30 Право.  
18.00 Межа.  
18.20 Саме той.  
18.40 Закон є закон.  
18.50 Вісті.

19.15 Футбол. Ліга чемпіонів. «Локомотив» (Москва) — «Динамо» (Київ). У перерві — Лотерея «Кено».

21.30 Вісті.  
21.45 Футбол. Ліга чемпіонів. «Інтер» (Італія) — «Арсенал» (Англія).

23.40-01.18 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)**

01.25 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів.  
02.25 Баскетбол. Євроліга ФІБА. БК «Київ» — «Бамберг» (Німеччина).

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.10 Цей день в історії.  
10.15 Французька година. Урок французької мови № 12.

**УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»**

11.00 Прем'єра. «Літературна Одеса. Єврейські літератори».

11.20 «Друге народження».

11.40 Прем'єра. «Київські солісти у Національній філармонії» Ф.Мендельсон. «Октет».

КДРТРК

12.00 За київським часом.  
12.10 Медичний центр «Довіра».

12.15 Родом з України.  
12.55 Лікар Роман Довженко рекомендує.  
13.00 Хіт-базар.  
13.15 Краса і здоров'я.  
13.20 Новобудова.  
13.30 За київським часом.

**КАНАЛ «1+1»**

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02 ТСН.  
07.30 Серіал «Бідна Настя».

09.00 Велике прання.  
14.00 Серіал «Ризиковані ігри».

14.35 Серіал «Оригінали».

15.05 Серіал «Та невже?».

15.35 Серіал «Друзі».

16.05 Хочу і буду.

16.35 Серіал «Бригада».

17.40 Велике прання.

18.35 Серіал «Бідна Настя».

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.  
20.10 ТСН. Погода.  
20.15 Серіал «Бригада».

21.20 Серіал «Литовський транзит».

4 серія.

капітана Гранта». 2 серія. Обережно, модерн!

СТБ

06.45 Прогноз погоди.  
06.50 Худ. фільм «Бронзовий птах».

08.00 Вікна. Бізнес.  
08.20 Прогноз погоди.  
08.25 Ні хвоста, ні луски.  
08.50 Вікна. Столиця.  
09.00 «Маски-шоу». Найкраще.  
09.30 Серіал «Чортеня».

10.35 Серіал «Бержерак».

11.35 Заборонена зона.  
12.40 Худ. фільм «Бронзовий птах».

14.00 Вікна. Новини.  
14.10 Голод.  
15.05 Худ. фільм «Привид замку Моррисвіль».

16.50 Серіал «Карабінери».

18.00 Вікна. Кримінал.  
18.10 Вікна. Столиця.  
18.20 «Маски-шоу». Найкраще.  
19.00 Заборонена зона.  
20.00 Голод.  
21.00 Вікна. Новини.  
21.20 Вікна. Спорт.

21.35 Прогноз погоди.  
21.40 Вікна. Бізнес.  
22.00 Худ. фільм «Зображуючи Бога».

23.55 «Маски-шоу». Найкраще.  
00.25 Вікна. Опівночі.  
00.40 Серіал «Карабінери».

01.50 Прогноз погоди.  
01.55 Худ. фільм «Привид замка Моррисвіль».

03.25 Вікна. Кримінал.

**НОВИЙ КАНАЛ**

06.20 Модне здоров'я.  
06.25, 06.35, 07.10, 07.40, 08.20, 08.40 Підйом.  
06.30, 08.00, 08.30, 09.00 Репортер.

06.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.  
07.50 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

09.05 Серіал «Маросейка, 12». 1 серія.

10.20 Худ. фільм «Приватний детектив, або операція-«Кооперація»».

12.05 Модне здоров'я.  
12.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.  
13.15 Худ. фільм «Чорна стріла».

15.05 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

15.35 Мультсеріал «Ракети».

16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.20 Серіал «Бунтівний шлях».

17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

18.10 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Репортер.  
19.25 Погода.  
19.35 Серіал «Маросейка, 12».

20.35 Кунсткамера the best.

21.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.  
22.20 Худ. фільм «Любов усе змінює».

00.00 Репортер.  
00.20 Погода.  
00.30 Зона ночі.  
00.35 Худ. фільм «Бланкмен».

02.15 Зона ночі.  
02.45 Серіал «Рятувальники».

03.35 Зона ночі.  
03.40 Худ. фільм «Чорна стріла».

05.05 Зона ночі.  
05.10 Серіал «Дикий янгол».

ІСТВ

05.00 Ранкова музика.  
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».

06.30 300 сек/год.  
06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».

07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

07.35 Погода.  
07.45 Факти. Ранок.  
07.50 Ділові факти.  
07.55 Спорт.  
08.00 300 сек/год.  
08.05 Комедійний коктейль.

08.40 Погода.  
08.45 Факти. Ранок.  
09.00 Спорт.

09.05 Кримінальні історії.  
09.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».

10.45 Дівочі сльози.  
11.40 Серіал «Графиня де Монсоро».

12.45 Факти. День.  
13.05 Худ. фільм «Російський кіллер».

15.00 Мультсеріал «Невгамовні».

15.20 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

15.50 Мультсеріал «Чарівний світ Текса Ейворі».

16.15 Серіал «Кенан і Кел».

16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».

17.45 Дівочі сльози.  
18.35 Погода.  
18.45 Факти. Вечір.

19.05 Обережно, модерн!  
19.50 Худ. фільм «Невидимий».

21.35 Погода.  
21.45 Факти. Підсумок дня.

22.05 Спорт.

22.10 Худ. фільм «Знайомство за оголошенням».

00.15 Серіал «Графиня де Монсоро».

01.10 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Нічний попутник».

02.50 Худ. фільм «У пошуках

ПЕРШИЙ КАНАЛ.

ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.

07.10, 08.10 Добрий ранок!

09.10, 19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».

10.10 Ураза-Байрам.

11.20, 03.40 Серіал «Берег мрії».

12.00 Людина і закон.  
12.50 Подорожник.  
13.10 Місто жінок.

14.20, 02.05 Серіал «Під знаком Скорпіона».

15.20 Шукачі.

15.50 Худ. фільм «Маска і душа». 2 серія.

17.30, 05.20 Великі батьки.  
18.00, 03.00 Велике прання.  
20.00 Час.

20.30 Серіал «Батьківщина чекає».

21.40 Жарт за жартом.

22.10 Серіал «Шатун».

23.10 Кримінальна Росія.

23.50 Час.

00.20 На футболі.

00.40 Серіал «Квиток до Риги».

04.30 Худ. фільм «Маска і душа». 2 серія.

06.00 Серіал «Інспектор Деррик».

**РТР**

04.00 Добрий ранок, Росіє!  
07.45 Серіал «Лінії долі».

08.45 Свято Ураза-Байрам. Трансляція з Московської соборної мечеті.

09.45 Вісті. Чергова частина.  
10.00 Вісті.  
10.30 Вісті — Москва.

10.50 Коротке замикання.

11.50 Серіал «Оперативний псевдонім».

12.50 Вісті. Чергова частина.  
13.00 Вісті.  
13.10 Вісті — Москва.

13.30 Що хоче жінка.

14.30 Серіал «Леді Мер».

15.30 Вісті. Чергова частина.

15.40 Вісті — Москва.  
16.00 Вісті.

16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 6. «Журналіст».

17.10 Серіал «Ундіна».

18.00 Вибори-2003.  
19.00 Вісті.

19.30 Вісті — Москва.

19.50 На добраніч, малята!

19.55 Серіал «Лінії долі».

21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».

22.00 Вісті+.

22.20 Док. фільм «Тегеранський лублінг: Сталін, Черчілль, Рузвельт». 1 с.

23.15 Народний артист.

23.25 Вісті. Чергова частина.

23.40 Худ. фільм «Холодне серце».

01.40 Дорожній патруль.

01.55 Агентство самотніх сердець.

02.20 Серіал «Янголи Чарлі».

03.15 Канал «Євроньюс».

03.45 Вісті. Чергова частина.

**РТР «Планета»**

06.00 Добрий ранок, Росіє!  
09.15 Серіал «Ундіна».

10.00 Вісті.  
10.30 Вісті-Москва.

10.45 Гег.

11.00 Серіал «Лінії долі».

11.45 Вісті—спорт.

11.55 Що хоче жінка.

12.40 Новини культури.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті—Москва.

13.30 Серіал «Оперативний псевдонім».

14.15 Коротке замикання.

15.00 Док. серіал «Ордени колишньої країни». «Знак Пошани».

15.30 Вісті-спорт.

15.40 Вісті-Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Худ. фільм «Жінка в морі».

17.10 Мультфільми «Лев і Заєць». «Олень і Вовк». «Лиса — будівельник».

17.40 Серіал «FM і хлопці».

18.15 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Вісті.

19.30 Вісті—Москва.

19.45 Новини культури.

20.05 Розповіді старого пліткаря.

20.30 Серіал «Ундіна».

21.15 Серіал «Лінії долі».

22.00 Вісті+.

22.20 Худ. фільм «Убивство в Саншайн-Менор».

23.35 Надбаня республіки.

23.50 Партитури не горять.

00.15 Вибори-2003.

01.15 Серіал «Дикий янгол».

02.00 Вісті.

02.30 Вісті—Москва.

02.50 Серіал «Ундіна».

03.35 Серіал «Лінії долі».

04.20 Худ. фільм «Убивство в Саншайн-Менор».

05.40 Хроніка XX століття.



ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**

09.05 Одвічні істини.

09.15, 11.10, 15.55, 17.25, 21.20, 01.20, 02.25 Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.

09.35 Ситуація.

09.45 Док. серіал «Чарівний світ моди». 2 серія.

Екстравагантність у моді.

10.45 Служба розшуку дітей.

11.00 Вісті.

11.15 Для тих, хто вдома.

11.30 Аудієнція. Президент Сербії та Чорногорії Світозар Марович.

12.10 Урок англійської мови № 11.

12.30 Вітаємо вас...

12.55 «Сільський час» з К. Вороненко.

13.50 Абетка безпеки.

14.00 Для тих, хто вдома.

14.15 Закон є закон.

14.20 Служба розшуку дітей.

14.30 Мультфільм.

15.00 Вісті.

15.20 Крок до зірок. ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»

16.00 Мультсеріал «Загублений світ».

16.25 Студія «5». \*\*\*

16.55 Закон є закон.

17.05 Народна служба порятунку — 01.

17.30 Телефон податкової служби — 007.

18.00 Есе В. Скуратівського «Бачу землю».

18.30 Зелений коридор.

18.50 Вісті.

19.10 Саме той.

19.30 Закон є закон.

19.35 Концертна програма «Галерея».

20.00 Запитайте міністра. Міністр юстиції О. Лавринович.

20.30 Сулжба розшуку дітей.

20.35 Вечірня казка.

20.40 Суперлото, Кено.

20.50 Мегалот.

21.00 Вісті.

21.30 Футбол. Ліга чемпіонів. «Аякс» (Нідерланди) — «Мілан» (Італія).

23.40-01.18 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)**

01.25 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів.

**ДРУГИЙ КАНАЛ УТ**

**УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ**

10.10 Цей день в історії.

10.15 Німецька мова. Урок німецької мови №12.

10.50 Вихід поряд. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.00 Прем'єра. Авторський вечір Бориса Олійника.

11.30 Із золотого фонду студії Укртелефільм. «Осіннє тропото». Фільм-концерт.

**КДРТРК**

12.00 За київським часом.

12.10 Світ авіації і туризму.

12.50 Лікар Роман Довженко рекомендує.

12.55 Люди і долі.

13.25 Краса і здоров'я.

13.30 За київським часом.

**КАНАЛ «1+1»**

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02 ТСН.

07.30 Серіал «Бідна Настя».

09.00 Велике прання.

14.00 Серіал «Ризиковані ігри».

14.30 Серіал «Оригінали». 1 серія.

15.05 Серіал «Та невже?».

15.35 Серіал «Друзі».

16.05 Хочу і буду.

16.35 Серіал «Бригада».

17.40 Велике прання.

18.35 Серіал «Бідна Настя».

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 ТСН. Погода.

20.15 Серіал «Бригада».

21.20 Серіал «Литовський транзит». 2 серія.

22.20 Без табу з О. Герасим'юк.

23.20 Серіал «Секс і місто».

капітана Гранта». 3 серія. Обережно, модерн!

СТБ

06.45 Прогноз погоди.

06.50 Худ. фільм «Останнє літо дитинства».

08.00 Вікна. Бізнес.

08.20 Прогноз погоди.

08.25 Х-пансія.

08.50 Вікна. Столиця.

09.00 «Маски-шоу». Найкраще.

09.30 Серіал «Чортеня».

10.30 Серіал «Бержерак».

11.35 Заборонена зона.

12.40 Худ. фільм «Останнє літо дитинства».

14.00 Вікна. Новини.

14.10 Голод.

15.05 Худ. фільм «Чужа слава».

16.50 Серіал «Карабінери».

18.00 Вікна. Кримінал.

18.10 Вікна. Столиця.

18.20 «Маски-шоу». Найкраще.

19.00 Заборонена зона.

20.00 Голод.

21.00 Вікна. Новини.

21.20 Вікна. Спорт.

21.35 Прогноз погоди.

22.00 Худ. фільм «Закохана Куїні».

00.05 «Маски-шоу». Найкраще.

00.35 Вікна. Опівночі.

00.50 Серіал «Карабінери».

02.00 Прогноз погоди.

02.05 Худ. фільм «Чужа слава».

03.35 Х-пансія.

03.55 Вікна. Кримінал..

**НОВИЙ КАНАЛ**

06.20 Модне здоров'я.

06.25, 06.35, 07.10, 07.40, 08.20, 08.40 Підйом.

06.30 Репортер.

06.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.

07.50 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

08.30, 09.00 Репортер.

09.05 Серіал «Маросейка, 12».

10.20 Худ. фільм «Дайте книгу скарб».

12.00 Модне здоров'я.

12.05 «Вікна» із Д. Нагієвим.

13.15 Худ. фільм «Обмінюємося воротами».

14.55 Мультсеріал «Му і Ципа».

15.05 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

15.35 Мультсеріал «Ракети».

16.00 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.20 Серіал «Бунтівний шлях».

17.15 Серіал «Малкольм у центрі уваги».

18.10 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Репортер.

19.25 Погода.

19.35 Серіал «Маросейка, 12».

20.35 Кунсткамера the best.

21.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.

22.20 Худ. фільм «Секс чи любов?».

00.00 Репортер.

00.25 Погода.

00.30 Зона ночі.

00.35 Служба розшуку дітей.

00.40 Худ. фільм «Шлях угору».

02.25 Зона ночі.

02.50 Серіал «Рятувальники».

03.45 Зона ночі.

03.50 Худ. фільм «Обмінюємося воротами».

05.10 Зона ночі.

05.15 Серіал «Дикий янгол».

06.00 Зона ночі.

**ПЕРШИЙ КАНАЛ. ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА**

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 02.00, 04.00 Новини.

07.10, 08.10 Добрий ранок!

09.00, 06.00 Серіал «Інспектор Деррик».

10.00, 19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».

11.20, 03.40 Серіал «Берег мрії».

12.10 Чекай на мене.

12.50 Непутні нотатки.

13.10 Місто жінок.

14.20, 02.05 Серіал «Під знаком Скорпіона».

15.20 Генії і лиходії.

15.50, 20.30 Серіал «Батьківщина чекає».

17.30 Сміхопанорама.

18.00, 03.00 Велике прання.

20.00 Час.

21.40 Жарт за жартом.

22.10 Серіал «Шатун».

23.10 Таємниці сторіччя.

00.00 Час.

00.30 Формула влади.

01.00 Серіал «Квиток до Риги».

04.30 Худ. фільм «Розмах крил».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!

07.45 Серіал «Лінії долі».

08.45 Сам собі режисер.

09.45 Вісті. Чергова частина.

10.00 Вісті.

10.30 Вісті — Москва.

12.05 Коротке замикання.

11.50 Серіал «Оперативний псевдонім».

12.50 Вісті. Чергова частина.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті — Москва.

13.30 Що хоче жінка.

14.30 Серіал «Леді Мер».

15.30 Вісті. Чергова частина.

15.40 Вісті — Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 6. «Журналіст».

17.10 Серіал «Ундіна».

18.00 Вибори-2003.

19.00 Вісті.

19.30 Вісті — Москва.

19.50 На добраніч, малята!

19.55 Серіал «Лінії долі».

21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».

22.00 Вісті+.

22.20 Док. фільм «Тегеранський лабіринт: Сталін, Черчилль, Рузвельт», 2 с.

23.15 Народний артист.

23.25 Вісті. Чергова частина.

23.40 Худ. фільм «Стамбульський транзит».

01.25 Дорожній патруль.

01.45 Гаряча десятка.

02.40 Агентство самотніх сердець.

03.05 Серіал «Янголи Чарлі».

03.45 Вісті. Чергова частина.

**РТР «Планета»**

06.00 Добрий ранок, Росіє!

09.15 Серіал «Ундіна».

10.00 Вісті.

10.30 Вісті-Москва.

10.45 Колосальне господарство.

11.00 Серіал «Лінії долі».

11.45 Вісті-спорт.

11.55 Що хоче жінка.

12.40 Новини культури.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті-Москва.

13.30 Серіал «Оперативний псевдонім».

14.15 Коротке замикання.

15.00 Док. серіал «Ордени минулої країни». «Орден Олександра Невського».

15.30 Вісті-спорт.

15.40 Вісті-Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Худ. фільм «Убивство в Саншайн-Менор».

17.25 Надбаня республіки.

17.40 Серіал «FM і хлопці».

18.15 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Вісті.

19.30 Вісті-Москва.

19.45 Новини культури.

20.05 Хто ми?

20.30 Серіал «Ундіна».

21.15 Серіал «Лінії долі».

22.00 Вісті+.

22.20 Худ. фільм «Гладіатор за наймом».

23.40 Док. фільм.

23.50 Театр одного актора. К. Райкін «Мої улюблені вірші».

00.15 Вибори-2003.

01.15 Серіал «Дикий янгол».

02.00 Вісті.

02.30 Вісті-Москва.

02.50 Серіал «Ундіна».

03.35 Серіал «Лінії долі».

04.20 Серіал «Гладіатор за наймом».

05.40 Хроніки XX століття.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**

09.05 Одвічні істини.

09.15, 11.10, 14.00, 15.55, 17.25, 19.40, 20.30 Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.

09.35 Ситуація.

09.45 Док. серіал «Чарівний світ моди». 3 серія. Стиль життя великих кутюр'є.

10.40 Служба розшуку дітей.

10.45 Абетка безпеки.

11.00 Вісті.

11.15 Для тих, хто вдома.

11.30 Бути жінкою.

12.05 Урок французької мови № 11.

12.30 Вітаємо вас...

12.55 Летефортуна.

13.30 «Classic-прем'єр» з Т. Міленіною.

14.05 Для тих, хто вдома.

14.20 Закон є закон.

14.25 Служба розшуку дітей.

14.30 Герої України. Б. Патон.

15.00 Вісті.

15.15 Подорож у дитинство.

15.35 Дорога до себе. Скарби родоводу. ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»

16.00 Мультсеріал «Загублений світ».

16.25 Студія «5». \*\*\*

16.55 Закон є закон.

17.00 Грані пізнання.

17.35 За великим рахунком.

18.00 Автоська програма Л. Лисенко «Не все так погано...».

18.30 Енергетичне поле.

18.50 Вісті.

19.10 Саме той.

19.30 Закон є закон.

19.45 Концертна програма «У храмі любові». До 30-річчя творчої діяльності М. Луківа.

20.35 Вечірня казка.

20.50 Доререя «Кено».

21.00 Вісті.

21.30 Мас-медія.

21.35 Тема дня.

21.45 Ситуація.

21.50 Світ спорту.

22.00 Вісті.

22.10 Авторська програма О. Савенка «ЧетверТа влада».

22.45 Експосвіт.

23.00-01.18 ТРК «Ера».

**ДРУГИЙ КАНАЛ УТ**

**УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ**

10.10 Цей день в історії.

10.15 У пошуках щастя для Лорелей... До 140-річчя від для народження О.Корбилянської новини.

10.30 Освітянські новини.

10.40 Наша мова. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Із золотого фонду студії Укртелефільм. До 140-річчя від дня народження О.Кобилянської. Вистава Чернівецького музично-драматичного театру ім. О.Кобилянської «Вовчиха».

**КДРТРК**

12.00 За київським часом.

12.10 Естафета.

12.25 Шлягер представляє.

12.55 Мультфільм.

13.00 Ліки майбутнього.

13.15 Краса і здоров'я.

13.20 Новобудова.

13.30 За київським часом.

**КАНАЛ «1+1»**

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02 ТСН.

07.30 Серіал «Бідна Настя».

09.00 Велике прання.

14.00 Серіал «Ризиковані ігри».

14.30 Серіал «Оригінали».

15.00 Серіал «Та невже?».

15.30 Серіал «Друзі».

16.05 Хочу і буду.

16.35 Серіал «Бригада».

17.40 Велике прання.

18.35 Серіал «Бідна Настя».

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 ТСН. Погода.

20.15 Серіал «Бригада».

21.20 Серіал «Литовський транзит». 2 серія.

22.20 Без табу з О. Герасим'юк.

23.20 Серіал «Секс і місто».

20.10 ТСН. Погода.

20.15 Серіал «Бригада».

21.20 Серіал «Литовський транзит».

22.20 Я так думаю. «Острів — Коса Тузла».

23.15 Серіал «Секс і місто».

23.50 ТСН.

00.10 Служба розшуку дітей.

00.15 Серіал «Литовський транзит».

00.15 Док. фільм «Військовий корабель».

01.15 Док. фільм «Абсолютна істина». ІНТЕР

СТБ

06.40 Прогноз погоди.

06.45 Худ. фільм «Останнє літо дитинства».

08.00 Вікна. Бізнес.

08.20 Прогноз погоди.

08.25 Не-провінція.

08.50 Вікна. Столиця.

09.00 «Маски-шоу». Найкраще.

09.30 Серіал «Чортеня».

10.30 Серіал «Бержерак».

11.35 Заборонена зона.

12.40 Худ. фільм «Останнє літо дитинства».

14.00 Вікна. Новини.

14.10 Голод.

15.05 Худ. фільм «Все, що вона хотіла».

16.50 Серіал «Карабінери».

18.00 Вікна. Кримінал.

18.10 Вікна. Столиця.

18.20 «Маски-шоу». Найкраще.

19.00 Новини.

09.30 Караоке на майдані.

10.10 Мультфільм.

10.25 Все для тебе.

11.00 Серіал «Пані Перемога».

12.00 Новини.

12.15 Країна порад.

13.05 Серіал «Пекло у раю».

13.55 Я все про Вас знаю.

14.45 Дійові особи.

15.00 Новини.

15.15 Серіал «Нетямущі».

15.50 Шанс.

16.40 Серіал «Next-3».

17.45 Футбол. Кубок УЄФА. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Динамо» (Загреб).

20.00 Інформаційний канал «Подробиці».

20.35 Серіал «Next-3».

21.35 Серіал «Баязет».

22.45 Перехрестя кохання.

23.45 Подробиці. Підсумки дня.

00.10 Перша експедиція.

01.25 Серіал «Баязет».

03.10 Погода.

03.20 Худ. фільм «Хитрий злодій».

04.55 Серіал «Пані Перемога».

05.40 Серіал «Метушливе місто-4».

**ІСТV**

05.00 Ранкова музика.

05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».

06.30 300 сек/год.

06.40 Мультсеріал «Справжні монстри».

07.10 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

07.35 Погода.

07.45 Факти. Ранок.

07.50 Ділові факти.

07.55 Спорт.

08.00 300 сек/год.

08.05 Обережно, модерн!

08.40 Погода.

08.45 Факти. Ранок.

09.00 Спорт.

09.05 Кримінальні історії.

09.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».

10.45 Дівочі сльози.

11.40 Серіал «Графиня де Монсоро».

12.45 Факти. День.

13.05 Худ. фільм «Невидимий».

15.00 Мультсеріал «Невгамовні».

15.20 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

15.50 Мультсеріал «Чарівний світ Текса Ейворі».

16.15 Серіал «Кенан і Кел».

16.45 Серіал «Мисливець за старовиною-2».

17.45 Дівочі сльози.

18.35 Погода.

18.45 Факти. Вечір.

19.05 Обережно, модерн!

19.35 Худ. фільм «2009. Стерта пам'ять».

21.35 Погода.

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.05 Спорт.

22.10 Худ. фільм «Холодні пальці».

00.25 Серіал «Графиня де Монсоро».

01.20 «Третя зміна» представляє. Худ. фільм «Шамани пустелі»,

15.20 Любовні історії.

15.50, 20.30 Серіал «Батьківщина чекає».

17.30 Самі з вусами.

18.00 Велике прання.

19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».

20.00 Час.

21.40, 05.20 Жарт за жартом.

22.10 Серіал «Шатун».

00.00 Час.

00.30 Новий день.

01.00 Серіал «Квиток до Риги».

03.00 Великий театр представляє...

04.30 Худ. фільм «Дзига і його брати».

РТР

04.00 Добрий ранок, Росіє!

07.45 Серіал «Лінії долі».

08.45 Кімната сміху.

09.45 Вісті. Чергова частина.

10.00 Вісті.

10.30 Вісті — Москва.

10.50 Коротке замикання.

11.50 Серіал «Оперативний псевдонім».

12.50 Вісті. Чергова частина.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті — Москва.

13.30 Що хоче жінка.

14.30 Серіал «Леді Мер».

15.30 Вісті. Чергова частина.

15.40 Вісті — Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 6. «Журналіст».

17.10 Серіал «Ундіна».

18.00 Вибори-2003.

19.00 Вісті.

19.30 Вісті — Москва.

19.50 На добраніч, малята!

19.55 Серіал «Лінії долі».

21.00 Серіал «Оперативний псевдонім».

22.00 Вісті+.

22.20 «Історичні хроніки» з М. Сванідзе. «1909. Азеф».

23.15 Народний артист.

23.25 Вісті. Чергова частина.

23.40 Худ. фільм «Північний експрес».

02.10 Дорожній патруль.

02.25 Агентство самотніх сердець.

02.50 Серіал «Янголи Чарлі».

03.45 Вісті. Чергова частина.

РТР «Планета»

06.00 Добрий ранок, Росіє!

09.15 Серіал «Ундіна».

10.00 Вісті.

10.30 Вісті-Москва.

10.45 Недовгі історії. А. Аверченко «Курці опіуму».

11.00 Серіал «Лінії долі».

11.45 Вісті-спорт.

11.55 Що хоче жінка.

12.40 Новини культури.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті-Москва.

13.30 Серіал «Оперативний псевдонім».

14.15 Коротке замикання.

15.00 Док. серіал «Ордени минулої країни». «Орден Суворова».

15.30 Вісті-спорт.

15.40 Вісті-Москва.

16.00 Вісті.

16.10 Худ. фільм «Гладіатор за наймом».

17.30 Мультфільм «Тяв і Гав».

17.40 Серіал «FM і хлопці».

18.15 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Вісті.

19.30 Вісті-Москва.

19.45 Новини культури.

20.05 Батьківщина і долі. Беляєви.

20.30 Серіал «Ундіна».

21.15 Серіал «Лінії долі».

22.00 Вісті+.

22.20 Худ. фільм «Злодії в законі».

23.50 Хто там...

00.15 Вибори-2003.

01.15 Серіал «Дикий янгол».

02.00 Вісті.

02.30 Вісті-Москва.

02.50 Серіал «Ундіна».

03.35 Серіал «Лінії долі».

04.20 Худ. фільм «Злодії в законі».



## Духмяному та запашному набивають ціну

Столиця чи не найдовше утримувала ціни на хліб. Схоже, цьому настав край. Чутки про те, що батон коштуватиме 1,2 гривні, білий буханець — 1,6 а «Український» — 1,4 гривні, облетіли місто блискавично. Київський міський голова Олександр Омельченко підписав розпорядження, згідно з яким кияни, що мають прибутки не більш ніж 190 гривень, отримають у листопаді компенсацію за подорожчання — по 10 гривень. Та попри це громадськість невдоволена.

### БЛІЦОПИТУВАННЯ

#### Як ви ставитеся до подорожчання хліба

**Сергій, 27 років, шиномонтажник:**

— Про подорожчання нічого не чув, але вірю, що таке може статися. Звичайно, ставлюся до цього негативно. Хоча не дуже переймаюся.



**Ярослав Григоренко, 76 років, академік:**

— Ну, подорожчає хліб. Мені все одно. Я маю хорошу пенсію, отож за себе спокійний. Але думаю, що вчителі та лікарі дуже бідуватимуть. Щось у цій ситуації наше керівництво недопильнувало.



**Андрій, 17 років, студент:**

— Я вчуся за контрактом. Не думаю, що на мені стрибок цін якось позначиться. А от що тепер їстимуть пенсіонери? Вони в цій ситуації постраждають найбільше.



**Сергій, 32 роки, будівельник:**

— Підвищення цін на хліб було б нормальним, якби водночас підняли й зарплату. Чув, що й проїзд у метро має подорожчати. А як бути тим людям, які вже нині кожную копійку розписують? Такі подорожчання в їх бюджет вочевидь не вписуються.



**Ніна Іванова, 71 рік, пенсіонерка:**

— У мене й нині не дуже є за що купувати хліб. А ще як подорожчає... Маю 126 гривень пенсії. Майже сотню віддаю за квартиру. Стрибок цін для пенсіонерів — жах. Мабуть, доведеться буханець «розтягувати» на тиждень.



### ЗАПИТУВАЛИ—ВІДПОВІДАЄМО

## Не забувайте про чеки

Відкоркувавши вдома пляшку щойно купленого марочного вина, відчув неприємний запах. Спробував на смак, підозра підтвердилася — вино загорало. У буфеті університету, де придбав вино, сказали, що у них такого виду в продажі немає. Чека під час купівлі мені теж не видали. Обурений, я повернувся додому, і вирішив шукати справедливість. Тільки де?

**Віктор КИРИЛЮК.**

Баришівка  
Київської області.

Під час продажу алкогольних напоїв продавець зобов'язаний видати споживачеві розрахунковий чек (квитанцію), що засвідчує факт купівлі, з позначкою про дату продажу. Відповідно до п. 27 Постанови Кабінету Міністрів України від 30.07.1996 № 854 «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями», у разі виявлення недоліків, фальсифікації алкогольних напоїв, продажу неякісних напоїв споживач має право вимагати заміни на аналогічний товар належної якості або на напої іншого виду, марки з відповідним перерахуванням купівельної ціни чи повернення коштів та відшкодування завданих йому збитків. У вашому випадку досить важко довести, що саме у цьому місці ви купували вино, бо відсутній будь-який документ, який би підтверджував купівлю вина.

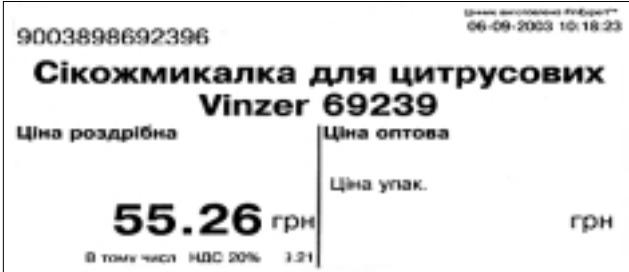
Та завчасно не засмучуйтеся. За допомогою територіальних управлінь Державного комітету захисту прав споживачів винуватців можна притягнути до відповідальності хоча б за роздрібну торгівлю алкогольними напоями у приміщеннях та на території навчальних закладів, яку відповідно до п. 8 цієї постанови категорично заборонено.

**Наталія ХОМЕНКО.**

# Найкращі «ляполови» отримають призи

(Початок на 1-й стор.)

А першою в новій рубриці стане ця етикетка. Зізнаюся: я поцупила її в одному із столичних супермаркетів. Не могла стриматися. З одного боку — весело. З другого — задумуєшся: за кого треба мати споживачів, аби виставляти отаке на прилавок? Невже в усьому магазині не знайшлося бодай однієї грамотної людини?



## Недешевий урок пильності

### ДУРЯТЬ!

Одного разу довелося купувати джинси на Шулявському ринку.

— Це саме ваш розмір, — переконувала мене продавщиця. — Як гарно облягають фігуру, чоловіки очей не відведуть...

Однак мені здавалося, що брюки занадто тісні, краще б узяти трохи з запасом.

— Що ви, джинси більшого розміру на вас висітимуть! — жваво відреагувала на мій сумнів жінка й енергійно застібнула «блискавку», яка раніше ледве сходилася. — Ось бачите, все гаразд, — запевнила. І я відчула, що нібито добре почуваюся у брюках. До того ж сподобався колір. Однак у гаманці потрібної суми не знайшлося. На вимогу про-

давця залишила завдаток і поїхала за рештою грошей.

Повернувшись, розраховувалася і забрала вподобану річ. Продавщиця подарувала мені посмішку і безліч найкращих побажань. Досі каюся, що під впливом цієї ввічливості не поміряла покупку відразу, коли приїхала додому, — завадили хатні справи.

Переконалася в помилці за кілька днів, коли надумала вдягнути обновку: брюки на мене не налазили. Коли принесла їх до тієї восьмої палатки, де придбала, продавщиця вже не була така усміхнена.

— Жінко, подивіться: це не наш номер, — грізно сказала і вказала на ярлик. — Ми таких не

продавали, ви не тут їх купили.

Я наполягала на своєму і врешті-решт зажадала зустрічі з начальством.

— Будь ласка, начальниці зараз прийде, — знову повеселішала продавщиця вуличної торгівлі, — я її покличу.

Вони повернулися вдвох, очевидно, про все вже домовившись. Найкращий метод захисту — напад, тож кинулася на мене з лайкою. Довелося вислухати низку смертельних звинувачень — у тому, що буцімто я (а не вони) підмінила джинси, що не поважаю їх і хочу обдурити, що життя мене за це покарає і таке інше. А виговорившись, порадили навіть до управління захисту прав споживачів звернутися й «люб'язно» повідомили адресу. Так, вони були впевнені, що я

туди не звернуся, адже не мала чека.

Ми звикли купувати речі на ринку з відомих причин і довіряємо вмовлянням на кшталт: «Якщо річ не підійде, приносьте, я обміняю або поверну гроші». А коли справді так станеться, чи можна розраховувати на чесність продавця?

Наслухавшись чимало розповідей про куплене на ринках взуття, в якого після першої-ліпшої негоди ламаються підбори й відлітають підшви, я чомусь не думала, що могу зіткнутися з чимось подібним. От і обпеклася. Нині продовжую мріяти про новенькі джинси. Схоже, вони нескоро стануть реальністю, бо урок пильності викладачів з Шулявського ринку коштував мені 110 гривень.

**Тетяна КРОП.**

### ВАГИ

## Полегшений варіант

Здається, нічого особливого в цьому знімку немає. Ну не дотягує гирька кілька десятків грамів. Кого цим здивуєш? Буває, на базарі й не так обважують. Та от дивина: це — двокілограмова гиря. Її під час перевірки вилучили фахівці Головного київського міського управління у справах захисту прав споживачів. Нині вона — експонат виїзної виставки неякісних товарів. Хоча, між нами, споживачами, таких «експонатів» не бракує в реальній торгівлі.

**Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ**

### РАДИМО

## Таємниці етикеток

На що ви дивитесь, купуючи косметичний засіб? Мабуть, на упаковку. Досвідчений споживач зверне увагу не на оформлення коробки чи тюбика, а ознайомиться з тим, що на них написано. Наші поради допоможуть зробити правильний вибір.

На етикетці вказуються всі речовини, які входять до складу косметичного засобу. Вони мають значитися за зменшенням кон-

центрації — це важливо для людей, які страждають на алергію. Основою більшості косметичних засобів є жири та масла.

Масло кісточок абрикоса зволожує та живить шкіру. Авокадо надає їй сили, а також зміцнює волосся. Зберегти косу розкішною допоможе і масло жожоба. Його також використовують у препаратах для зм'якшення шкіри й сонцезахисній косметичній. Зародки

пшениці відбілюють шкіру, збагачують її вітаміном Е, допомагають відмолодитися. Звісно, косметичні засоби, виготовлені на основі натуральних жирів, корисні, але у них невеликий термін зберігання — пильнуйте.

Варто знати, що дубильні речовини тонізують шкіру, звужують пори, пектини сприяють заживленню ран та тріщин, апілак має регенеруючі властивості.



Ведуча рубрики

Надія ГОРБАТЮК

Тел. 456-61-13

Email:  
nad@golos.com.ua

# Три смерті й національний інтерес

(Початок на 1-й стор.).

Олексія Бондаренка було призначено із запасу в серпні цього року. Він став третім українським миротворцем, що склав голову в Іраку. 30 вересня внаслідок ДТП загинув старший сержант контрактної служби Юрій Койдан. 11 листопада — молодший сержант Сергій Суслов, що смертельно поранив себе через недбале поводження зі зброєю. У процентному відношенні

наші людські втрати в Іраку скоро наблизяться до втрат американців. Проте, коментуючи випадок від 11 листопада, члени постійної делегації ВР у ПА НАТО зазначили, що такі випадки не є підставою для відкликання нашого контингенту з Іраку. Зокрема, Степан Хмара вважає, що «Ірак — це реальна школа боездатності», яку проходять наші збройні сили, щоб адаптуватися для майбутнього

вступу до НАТО. А відкликання контингенту може зашкодити нашим національним інтересам. До того ж нещасні випадки і «самостріли» часто бувають і на території України, але на них не звертають уваги.

МЗС України також не бачить підстав для повернення нашого контингенту і не має намірів звертатися до Верховної Ради з відповідним клопотанням, як це передба-

чено процедурою, повідомив речник МЗС Маркіян Лубківський. За його словами, цього місяця Ірак відвідає Міністр закордонних справ Костянтин Грищенко. Він проведе зустрічі і з командуванням українського контингенту, і з іракськими урядовцями. За словами пана Лубківського, про відкликання українських миротворців не йтиметься.

## ФОТОФАКТ

Прем'єр-міністра Японії Д. Коїдзумі вчора було переобрано на посаду глави уряду за результатами голосування в обох палатах парламенту.



Фото АП.

# «Формувати трикутник Україна—Росія—НАТО не резонно»

«Сьогодні двері Організації Північноатлантичного договору відкриті для України. І Україна повинна скористатися цим шансом», — заявив Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон на 49-й Генеральній асамблеї Асоціації Атлантичного договору (ААД), яка відбулася в Единбурзі (Шотландія).

Сформована 1957 року, Асоціація об'єднувала попервах громадські організації країн—членів НАТО і ставила за мету не так підтримку самого альянсу, як запровадження розуміння суспільством питань безпеки й оборони, втілення цивільного контролю над військовими структурами. Згодом засади діяльності асоціації реалізувалися в законодавчих актах й інших країн — насамперед країн ЄС, а також колишнього соцтабору. Тож у нинішньому форумі взяли участь представники вже понад 40 країн світу. А Україну представляла Атлантична Рада України, до якої входили представники щойно створеної Ліги громадських організацій «Україна—НАТО». Очолити делегацію віце-президент Атлантичної Ради України Олег Кокошинський.

«Атлантична Рада України бере участь у щорічних асамблеях ААД з 1995 року, — повідомив О. Кокошинський, — і ми помічаємо позитивну

динаміку зацікавленості міжнародної спільноти в тому, щоб Україна, з одного боку, була представлена на форумі, репрезентувала свою громадську думку, а з другого — мала змогу дістати якомога більше інформації стосовно сьогоденішніх процесів євроатлантичної інтеграції. Суть їх у тім, що нині НАТО перебуває у стадії трансформації. Уже не актуальні протистояння блоків чи, скажімо, загроза ядерної війни. На часі інші тривоги — тероризм, загроза індивідуальній безпеці.

З-поміж двадцяти трьох сфер співпраці України і НАТО вісімнадцять — не військові. Це здебільшого наукові, освітні, інформаційні напрями розвитку партнерства. До речі, бажання брати участь у таких програмах виявляють переважно громадські об'єднання і менше — державні інституції. І на нинішньому форумі в українській делегації були лише представники громадських структур. Хоча стратегія Асоціації — по-

єднання зусиль громадського і державного секторів у розв'язанні загальноєвропейських і євроатлантичних завдань.

Власне, сама Генасамблея ААД традиційно відбувається під патронатом глави держави та уряду країни, де проходить форум. А підтримку громадської діяльності ААД дістала від королівської династії Великої Британії в особі принцеси Анни, яка приймала учасників форуму у своєму родинному замку в Единбурзі. Також українська делегація протягом кількох годин у неформальній обстановці спілкувалася з Генсеком НАТО лордом Джорджем Робертсоном. «Мені завжди приємно приїздити до Києва, — заявив він журналістам. — Я допомагав будувати відносини між Україною й НАТО, між НАТО та Росією, але помітив, що формувати цей трикутник вже не резонно. Україна досить довго перебувала в тіні Москви. Тепер вона — самостійна держава, і ми маємо будувати спеціальні відносини з Києвом. Нині працює комісія «Україна—НАТО», яку я очолюю. На мою думку, відносини НАТО з Україною не такі самі, як відносини НАТО з Росією,

але ці стосунки не суперечать одні одним. Обидві країни прагнуть бути ближчими до НАТО. Україна сказала, що хоче стати членом НАТО, Росія — що не планує розпочинати процес приєднання до НАТО, але хоче перебувати в партнерських відносинах з альянсом». «Один із рушійних моментів, що спонукав мій приїзд до Києва, — поспілкуватися з молодими українцями, — повідомив пан Робертсон. — Я зустрічався з учнями Київської школи № 155, вони ставили мені дуже цікаві запитання. На загал, я вважаю, що сучасні молоді люди в Україні — дуже розумні і кмітливі, більше залучені до політичних процесів, аніж в інших країнах. Саме це молоде покоління обиратиме шлях, яким піде Україна, і сподіваюся, воно усвідомлює, що в цьому відповідальному виборі їм може посприяти НАТО й партнерство з альянсом».

Наступна Генасамблея ААД відбудеться за рік у Римі. Але вже на цьому форумі українська делегація ініціювала проведення Генеральної асамблеї ААД найближчими роками в Києві.

Ірина ФІЛІПЧУК.

## ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

# Така торгівля до суду доведе

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомив телеканал ЦДФ, 33-річна громадянка України разом із двома громадянками Польщі, однієї з яких 23, а другій — 25 років, з травня 2001 по квітень 2003 року займалася організацією інтимних послуг у Берліні. За даними слідства, злочинна група нелегально переправляла жінок з України до Німеччини, де їх змушували працювати «за викликом». Під час одного з «переходів» злочинниць було затримано на кордоні. У цій справі до 20 січня призначено 14 слухань, передає РІА «Новости».

## ■ Київ

# Ще один указ

Президент України Леонід Кучма підписав Указ «Про заходи щодо прискорення вступу України до Світової організації торгівлі». Згідно з указом Кабміну доручено активізувати роботу з гармонізації законодавства з нормами СОТ — зокрема, в автомобілебудівній галузі. Уряд повинен також підготувати законопроект про державну підтримку галузей економіки, передбачивши в ньому механізми субсидування та надання пільг, які відповідають вимогам СОТ. Документ має бути внесено на розгляд ВР протягом трьох місяців. До появи цього закону Президент зобов'язав зупинити затвердження інвестиційних програм підприємств, пов'язаних з одержанням податкових, митних та інших пільг за процедурами, що не відповідають правилам СОТ.

## ■ Белград

# Коаліція розпалася

Сербська продемократична коаліція, що усунула від влади колишнього президента Югославії Слободана Мілошевича, оголосила про саморозпуск. Один із лідерів коаліції, Драголюб Мікунович, заявив, що коаліція вичерпала свої можливості. Таку заяву зроблено у зв'язку з визнанням президентських виборів, що проходили минулими вихідними, такими, які не відбулися.

## ■ Кабул

# Життя співробітників дорожче

ООН оголосила про припинення діяльності в східних та південних провінціях Афганістану, де тривають збройні сутички. Рішення згорнути роботу було прийнято після того, як у південній провінції Газні таліби застрелили співробітницю ООН 22-річну французенку Беттін Гуасляр.

## ■ Анкара

# Право вести передачі рідною мовою

Уперше в історії Туреччини представникам нацменшин надано право мовлення на радіо і телебаченні рідною мовою. Значною мірою це стосується етнічних курдів. За різними оцінками, в майже 70-мільйонній країні їх налічується більш як 10 млн.

## ■ Тбілісі

# Шеварднадзе готовий до діалогу

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе, виступаючи вчора на першому після проведення парламентських виборів засіданні уряду, ще раз закликав представників опозиції до діалогу. Вчора в Тбілісі знову відбулися демонстрації та мітинги і прихильників Едуарда Шеварднадзе, і супротивників.



Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.



Дні “Голосу України” на Одещині



(Початок на 1-й стор.).

— Знаєте, з чого я розпочав свою роботу понад півтора роки тому, коли був обраний головою обласної ради? З поїздки по районах, по селах. Не було, вважайте, жодного тижня, щоб не зустрічався там з виборцями, з депутатами. Дехто, бувало, запитував: навіщо тобі це,

Володимир НОВАЦЬКИЙ: “Самоврядування —

адже з областю вже добре знайомий — об’їздив її уздовж і впоперек ще перебуваючи на посаді начальника облуправління сільського господарства і продовольства. То чи не доцільніше попервах зосередитися на глобальних, так би мовити, проблемах життєзабезпечення регіону?

Що ж, зосередитися справді корисно. Я прагнув і прагну цього. Та скажіть, хіба оті глобальні проблеми не складаються із запитів конкретних людей, територіальних громад? Розробляючи обласну програму дій на чотирірічний період під назвою “Регіональна ініціатива”, облрада та облдержадміністрація якраз з цього й виходили: якомога повніше задовольняти найнагальніші потреби кожного села і селища, кожного міста. До того ж, за активної участі депутатів, посадових осіб і органів місцевого самоврядування, і виконавчих структур різного рівня. І

якщо раніше я мав справу, спілкувався, здебільшого, з керівниками та фахівцями сільгоспідприємств, то місцеве самоврядування стало для мене якоюсь мірою “ціллю”, що її мав, з огляду на нинішню посаду, ще підняти.

З одного боку, привидявся до практики досвідчених сільських, селищних та міських голів, керівників районних рад (хоча на останній з посад свого часу теж уже перебував). З другого, — бачив, як непросто входять у свою “роль” новообрані посадовці місцевого самоврядування, дедалі більше переконуючися в необхідності налагодження їх постійного навчання, в якнайшвидшому поширенні кращого досвіду. У зв’язку з цим наведу деякі цифри. На території області маємо 517 рад різних рівнів. За підсумками виборів 31 березня 2002 року на 47 відсотків змінилося керівництво районних рад, у такому ж

відсотку територіальних громад обрані нові сільські та селищні голови. А депутатський склад рад різних рівнів оновився ще більше. Але не секрет, що за нинішніх умов весь спектр питань життєзабезпечення, скажімо, сіл поступово переміщується від керівників господарств до рад, сільських голів. Ми порадили, щоб у контексті обласної програми “Регіональна ініціатива” органи місцевого самоврядування розробили свої програми-плани для кожного села, селища і міста з урахуванням їх специфіки та визначенням джерел фінансування. Та чи всі готові втілити ці програми-плани у життя?

У кожному з районів, зокрема й у так званій “глибинці”, у нас є сільради, що й за нинішніх непростих умов уміло будують свою роботу, прагнуть утримувати села в зразковому стані, оперативно відгукуватися на потреби людей. В Арцизькому районі, наприклад,



куди ви, журналісти парламентської газети, їдете, це передусім Надеждівська сільрада, де сільський голова — досвідчена Ірина Біла, а економічно міцне сільгоспідприємство “Шампань України” багато років очолює палитро прихильник благоустрою свого населеного пункту Гнат Братінов; в

Саратському районі — Зорянська сільрада (сільський голова Микола Георгієв, а керівник сільгоспідприємства “Дружба” депутат облради Георгій Чіклікчі). Можу навести ще десятки прикладів плідної роботи органів місцевого самоврядування, що діють у тісному контакті з господарниками і досвід яких ми прагнемо поширювати. Щороку, скажімо, у зонах регіону (південь, центр, північ) визначаємо кращі населені пункти за рівнем упорядкованості, нагороджуємо сільради-переможниці легковими автомобілями. Добрий, скажу я вам, приклад. До відзначених їдуть сусіди, придивляються, аби й собі взяти участь у конкурсі. Є низка проблем, що

Адреса перша: Саратський район  
Наша дяка поштовикам

Історична довідка

Сарата — селище міського типу, центр однойменного району, залізнична станція. Розташована на правому березі річки Сарати, що впадає в озеро Сасик. Відстань до обласного центру — 141 кілометр. Населення — 5,2 тисячі осіб. Засновано Сарату 1822 року на місці колишнього татарського поселення Гура-Курудер.

На околиці селища в розкопаному кургані знайдено поховання часів Трипільської культури (III тисячоліття до н. е.). Виявлено також поселення Епохи бронзи (II тисячоліття до н. е.) та Черняхівської культури (II—V століття до н. е.).

Саратський район утворено в 1940 році після мирного поховання Бессарабії з-під румунської окупації. Нині тут одна селищна та 22 сільські ради. За характером виробництва район переважно сільськогосподарський. Природні умови сприятливі для вирощування зернових, соняшнику та винограду. Тваринництво м’ясо-молочного напрямку.

Одразу після приїзду до Сарати група журналістів “ГУ” передусім завітала до Центру поштового зв’язку №3, і це не випадково: його працівники зуміли не лише відновити тираж нашої газети на друге півріччя нинішнього року, а й



Листоноша Олена НАГОДНА

залучити понад 120 нових передплатників. Центр в порядку експерименту створено лише на початку цього року, він охопив чотири райони — Арцизький, Саратський, Татар-

РЕПОРТАЖ

бунарський і Тарутинський, де було ліквідовано вузли зв’язку. Становлення нової структури йде складно, про плюси і мінуси експерименту, що його проводять у межах усієї області, казати ще зарано. Та й мети такої цього разу газетярі не мали. Місія була обопільно приємна: ми завітали, щоб подякувати поштовикам за плідну співпрацю.

Начальник центру Євгенія Георгіївна Куманова зібрала разом усіх, хто сприяв передплаті “ГУ”: працівників відділу передплати, керівників районних дільниць, начальників відділень поштового зв’язку, листонош. Казала на адресу кожного теплі слова подяки за результативну працю, до яких приєдналися і ми — газетярі. Ну а потім почалося найприємніше — відзначення тих, хто доклав особливих старань до поширення нашої газети. Річ у тім, що за рішенням редколегії газети ми прагнемо матеріально зацікавлювати поштовиків у співпраці, винагороджуємо грошовими преміями, цінними подарунками, сувенірами тих, хто не допускає спадів у передплаті “ГУ”, а тим паче збільшує тиражі. Із задоволенням вручили премії (кому 50 гривень, кому сотню з лишком, а кому й усі 250 — по заслугах, як мовиться) інструкторові з передплати ЦПЗ Любові Бурдужі, начальником відділень зв’язку Олені Недялкової з Арцизу, Домініці Берил з Тарутиного, Валентині Грейцар із Веселої Долини, Надії Федоровій із Вознесенки, Надії Крейдинець із Райлянки. Задоволені й



інструктор Любов БУРДУЖА

ті, хто отримав зручні сумки для листів, кепки і футболки з логотипами “ГУ”, інші сувеніри.

Після цієї метушливої і веселої частини зібрання відбулася серйозна розмова — про перебіг передплати на 2004 рік, про поєднання зусиль поштовиків і журналістів у подоланні проблем, які ще виникають, про шляхи залучення нових читачів газети. Загалом настроїв у працівників Саратського ЦПЗ №3 такий: не тільки досягти в обслуговуванні зони нинішнього тиражу передплати парламентської газети, а й збільшити його принаймні на п’ять відсотків. Отже, попереду нові приємні зустрічі газетярів із поштовиками, нові подяки нашим друзям.



Начальник дільниці Арцизького району Олена НЕДЯЛКОВА



Начальник центру Євгенія КУМАНОВА і власкор нашої газети Георгій ВОРОТНЮК

ДОСВІД

Це така назва у села — Зоря. А по-давньому — Камчик. Заснували його болгари-переселенці понад 170 років тому відтоді й господарюють тут з покоління в покоління. Як? Достатньо глянути на ошатне село з добротними будівлями — житловими, громадськими, щоб одержати відповідь на це запитання. А ми з усього побаченого й почутого тут вирізняли лише два чинники — суто виробничий і соціальний.

Джерело “живих” грошей

Запитаєте, де таке знайти? Відповідь знає Георгій Чіклікчі, голова правління сільськогосподарського виробничого кооперативу “Дружба” (це в Зорі), депутат Одеської обласної ради. І коли почуте від нього: “На тваринницьких фермах”, — не поспішайте скептично всміхатися: теж мені знайшов, мовляв, джерело — всюди он худобину під ніж пускають, бо не вигідно стало її утримувати.

Ними у Зорі стають. Спостерігаємо, як вовтузяться на великому борцевському килимі 10-літні хлопчачі і не віряться, що колись вони вийдуть на всеукраїнську чи навіть європейську арену і, цілком імовірно, піднімуться на п’єдестал пошани. Саме тут, саме так розпочинав, приміром, Ілля Стоянов, який став чемпіоном світу серед кадетів, майстром спорту міжнародного класу. Нині він перебуває у Франції, успішно виступає там у клубному чемпіонаті країни. І Петро Райчев теж тут розпочинав, а згодом став гордістю села. Ще б пак — чемпіон світу серед юніорів, бронзовий призер чемпіонату Європи серед дорослих. У нього, 20-літнього, попереду ще чимало блискучих перемог.

У цьому переконані майстер спорту, заслу-

# це щоденні копіткі справи”

стосується усіх чи більшості районів, міст, селищ і сіл. Скажімо, формування місцевих бюджетів усіх рівнів, реформування земельних та майнових відносин, зайнятість населення та розвиток підприємницької діяльності, формування, розвиток і утримання на селі повноцінної соціальної сфери, налагодження там безперервного водопостачання, газифікація населених пунктів. З якого боку підійти до розв’язання кожної з оцих проблем? Як поєднати зусилля органів місцевого самоврядування і виконавчих структур? Якщо на обласному рівні відповіді на такі запитання ми знаходимо, то на місцях це не завжди вдається. Тому прагнемо вчити депутатів, посадовців місцевого самоврядування мистецтву управління.

Цьому сприяють, передусім, семінари з питань організації діяльності місцевих рад, що їх проводи-

мо безпосередньо в районах. Створена облрадою спеціальна робоча група заздалегідь виїздить на місце, знайомиться зі справами в окремих сільських та селищних радах, аби потім проаналізувати і крайній досвід, і характерні недоліки та прорахунки. В семінарах беруть участь не тільки сільські, селищні, міські голови та секретарі відповідних рад, а й землевпорядники районів, фахівці з фінансових питань, посадовці райрад та райдержадміністрацій. Конкретні розмови, дискусії залишають, зазвичай, помітний слід і в свідомості, і в практичних діях людей. Надаємо й адресну методичну допомогу з питань діловодства, земельних, фінансових відносин тощо. За умов частих змін, удосконалення в країні законодавства це вкрай важливо.

Результативно діє, вважаю, координаційна рада з питань місцевого самоврядування при голові об-

лади, що працює в тісному контакті з президією облради та її постійними комісіями. Нерідко практично виїзні засідання координаційної ради в містах та районах. Уже сама підготовка до них і мобілізує, і дисциплінує багатьох: адже прийдуть “на оглядини” колеги з усієї області. Ну, а розгляд на місці конкретних проблем самоврядування підказує найоптимальніші шляхи їх розв’язання, є доброю школою пізнання, удосконалення своїх управлінських навичок.

Не випадково, гадаю, а враховуючи напрацьований на Одещині досвід, у нас цього року проведено Всеукраїнську нараду-семинар “Практика вирішення обласними радами спільних інтересів територіальних громад сіл, селищ, міст”, а також ініційовані комітетами Верховної Ради України “круглі столи” з проблем реформування житлово-комунальної сфери та законодавчого забезпечення

місцевого самоврядування. Висловлені під час цих зібрань думки й пропозиції посприяють, безумовно, удосконаленню чинного законодавства, поліпшенню роботи рад різних рівнів. Адже поки що, мусимо констатувати: стан місцевого самоврядування в нашій державі як невід’ємної складової на родовладдя не повною мірою відповідає європейським нормам і стандартам, нам є що удосконалювати й поліпшувати.

Утім, під час поїздок віддаленими районами регіону ви в цьому, певен, переконаєтесь самі — побачите й набутий позитивний досвід, і ті проблеми, для вирішення яких треба докласти ще чимало зусиль територіальних громад, органів місцевого самоврядування та державних виконавчих структур. Отож, щасливої дороги й повний, як-то кажуть, кошик вражень!

**На знімку:** під час бесіди в облradі, — В. Новацький.

## АНОМАЛІЇ

## Час і владу застосувати...

Коли нещодавно колегія облуправління земельних ресурсів вкотре аналізувала становище з виготовленням та видаванням селянам державних актів на право власності на земельні ділянки, Саратський район, тутешній райземвідділ та його керівника Геннадія Проданова називали в числі тих, хто пасе задніх. Бо пустили важливу роботу на самоплив і замість 12,2 тисячі державних актів спромоглися видати тільки трохи більш як 1,5 тисячі.

Селяни, само собою, пишуть до різних установ скарги, вимагають, щоб не порушували їхні права. Та мало що змінюється. Про людське око робота триває, навіть на засіданні колегії при голові райдержадміністрації Володимирові Майстро це питання вже розглядали тричі. А де результат? Г. Проданов усе скарги й повний, як-то кажуть, кошик вражень!

**На знімку:** під час бесіди в облradі, — В. Новацький.

сільгоспдприємств. І таке справді спостерігається. Он керівництво СВК “Світанок” досі не спромоглося відкоригувати як слід схему розпаювання земель, провести серед селян жеребкування для визначення їхніх паїв. Зволікають і в СВК “Світлодолинське”, “Батьківщина”, “Колос”. Райземвідділ, а разом з ним і райдержадміністрація умовляють та совістять недбалих, а ті в кулак хіхикають. От і мають результати: обурені селяни розривають угоди оренди, роблять спроби отримати держакти в індивідуальному порядку, забрати земельні ділянки в натурі. А з чим, запитати б, залишаться кооперативи, як господарюватимуть? Хоча в районі, здається, й розуміють, що без великих сільгоспвиробників не матимуть ні хліба, ні до хліба. Та до тих, хто розвалює кооперативи, ніхто так і не наважиться застосувати владні важелі впливу.



Георгій Чіклікчі, голова правління сільськогосподарського виробничого кооперативу “Дружба” депутат Одеської обласної ради

ському, світовому ринках, істотно поповнюючи державну казну, економічно зміцнюючи виноградарські господарства. А виробляємо хтосна-що, бо застаріло устаткування, відстають технології. У нас навіть законів про виноградарство, про вино досі немає, хоча ведемо мову про них давно. Чи варто дивуватися, що в торгівлі переважає шкідливий фальсифікат, і за це ні з кого суворо не питають? Перспективи відкриваються тільки тоді, як переоснастимо галузь. Ми щороку даватимемо майже шість

тисяч тонн високоякісних виноматеріалів. А це додаткові грошові надходження, підвищення заробітної плати, розвиток виробничої та соціальної сфери...

Ось промовистий факт: торік “Дружба” перерахувала до бюджету 400 тисяч гривень тільки прибуткового податку — це майже чверть його надходження загалом по Саратовському району. Рівень зарплати в сільгоспооперативі рік у рік зростає, бо джерела прибутків тут не замулюються, б’ють дедалі повніше.

# Зоря, що таки світить

— А це залежить від того, як господарювати та рахувати, — заперечує Георгій Гаврилович. — Я теж часто нарікаю, що закупівельні ціни на м’ясо та молоко надто низькі, а впроваджені нещодавно для галузі державні дотації дуже малі, аж ніяк не такі, як у розвинених європейських країнах. Та на знищення тваринництва ніколи не піду. Хоча б через те, що поля треба угноювати. Звичайно, до крайнощів вдаюся, коли кажу таке. Передусім наше вітчизняне село має годувати людей найнеобхіднішими харчовими продуктами. До того ж високоякісними. Адже нерідко до нас завозять з-за кордону таке, що там кішкам і собакам навряд чи дають...

Г. Чіклікчі називає цифри: “Утримуємо у себе 10 тисяч свиней та 2 тисячі голів великої рогатої худоби”. Спочатку здалося, що недоцільно: стільки в деяких районах у всіх сільгоспдприємствах за-

хвилин розвіз їм чергову порцію кормів — ото й усі витрати. А середньодобові прирости ваги кожної тварини зросли у півтора рази — було 350—400 грамів, стало 500—600.

Про все це Георгій Гаврилович розповідає за кермом автомобіля, що прямує до переробного комплексу. Багато що вирощене, отримане у рослинництві й тваринництві кооператив пропускає через нього — і це ще одна складова високорентабельного господарювання. Обминаємо хліборозвозку, що зупинилася навпроти одного з подвір’їв, бачимо, як молодиця понесла дві круглі, мов сонця, паляниці. Чіклікчі пояснює: кожен, хто віддав свої земельні паї в оренду кооперативу, може безплатно отримати на рік 137 отаких півторакілограмових паляниць. Хліб починається, власне, з млина, що поряд з пекарнею. Змелене на ньому борошно потрапляє до рук

майстринь, стає тістом, потім — у піч, з якої і вичокуються оті паляниці-сонця. Пригостили ними — гарячими, духманими, напрочуд смачними — і нас, журналістів.

На одному подвір’ї розташувалися й інші переробні цехи: з виготовлення олії, консервованих овочів і фруктів, м’ясних делікатесів, різноманітної молочної продукції. Все це завжди свіже, високосортне, без будь-яких домішок. Недарма продукцію “Дружби” охоче купують для ресторанів, санаторіїв, лікарень, закритих дитячих установ Причорномор’я.

Особлива гордість Г. Чіклікчі — завод первинних вин, споруджений у Зорі торік. Це дочірнє підприємство Київського заводу шампанських вин. Змонтованому на ньому італійському устаткуванню аналогів у нашій країні, здається, немає.

— Ми могли б мати чудові вина не тільки для внутрішнього вжитку, а й для продажу на європей-



Заслужений тренер України Василь ЗЛАТОВ з 16-річним сином Георгієм, кандидатом у майстри спорту, під час тренування

жений тренер України Василь Златов, його колеги Володимир Грибков та Георгій Георгієв, теж майстри спорту, які весь свій талант прагнуть передати і отим 10-літнім, і дещо старшим

підліткам та юнакам. Про Зорю на Одещині давно кажуть: “Село борців!”. Справді, де ще, назвіть, у якому селі є 14 майстрів спорту України і СРСР та два майстри спорту міжна-

родного класу з вільної боротьби? Де до секції борців не просто записалися, а регулярно відвідують тренування, працюють на килимі до сьомого поту одразу 120 хлопчаків та юнаків?

— Петра Райчева ми вже вивели на високу спортивну орбіту, — каже Василь Златов, — тепер він удосконалює свою майстерність у спеціалізованому училищі фізичної культури. Ну а нам з оцих ось вирощувати майбутніх призерів та чемпіонів. Тренер підкликає одного з юнаків, дає якісь настанови. З’ясовується, що то його 15-річний син Георгій. Вже кандидат у майстри спорту.

# Село борців

Поки юні борці тренуються під наглядом Володимира Грибкова, Василь Златов та інструктор зі спорту сільгоспооперативу Іван Волков діляться наболілим. Так, “Дружба”, її керівництво всіляко піклуються про розвиток фізкультури і спорту: у різних секціях, а їх більше десятка з багатьох видів, тренуються, виступають у змаганнях на першості області й країні понад 300 молодих мешканців Зорі. А спортивні товариства? Чому вони не допомагають? Де, приміром, той самий “Колос”, що робить, чому його не видно на селі? Між тим тутешній спортивний колектив, готуючи кадри для

усієї країни (он і зорянські футболісти є у клубі не лише першої, а й вищої ліги, і майстри ручного м’яча зростають талановиті), нерідко відчуває скруту з коштами для поїздки на різні змагання. Доволі скромна й зарплата іменитих тренерів. Є потреба оновити деякий спортивний інвентар, форму спортсменів. Невже це має нести на своїх плечах тільки сільгоспооператив, якому треба весь час удосконалювати виробництво, щоб не відстати в розвитку, виробляти конкурентоспроможну продукцію? А він ще підтримує і художню самодіяльність, трьом колективам якої присвоєно звання

народних. У них теж свої поїздки, свої творчі змагання. І на ремонт, утримання спортивних споруд, приміщень закладів культури, освіти, медицини сільгоспооператив витрачає чималі кошти. Сільрада з її мізерним бюджетом це не потягне...

Ось так, уже й культура, спорт стають нашій державі непотрібні? Всі турботи про духовне життя села вона перекладає на плечі таких, як Георгій Чіклікчі? А їх, на жаль, небагато...

Матеріали підготували  
Георгій ВОРОТНЮК,  
Віталій СУДДА.  
Фото Михайла ГОЛЯКА.

# Буцався дуб з телям

ПОДРОБИЦІ

Всю першу половину листопада російська преса писала про Андрія Жолдака. За два тижні сказано стільки серйозних компліментів, скільки Андрій не чув від нашої преси й за десять літ.

А передісторія така: Московський міжнародний фестиваль NET (новий європейський театр) відкрився виставами Харківського театру імені Шевченка у постановці Жолдака — «Гамлет. Сніг» та «Один день Івана Денисовича» за повістю Солженицина. Потім харків'яни поїхали додому, а Москву лихоманило далі.

Важко втриматися від цитат: «Такого Гамлета на сцене МХАТа ще не було... В Москву пожаловал варвар і еретик. Его зовут Андрей Жолдак. О его работах можно и нужно спорить. И все же он чрезвычайно талантливый человек». — «Известия». «...столица вновь подверглась украинской атаке! ...он превратил провинциальную, Богом и людьми забытую труппу в самую востребованную украинскую труппу, которую хотят видеть все фестивали от Испании до

Японии... Тайна этого энергетического воздействия вызывает восхищение и ужас одновременно... потому что так не умеют нигде, ни в Москве, ни в Питере». — «Российская газета».

«Оба спектакля прошли при полном аншлаге и вызвали восхитительно противоречивые отклики. Что можно сказать о Жолдаке, вот уже третий сезон полностью властвующем в Харькове? Конечно, потрясает его труппа. Попробовал бы кто-нибудь у нас добиться от провинциальной (да и от столичной, чего уж тут!) труппы такого усердия, что является почти недостижимым идеалом!» — «Время новостей».

Враження, яке справив Жолдак на москвичів, було таке сильне, що вони, здавалось, забули про свою звичну зверхність. Утім, Москва не була б Москвою, якби забула про це зовсім. ІТАР-

ТАКС оприлюднило сердиту заяву Олександра Солженицина, котрий «возмущен дикостью и наглостью харьковской труппы, укравшей название моего произведения для своего действия». Скандал!

Солженицин виставу не бачив, отже, мимоволі створив ситуацію, в яку сам потрапив тридцять літ тому, коли всі кричали: «Я Солженицина не читав, але суворо засуджую!» У нього самого є книжка під промовистим заголовком «Буцалось теля з дубом» — про те саме.

Звісно, привід сердитись у письменника був: Жолдак не узгодив з ним нюанси авторського права, порушив етику.

Але ось що пише з цього приводу театральний оглядач «Известий» Марина Давидова: «Есть некие законы развития искусства, которые невозможно поверить этическими нормами. Можно и должно лишь эстетическими. «Мы считаем случившееся дикарством ... невзирая на результат», — каже Наталя Солженицина. — Результат, как мне

кажется, тут как раз важнее всего. Даже те, кто на дух не принял постановку Жолдака, вряд ли могут обвинить его в неуважительном отношении к теме повести. Напротив, он почувствовал ее сильно и глубоко, и претворил в совершенно необычную и шокирующую театральную реальность ... повесть Солженицына стала достоянием искусства (в том числе театрального искусства) наряду с «Гамлетом»... Вряд ли можно сыскать для творца признание выше этого!»

В «Известиях» минулої суботи з'явилися два великі портрети Жолдака і Солженицина під заголовком «Украинский режиссер извинился перед великим писателем». У цій ситуації Жолдак повівся розумно й на диво (як для нього) толерантно. Він просто заспокоїв старого класика: «...глубоко чту Вас как Человека. Вы — Писатель, чье имя для меня свято. Преклоняюсь перед Вашим талантом многократно. Я мечтал, чтобы Ваши герои посмотрели прямо в глаза нашим современникам, чтобы слова Ваши обожгли



Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

сердца сидящих в зале зрителей, сделал их неравнодушными к происходящему в Вашем и моем Отечестве. Не стану утверждать, что все задуманное мною получилось хорошо. Буду счастлив, если Вы и Ваша супруга сможете приехать в Харьков посмотреть спектакль. Надеюсь, что тогда Вы перемените свое отношение ко мне...».

Коли цей матеріал готувався до друку, нам не вда-

лося зв'язатися з Андрієм Жолдаком: він, як завжди, працює без вихідних і практично не залишає репетиційної зали. Нині він одночасно готує з харків'янами дві вистави — «Брати Карамзови» за Достоевським та «Слуга двох панів» за Гольдони, а ще — виставу-бенефіс до 75-ліття унікального українського артиста Леоніда Тарабарінова.

Підготував Віталій ЖЕЖЕРА.

## Забойний ювілей

У НОМЕР

Письменники шахтарського краю напівжартома кажуть, що вислів «забойне оповідання» народився рівно 80 літ тому. Саме тоді в Бахмуті, колишньому центрі губернії, побачив світ перший номер літературного тижневика «Забой» — додатка до газети «Всеросійська кочегарка». Красзнавець Валентин Замковий знайшов колоритні деталі письменницького життя останнього року громадянської війни. Співробітники журналу діставалися на роботу пішки за 12 верст, і багато хто залишався ночувати просто в редакції, спали на столі. А за столом вони не засиджувалися: йшли на шахти і заводи, шукали здібних «самородків», збирали матеріал для майбутніх творів.

Попервах бракувало авторів, тому журнал друкував твори відомих метрів того часу — Зошечка, Бабеля, Неверова. Потроху сформувалося коло місцевих літераторів, які й склали кістяк письменницької організації.

Розумію, будь-які паралелі будуть умовними, але... У перші повоєнні роки, в зруйнованій країні «Забой» мав наклад 40 тисяч примірників — цифра, якій сьогодні може позаздрити не лише прямий «нащадок» — журнал «Донбас», а й будь-яке літературне видання. Найкращим подарунком до 80-річчя журналу стане випуск чергового номера, адже в останні роки в «Донбасі» через брак коштів уже забули про щомісячний і тим паче — щотижневий вихід. Але це не означає, що читачі і літератори забули про свій журнал. За словами головного редактора Віктора Логачова, рукописи творів надходять із Києва, Львова, Москви, Ростова й інших міст, де «Донбас» пам'ятають і люблять. А про ще одне послання тут згадують як про курйоз: один донецький автор, не знайшовши видавця для свого роману, адресував його Президентові України! А вже звідти рукопис переслали до «Донбасу»...

Ліна КУЦЬ.

На знімку (зліва направо): письменники Олексій Фарбер, Фелікс Ковалевський, Василь Гайворонський, Павло Безпощадний, Борис Павлівський після виїзду із шахти «Північної» (Костянтинівка, Донецчини). Серпень 1928 р.

Фото з архіву журналу «Донбас».



## Нема пророка серед земляків

Говорити про велику людину треба або багато, або найголовніше. Цього тижня виповнилося 215 років з дня народження великого Щепкіна. Так ось, про найголовніше. У XIX столітті принаймні двоє українців зробили російську культуру такою, якою вона й понині себе любить: Гоголь пошив шинель для російської літератури, а Щепкін відучив театр ходити на ходулях. Сам Пушкін вважав обох малоросіян геніальними. Прикметно, що Щепкін був викуплений із кріпацтва, як і Шевченко, тому дуже приятелював з Тарасом. Втім, дружба з земляками в

КАЛЕНДАР

наших краях — річ рідкісна. Приміром, Михайло Семенович Щепкін якось на цілий сезон приїхав у Київ — і «прогорів» тут, бо «не примітили» кияни великого артиста. Цікаво, що той театр (він стояв там, де тепер Український дім) — невдовзі згорів! Це був ніби знак: шануйте великих земляків, бо інакше добра вам не буде.

Христофор ГРУША.



## Молодим поетам на цукерки

Роман СКИБА, відомий шанувальникам сучасної літератури як Поет у законі (на знімку), нагадав про себе новим фестивалієм проектом програми «Культреванш» під досить дивною для української мови назвою ЛітЕр-фЕст «Time АUтора». На афіші неав'язливо зазначалося, що дійство приурочене до 33-річчя його організатора.

Триденний фестиваль завершився у залі Київської організації Спілки композиторів. Вже за півгодини до початку тут було зафіксовано пророкований Скибою аншлаг. Господарі приміщення й уявити не могли, що на літературний вечір прийде майже сотня слухачів. Довелося шукати стільці, що трохі затримало початок, та все одно частина публіки сиділа долі.

Взагалі, цей вечір пока-

зав, як Скибу любить молодша генерація поетів. Йому нанесли подарунків, читали пародії на нього. Поет із Полтави Сергій Осока декламував зі сцени не свої вірші, а Романові. Виявляється, він знає напам'ять всю Скибину «Хворобу росту», а в ній же — до 250 сторінок!

Втім, було кому читати й власні вірші. На сцену вийшли ще не хрестоматійні, але молоді й талановиті Олесь Мамчич, Олег Рома-



ненко, Галя Ткачук, Артем Захарченко, Анна Малігон, Олена Михайленко, Софія Киричок, Дмитро Мамчур, Наталка Позняк. Назвати

всіх не берусь, бо виступальників було душ сорок. Вищезгаданий Сергій Осока став єдиним новоспеченим лауреатом премії «Культреванш» чоловічої статі. Інші два дипломи Скиба вручив Олені Степаненко й Катерині Калитко. До дипломів додавалися грошові премії (по 50 гривень) на цукерки.

Скиба планує зробити «Time АUтора» щосезонним (!). Відтак, наступна його інкарнація очікується в лютому.

Юля ГУШУЛ.

## Бумблякевич та інші

У Львівському Національному університеті імені Франка, а трохи згодом — у Києво-Могилянці, Юрій Винничук (на знімку) презентував свою нову книгу «Мальва Ланда» (видано літагенцією «Піраміда»). Винничукові лиш 50 років, але його твори вже входять до кількох програм і при тому молоді не розлюбили його читати! Винничука перекладали чехи, хорвати, серби, німці, французи, англійці, американці, аргентинці. Він універсальний: поет, прозаїк, історик, журналіст.

Роман «Мальва Ланда» вже привернув увагу критиків. Прототипом головного героя Бумблякевича, як каже сам автор, є Швейк. Образ Мальви Ланди створено Юрком Винничуком та покійним Грицьком Чубаєм — колись вони видавали вірші під іменем Мальва Ланда. До речі, щодо цього вже є непорозуміння. Дехто

стверджує, ніби така поетеса справді існувала і що це глум над її іменем! Автор вважає, що Мальва Ланда — не що інше, як гарна мрія, пошукам якої ми віддаємо роки свого життя.

Роман привертає увагу характерними постмодерністськими особливостями, закрученим сюжетом. Винничук виявляє нес-



Фото Олександра КЛИМЕНКА.

тримний потік фантазії, дехто з критиків навіть вважає цей роман найбільшим здобутком української прози останніх десятиліть. Окрім фантастики, еротики й чорного гумору у романі чимало слухних і тверезих думок про українські реалі-

лії. Приміром, один із героїв каже Бумблякевичу: «Деколи я маю таке враження, що більша частина нашої літератури — суцільне сюсюкання і загравання з народом. І народ поволі дитиніє. Йому починає здаватися, що й справді уся його приваба — це дитяча безпосередність, лагідність, пісненність. Я не знаю більш збабілого народу, ніж наш».

Ну, звісно, ці слова сказано не про нас, а про фантастичну країну, де відбувається дія роману. Винничук визнає, що писання фантастики — втеча від реальності, але, додає від себе, наша реальність варта того, щоб від неї утекти, хоча б у фантастику!

Ольга ГОВЕНКО.

Львів.



# Орендні відносини на селі

## ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

У системі земельних відносин важливу роль відіграє оренда як одна з форм реалізації права власності та ефективного використання угідь. Вона виступає також дійовим регулятором цих відносин за відсутності вільного ринку земель.

### Історичні корені

Оренда земель має глибокі історичні корені. В різних країнах світу вона розвивалась по-своєму, тому має особливості, що випливають з традицій і правового стану держави. Основними відмінностями є: строки оренди, розміри і форми орендної плати за землю та інші важливі умови, передбачені договором оренди. Найпоширенішою у сільськогосподарському виробництві різних країн є оренда самої землі або землі разом з приміщеннями (ферми).

Великий досвід орендних відносин нагромаджено у країнах з різними формами власності на землю і розвинутою ринковою економікою, де оренда земель є найпоширенішою формою їх використання. В країнах Європейського союзу існує пряма експлуатація землі, коли фермер обробляє власну землю, і опосередкована експлуатація, коли фермер обробляє орендовану землю. Питомою вагою останньої у фермерських господарствах різних країн помітно коливається.

Значна питома вага орендованої землі у Бельгії, Франції, Люксембурзі, Великій Британії, Німеччині і Голландії пояснюється тим, що тут фермери традиційно у разі розширення площі земель у своєму господарстві надають перевагу не купівлі її, а оренді, бо оренда коштує значно дешевше, а заощаджений у такий спосіб капітал вкладають у виробництво.

Питома вага орендованих фермерами земель у США становить близько 43%, у Швеції — 42% сільськогосподарських і лісових угідь, у Франції — більше половини земель.

В Україні оренда земель існувала до жовтневих подій 1917 р. З прийняттям Декрету про землю 8 листопада 1917 р. було скасовано приватну власність на землю. Водночас заборонялось будь-яке відчуження земель, у тому числі і оренда. А відновили оренду земель та інших засобів виробництва у сільському господарстві, причому з обмеженнями, лише з переходом до нової економічної політики (непу) у 1922 р. Однак ці умови тривали недовго. Наприкінці того ж року Україна ввійшла до складу СРСР. Програму непу було скасовано.

Уперше в Україні законодавчо врегульовано оренду землі з прийняттям 18 грудня 1990 р. Земельного кодексу Української РСР.

### Правова база

Правовідносини, пов'язані з орендою земель в Україні, регулюються Земельним кодексом України, Законом України «Про оренду землі», Цивільним кодексом України, іншими законодавчими актами України, відповідними указами Прези-

дента України, а також договором оренди землі. Згідно із Земельним кодексом України ділянки можуть передаватися в оренду громадянам та юридичним особам України, іноземним громадянам й особам без громадянства, іноземним юридичним особам, міжнародним об'єднанням і організаціям, а також іноземним державам. За згодою орендодавця орендована земельна ділянка або її частина може передаватися у суборенду. Орендодавцями земельних ділянок є їх власники або уповноважені ними особи.

Прийнятий у жовтні 1998 р. Закон України «Про оренду землі» значною мірою врегулює



Віктор МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯК

дани, які одержали право власності на неї в результаті поділу земель колективної власності на частки (паї). Сьогодні в Україні є 6,9 млн. громадян, які одержали сертифікати з правом на земельну частку (пай), що свідчить про величезний резерв для розвитку орендних відносин у сільському господарстві.

По-різному формуються орендні земельні відно-



Микола ФЕДОРОВ

го періоду. Орендодавець зазвичай прагне передати землю у короткострокову оренду, а орендар, навпаки, взяти земельну ділянку в оренду на тривалий строк. Власники земельних паїв бажають переконатись, що вони передали землю саме тому господарю, який забезпечить ефективне її використання і справно виплачуватиме за неї плату. Нині договори оренди здебільшого укладаються на строк до п'яти років. Очевидно, з часом ці строки будуть подовжуватись. Бо в інтересах сільськогосподарського виробництва укладати довгострокову оренду — не менш як на десять років. Лише за таких умов можна розраховувати на прагнення орендаря не лише брати від землі, а й працювати задля її поліпшення та охорони.

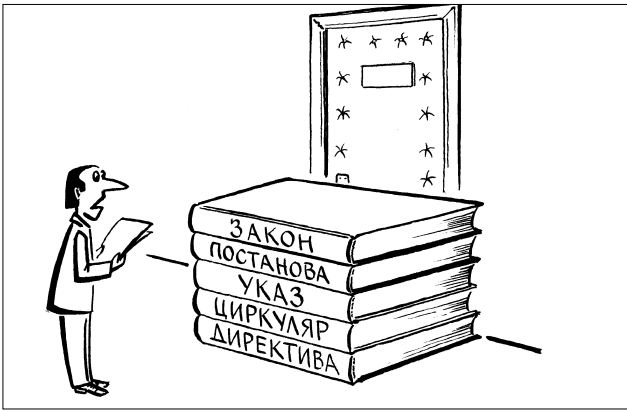
### Повсякчас удосконалювати

Дальший розвиток земельно-орендних відносин у нашій державі відбуватиметься на основі удосконалення правовідносин щодо оренди земель, підвищення ефективності їх використання і охорони, рівня соціального захисту селян.

Потребує невідкладного законодавчого врегулювання питання оренди земельних часток (паїв) у зв'язку з прийняттям Земельного кодексу України, який щодо цього містить Перехідні положення (пп. 16 і 17). Потрібно внести зміни і доповнення до Закону України «Про оренду земель», зокрема стосовно орендної плати за землю. Бо в регіонах є непоодинокі випадки завищення цін натуральної продукції, яка видається в рахунок орендної плати, чим фактично спотворюється сенс орендної плати за землю.

Одним із шляхів удосконалення орендних земельних відносин є здійснення експертної грошової оцінки земельних ділянок відповідно до затвердженої Кабінетом Міністрів України методики (№1531 від 11 жовтня 2002 року). Нарешті, архіважливим на шляху розвитку цих земельних відносин є розробка і прийняття закону України «Про заставу права оренди земель», який сприяв би поліпшенню кредитування аграрного сектору економіки.

**Віктор МЕСЕЛЬ-ВЕСЕЛЯК**, заступник директора Інституту аграрної економіки УААН, завідувач відділу форм господарювання, академік УААН; **Микола ФЕДОРОВ**, завідувач відділу земельних відносин інституту, доктор економічних наук.



Мал. Василья ФІЛЬОРКА.

правовідносини щодо оренди ділянок. Однак він не задовольняє багатьох потенційних орендодавців — власників земельних часток (паїв). Цю правову прогалину врегулював Президент України своїм Указом від 3 грудня 1999 р. «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектору економіки». В результаті реалізації положень обох згаданих документів сьогодні майже 6 млн. (85%) власників земельних часток (паїв) та земельних ділянок уклали договори оренди.

У зв'язку з важким економічним станом у сільському господарстві Президент України своїми указами встановив мінімальні розміри орендної плати за землю. Нині нижня межа орендної плати за землю встановлена Указом Президента України від 2 лютого 2002 року № 92 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту селян — власників земельних ділянок та земельних часток (паїв)» та Указом Президента України від 2 лютого 2002 року № 92» і має становити не менш як 1,5 відсотка визначеної законодавством вартості земельної ділянки, земельної частки (паю), переданої в оренду.

### Крок до формування ефективних підприємств

Законодавче запровадження у нашій державі різних форм власності на землю, у тому числі і приватної, значно розширило коло орендодавців. Власниками землі стали грома-

дяни. Одні передають свої ділянки і земельні частки (паї) разом з майновими паями своєму сільськогосподарському підприємству, селянським (фермерським) господарствам. Використовують земельні ділянки і паї для організації селянських (фермерських) господарств, інших господарських формувань. На базі реформованих КСП нині функціонує понад 19 тисяч нових агроформувань, у тому числі 38% — товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ), 21% — приватних (приватно-орендних) підприємств, 4% — акціонерних товариств (АТ), 11% — сільськогосподарських кооперативів, 16% — фермерських господарств, 10% — інших суб'єктів господарювання.

Дедалі більше громадян усвідомлює значення власної частки землі. Передаючи в оренду земельний пай, наприклад, своєму підприємству, його власник зобов'язує тим самим орендаря (керівника) ефективно використовувати грунт, бо за користування паєм орендар має сплачувати належну плату. До того ж орендар несе відповідальність за зобов'язаннями не перед колективом чи державою, як було раніше, коли їх можна й не виконати, а перед конкретною особою та конкретним власником.

Головним в орендних відносинах є те, що обидві сторони зацікавлені в одержанні якнайбільшого прибутку: орендодавець — одержати якомога вищу орендну плату, зберігши при цьому якість земельної ділянки; орендар — одержувати максимальний урожай протягом тривало-

## НОВИНИ З РЕГІОНІВ

## Дитина померла через відсутність вакцини

Трагічно закінчилися дитячі пустощі у селі Нижні Станівці Кіцманського району Чернівецької області. Дітлахи гралися в лісі. Хлопчика, який стрибнув на купу листя, вкусила змія. Ніхто з дітей не знав, як діяти в такій ситуації. Вдома хлопчину почало лихоманити. Батьки одразу відвезли сина до Вашковецької лікарні. Та врятувати йому життя не вдалося. Бо в медичному закладі не було протиотруйної вакцини, яка коштує 300 доларів. Офіційно хлопець помер через анафілактичний шок.

Лікар-судмедексперт обласного бюро судово-медичної експертизи Володимир Єленев вважає, що хлопчика навряд вдалося б урятувати, якби його навіть встигли привезти у Чернівці. Що то була за змія, так і не встановили. Вона, ймовірно, вже впала у зимову сплячку, а укуси таких плазунів особливо отруйні. До того ж, за словами Володимира Єленева, він не знає жодної лікарні в Чернівцях, яка мала б у своєму розпорядженні потрібну вакцину.

Проте, як заявив головний лікар Вижиницької районної центральної лікарні Тарас Лучик, сироватка проти змій у них є, але потерпілого із Нижніх Станівців відвезли до найближчої кушової лікарні у Вашківцях Вижиницького району, де протиотрути не виявилось. Лікарям було важко встановити діагноз, бо випадки, коли змія жалить такої холодної пори, траплялися дуже рідко.

Сукупність усіх факторів призвела до трагедії у нижньостанівській родині. Запитання, чому сироватки не виявилось у лікарні передгірного містечка, де береги Черемоша влітку буквально кишать зміями, для цієї сім'ї, на жаль, не риторичне.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

## «Рогатий» привіт з Америки

Добрим словом у селі Самійличі Шацького району згадують засновану в 1944 році у США недержавну корпорацію «Heifer Projekt Internacional» з міста Літл-Рок (штат Арканзас). Нещодавно 15 родин цього поліського села отримали від неї 15 племінних телиць української чорно-рябої худоби. Такий щедрий подарунок заокеанські благодійники зробили в рамках проекту «Допомога селянським родинам у розведенні молочної худоби».

Це не перша акція корпорації. В червні 2001 року вона вже подарувала селянам Самійличів 20 нетелей. Власники «американок», так охрестили в селі чорно-рябих корівок, згідно з проектом зобов'язані виростити перших народжених від дарованих корів теличок до однорічного віку і передати їх потім іншим родичам. Сама подарована тварина і все наступне потомство від неї залишаються в господарі.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

## Хай покажуть, на що здатні

Десять гектарів під експериментальне поле наддали в оренду французам селяни у Радивилівському районі. Іноземці вирощуватимуть кукурудзу, яку перероблятимуть на комбікорми на місцевих заводах. А що наміри у них серйозні, свідчить те, що вже досліджено в район необхідну сільськогосподарську техніку. Селяни теж матимуть зиск від так званого французького проекту, бо розраховують на нові робочі місця.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

## На картині та в житті

Коли відомий черкаський художник, заслужений діяч мистецтв України Віктор Клименко вирішив малювати колгоспників із села Старосілля, самі його моделі не вірили, що вийдуть, «мов живі». Та все ж старанно позували, «щоб дітям та онукам було на пам'ять».

І ось портрети селянок виставлено у фойє обласного музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка. «Мадоннами колгоспного села» назвав місцевий поет їхні образи. Інший відвідувач виставки додав, що це не просто жіночі портрети. Це — частинка історії українського багатостраждального села. Яке у тяжкій, виснажливій праці зберегло високу духовність, чистоту народної душі. Краще, напевно, й не скажеш.

**На знімку:** Марія Афанасіївна Милокост, колишня доярка, біля свого портрета.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.



Фото автора.

**Господарський суд м. Києва, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б, Постановою по справі № 15/138-б від 04.11.2003 р. визнав банкрутом**  
Приватне підприємство «Фірма Ла Ві Та» (адреса: 04209, м. Київ, вул. Лебединська, 3-б, код ЄДРПОУ 24089074), п/р 26003301280 у Філії АКБ «Золоті ворота» м. Київ, МФО 300238, і відкриває ліквідаційну процедуру.  
Ліквідатором призначено Плющаківу Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).  
Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

**Господарський суд міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б, Постановою по справі № 15/137-б від 04.11.2003 р. визнав банкрутом**  
Товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро Преміум ЛТД» (адреса: м. Київ, вул. Івана Кудрі, 26, код ЄДРПОУ 25641177), п/р 2600300010559 у БАТ КБ «Хрещатик», МФО 300670.  
Ліквідатором призначено Плющаківу Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).  
Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

**Господарський суд міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б, Постановою по справі № 15/122-б від 04.11.2003 р. визнав банкрутом**  
Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Папір та пакування» (адреса: м. Київ, вул. Краківська, 3, код ЄДРПОУ 25202667), п/р 260023001610 в Другій Київській філії АТ «ВАБанк», МФО 320519, п/р 26009301330539 в Дніпровському відділенні ПІБ, МФО 322142, п/р 26008010000070 в КФ АКБ «Південкомбанк», МФО 320876 і відкриває ліквідаційну процедуру.  
Ліквідатором призначено Плющаківу Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).  
Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

**Господарський суд міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б, Постановою по справі № 15/136-б від 04.11.2003 р. визнав банкрутом**  
Товариство з обмеженою відповідальністю «ХІМПЛАСТ» (адреса: м. Київ, вул. Кіквідзе, 26, код ЄДРПОУ 31305458), п/р 260073012228 в АБ «Старокиївський банк», МФО 321477, і відкриває ліквідаційну процедуру.  
Ліквідатором призначено Плющаківу Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).  
Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

**Господарський суд міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б, Постановою по справі № 15/123-б від 04.11.2003 р. визнав банкрутом**  
Товариство з обмеженою відповідальністю «СЕЛМ-сервіс» (адреса: м. Київ, вул. Закревського, 22, код ЄДРПОУ 31724045), п/р 26002303826401 в Лівобережній філії АКБ «ТАС — Комерцбанк» у м. Києві, МФО 300971, п/р 26004434462001 в Київському Головному Регіональному Управлінні «ПриватБанку», МФО 321842, ліквідатором призначено Плющаківу Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).  
Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 21/52 07 жовтня 2003 р. про банкрутство сільськогосподарського виробничого кооперативу ім. Чкалова (71651, Запорізька область, Василівський р-н, с. Підгірне, вул. Чкалова, 103, код ОКПО 03750078).  
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Моїсєєва Ю. В., ліцензія № 419459 від 18.11.2002 р. (тел. 8 (06192) 424299).  
Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-б, Постановою по справі № 15/135-б від 04.11.2003 р. визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «СФІНКС» (адреса: м. Київ, вул. Спаська, 9-А, код ЄДРПОУ 30187590), п/р 2600600530055 в АКБ «Правекс-банк», МФО 321983, п/р 26002200001821 в Подільському відділенні УСБ, МФО 322078, і відкриває ліквідаційну процедуру.  
Ліквідатором призначено Плющаківу Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).  
Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

Постановою Господарського суду Донецької області від 18.09.2003 р. визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура у відношенні ТОВ «Иллиада», ЄДРПОУ 30853297, розташованого за адресою: 83041, м. Донецьк-41, вул. Шахтна, 7а, п/р № 26008310077 Філія АБ «Південний» в м. Запоріжжі, ЄДРПОУ 26013572, МФО 313753, п/р № 26006301533521 у Філії «Київське відділення Промінвестбанку» в м. Донецьку, ЄДРПОУ 09334270, МФО 334271, п/р № 26005980044820 (980) у БАТ КБ «Промекономбанк» м. Донецьк, ЄДРПОУ 20058668, МФО 334992. Ліквідатором призначено Державну податкову інспекцію у Пролетарському районі м. Донецька — розташовану за адресою: 83044, м. Донецьк-44, пл. Героїв Сталінграду, 1 (тел. 22-09-68, 22-21-89).

**Товариство з обмеженою відповідальністю «Українські макарони — Львів»** повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців від дати опублікування оголошення за адресою: 79040, м. Львів, вул. Городоцька, 367, код за ЄДРПОУ 31291353.

Постановою Господарського Суду Дніпропетровської області по справі № Б29/60/03 від 03 листопада 2003 року визнано банкрутом Відкрите Акціонерне Товариство «Межівський комбінат хлібопродуктів» (52900, Дніпропетровська область, смт. Межова, пр. К. Маркса, 5; код ЄДРПОУ 00951468; р/р 26009268482031 в Павлоградській філії КБ «ПриватБанк», МФО 305727) та відкрито ліквідаційну процедуру.  
Ліквідатором призначено Зибіна Антона Олександровича, ліцензія АА № 047942, адреса: 49041, м. Дніпропетровськ, ж/м Тополя-3, б.3, кв.16; тел. (0562) 31-73-44.

**ТОВ «Будгерметик»**, ЗКПО 25391639 повідомляє про свою ліквідацію, згідно зборів Засновників Товариства від 12 листопада 2003 року. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування за тел. 552-04-08, 552-06-79.

**АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ БОРГІВ ТА БАНКРУТСТВА**  
Спеціалізована юридична фірма.  
Правовий захист кредиторів та боржників.  
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.  
**(044) 451-59-90, 462-72-11, www. debts. com. ua**

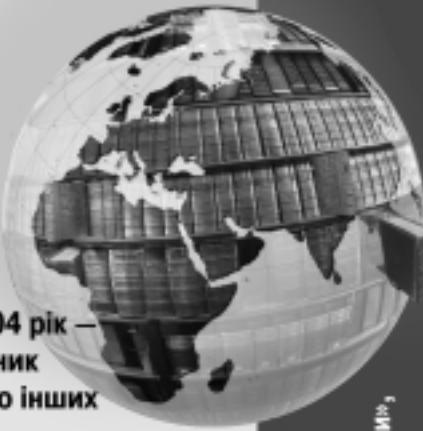
**Приватне сільськогосподарське підприємство «Нове життя»**, ідентифікаційний код 31763079, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців, за адресою: Житомирська обл., Бердичівський р-н, с. Обухівка, вул. Миру, 34.

**Приватне підприємство «АКВІЛОН», ЄДРПОУ 25663055, ліквідується.**  
Претензії приймаються протягом двох місяців від дати публікації оголошення за адресою: м. Київ, вул. Автозаводська, 2.

**БАТ «Свалевський райагротехсервіс»**, Закарпатська область, м. Свалява, вул. Радянська, 1, код 00903877 ліквідовується.  
Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації.

Постановою господарського суду Одеської області від 10.11.03 р. БАТ «ПМК—224 Дунайводбуд», м. Ізмаїл, Одеська область, код № 01035816, р/р № 26008641 у Першому Ізмаїльському БВ Одеської обл. філії АППБ «Аваль» визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура.  
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Брикульського В. Т. (ліцензія № 249867 від 22.10.01 р.).

- **Всеукраїнський щотижневик Державної податкової адміністрації України**
- **Консультують фахівці Державної податкової служби України**
- **Керівникам та бухгалтерам підприємств усіх форм власності, підприємцям**
- **Українською та російською мовами чотири рази на місяць на 64 сторінках**
- **Щокварталу — безкоштовні бланки податкової та фінансової звітності**
- **Тематичні номери**
- **Семінари**



**Передплатникам «Вісника» на 2004 рік — подарунковий електронний довідник «Законодавство України» та багато інших передновісних подарунків**

Перші чотириста передплатників нашого видання — юридичних та фізичних осіб, які надішлють на адресу редакції ксерокопії квитанцій про передплату на шість місяців 2004 року і більше отримають у подарунок електронну енциклопедію-довідник «Законодавство України» від CD-видавництва «Інфодиск».

Усі надіслані до редакції квитанції братимуть участь у передновісному розіграші цінних призів, які передплатники отримають за місцем проживання — в обласних філіях «Вісника», перелік яких постійно друкується в нашому журналі.

**ЖУРНАЛ**

**ВІСНИК податкової служби України**

Передплатні індекси: 22599 (укр.), 22600 (рос.). Передплата без обмежень

Наша адреса: 01023, Київ-23, вул. Шота Руставелі, 39-41, «Вісник податкової служби України», «Передплата '2004»

**Міністерство екології та природних ресурсів України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад** начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Миколаївській області; першого заступника, заступника начальника Державного управління екології та природних ресурсів в Запорізькій області.  
З умовами конкурсу та вимогами до конкурсанти можна ознайомитися під час подання документів. Документи на конкурс приймаються протягом місяця з дати опублікування оголошення.  
Контактні телефони: 206-31-23, 206-31-16, кім. 518, 519.  
Заяви подаються за адресою: 03035, Київ-35, вул. Урицького, 35.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 21/46 30 вересня 2003 р. про банкрутство сільськогосподарського виробничого кооперативу «Надія» (71614, Запорізька область, Василівський р-н, с. Малі Шербаки, пров. Културний, 2, код ОКПО 03750279).  
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Моїсєєва Ю. В., ліцензія № 419459 від 18.11.2002 р. (тел. 8 (278) 27655, 29908).  
Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

**Приватне мале підприємство фірма «Сілек»,** ідентифікаційний код 16305658, повідомляє про зміну назви на Приватне підприємство «Сілек» (ідентифікаційний код 16305658), тел. 229-34-58.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) Постановою від 03.11.2003 року (справа № 18/42-19/50) визнав банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру щодо Дочірнього «Автотранспортного підприємства» БАТ «Енергодарбуд» (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, промзона, а/с 31, р/р 26003301190016 в АК ПІБ м. Енергодар, МФО 313098, код ЄДРПОУ 04634486).  
Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Роман Сергій Георгійович, (ліцензія АА № 047781 від 15.10.2001 р.). 71500, Запорізька обл., м. Енергодар, пр. Будівельників, 8, тел. (06139) 1-58-02, 6-06-61, 6-20-52.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 2.10.2003 р. порушив провадження у справі № Б-24/199-03 про банкрутство закритого акціонерного товариства «Шебелинське» (с. Шебелинка, Балаклійського р-ну Харківської обл., ЄДРПОУ 25612359, п/р 2650052449 у Шебелинському від. БАТ «Мегабанк», МФО 351629).  
Розпорядник майна арбітражний керуючий Заярний А. Л. (ліц. АА № 4842223 від 10.02.2003 р., 61002, м. Харків, вул. Сумська, 102-А, т. (057) 715-69-56).  
Заяви від кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.



# На самому ентузіазмі чемпіонів не виховати

ФІГУРНЕ КАТАННЯ.

Українські фігуристи досить вдало розпочали нинішній сезон: нещодавно киянка Олена Ляшенко перемогла на третьому етапі серії змагань Гран-прі в Китаї, а танцювальний дует Олена Грушина/Руслан Гончаров завоював на двох етапах Гран-прі срібні нагороди. Але основні старти в наших спортсменів іще попереду. Проте, чим нині живе збірна України з фігурного катання, та про перспективи розвитку одного з найелегантніших видів спорту — розмова нашого кореспондента з віце-президентом Федерації фігурного катання України Людмилою МИХАЙЛОВСЬКОЮ.

— Як ви оцінюєте останню перемогу Олени Ляшенко? Це закономірність чи щаслива випадковість?

— Треба сказати, що змагання фігуристів у серії Гран-прі передбачають шість етапів. Шість кращих спортсменів світу можуть брати участь у трьох етапах, нижчі за рейтингом — у двох. У залік ідуть два етапи. Олена дуже добре підготувалася до цього турніру, але, на жаль, етап у Китаї не був для Олени заліковий. Тож побажаймо їй удачі на наступних змаганнях — у Росії та Японії.

— Які старти в цьому сезоні будуть для наших фігуристів найвідповідальніші?

— Попереду — фінал Гран-прі в Японії, а також

ту. У дорослій збірній команді України лідерами в одиночному катанні вважаються Олена Ляшенко, у танцях на льоду — дует Олена Грушина/Руслан Гончаров. На чемпіонат Європи маємо три місця для жінок. Другу путівку, певно, здобуде Галина Маняченко, а ще за одну змагатимуться молоді представниці жіночого одиночного катання. Цікавими обіцяють бути змагання і в чоловічому одиночному катанні, де одне місце у збірній команді виборюватимуть троє фігуристів: киянин Антон Ковалевський, Віталій Данильченко, котрий нині тренується у США у В'ячеслава Загороднюка, а також Костянтин Тупіков, який також



тренується у США у Валентина Ніколаєва.

— Однак високі спортивні результати залежать не тільки від майстерності самого спортсмена, а й від умов для тренувань. Які вони в українських фігуристів?

— На жаль, сьогодні в Україні члени збірної команди мають змогу тренуватися лише в Києві. Льодові бази в інших містах — Одесі, Дніпропетровську, Харкові — перебувають у дуже плачевному стані. Приміром, в Одесі, котра завжди була «кузнем чемпіонів», діє лише маленька нестандартна ковзанка, яка підходить хіба що для дітей віком до десяти років. Адже всі міжнародні змагання проводяться на стандартному льодовому полі. У Києві збірна України тренується на ковзанці «Крижинка», що на НСК «Олімпійський». На якість льоду особливо не нарікаємо, однак до міжнародної якості ще дуже далеко. Скажімо, коли Галина Маняченко приїхала на змагання до США, то спочатку взагалі не могла кататися, бо хороший лід зовсім інакше котить, «викидає» спортсмена.

Члени збірної команди мусять мати на рік щонайменше 200 днів навчально-тренувальних зборів, під час яких отримувати належне харчування, хороші умови в готелі чи на спортивній базі. Нині під час зборів збірної за державний кошт фінансується тіль-

ки оренда льоду. Ковзани, костюми, тренувальний одяг для спортсменів — усе за свої гроші. Не кияни знімають за власний кошт квартири. Кошти федерації йдуть лише на забезпечення виїздів спортсменів на міжнародні змагання — чемпіонати Європи та світу. На жаль, жодних спонсорів у фігурному катанні немає. Ми довго очікували внесення змін до законодавства, які надали б податкові пільги для фірм та організацій, котрі вкладають гроші у спорт. Але парламент не прийняв це.

Дуже давня мрія фігуристів — власна спеціальна ковзанка. Нині на «Крижинці» ми ділимо лід навіпл із хокеїстами. З відведеного фігуристам часу 80 відсотків іде на тренування збірної команди, а для молодих спортсменів часу залишається обмаль. У Києві діють дві спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи з фігурного катання, однак лід на «Крижинці» вони можуть орендувати лише кілька разів на тиждень, чого, звісно, недостатньо для підготовки олімпійського резерву. Є ще у столиці ковзанка «Атек», але вона не опалюється і там дуже холодно — більш як 45 хвилин на льоду не витримати. До речі, в сусідніх державах, наприклад, Білорусі та Росії, за останні десять років збудовано багато нових катків, які цілком себе окуповують і навіть дають прибуток. А в Україні — жодного.

Вартість оренди льоду щороку зростає, а фінансування дитячих спортишкіл, навпаки, зменшується. Усі групи початкової підготовки переведено на самоокупність, батьки самотужки сплачують вартість оренди льоду для тренувань своїх малят. На жаль, фігурне катання сьогодні доступне далеко не всім. Усе тримається лише на ентузіазмі тренерів, спортсменів, батьків. Але без належного фінансування та бази для фігурного катання ми не зможемо виховати майбутніх чемпіонів.

Юліана ШЕВЧУК.

На знімках: віце-президент Федерації фігурного катання України Людмила Михайловська; на льоду — Олена Ляшенко.

# Кому гандбол очі муляє...

Завтра в київському Палаці спорту розпочнеться восьмий міжнародний турнір із гандболу серед жіночих команд «Кубок Турчина», присвячений пам'яті видатного тренера київського «Спартака» та збірної СРСР. Участь у ньому візьмуть збірні України, Росії (чемпіон світу 2001 року), Китаю (чемпіон Азії 2003 року) та Сербії і Чорногорії (бронзовий призер чемпіонату світу-2001). Фінішуватимуть змагання в неділю. Тоді зустрінуться українки та росіянки.

А стартового дня першими на майданчик вийдуть гандболістки Росії і Китаю. Потім силами поміряться команди України та Сербії і Чорногорії. Варто зазначити, що для всіх команд традиційний київський турнір стане останнім підготовчим етапом до фі-

нальної частини чемпіонату світу, яка відбудеться з 30 листопада по 14 грудня у Хорватії.

До речі, на берегах Адриатики розіграватимуться путівки на Олімпійські ігри-2004 в Афінах. Їх отримують перші п'ять команд за підсумками чемпіонату. Нагадаємо, що

збірна України виступатиме у групі С разом із командами Румунії, Норвегії, Казахстану, Тунісу та Аргентини. До наступного раунду з групи виходять перші три команди.

Однак, як зазначив президент Федерації гандболу України Віталій Рева, на змагання у Києві з великими потугами знайшли гроші. До речі, на проведення «Кубка Турчина» потрібно триста тисяч гривень. Та й поїздка збірної на чемпіонат світу до Хорватії була під загрозою зриву. Також через брак коштів. Не симпатизують гандболу високопосадові чиновники

найвищого рівня, хоч плач. Тому прохання гандболістів про допомогу, за словами пана Реви, «відфутболили» до Держкомспорту, не розібравшись.

А тим часом гандбол — єдиний з ігрових видів спорту, де Україна може сподіватися на олімпійську ліцензію. І лише завдяки втручання народного депутата Сергія Бубки, котрий прямо зв'язався з Прем'єр-міністром Віктором Януковичем і виклав суть справи, гроші таки знайшли. І українська збірна поїде на чемпіонат світу.

В. Б.

У НОМЕР

## Допомога олімпійцям

Верховна Рада України внесла зміни до закону про держбюджет на 2004 рік, виділивши з резервного фонду 20 мільйонів гривень, щоб спрямувати ці кошти на підготовку членів збірних України для участі у XXVIII літніх Олімпійських і XII Параолімпійських іграх. За внесення змін до закону про держбюджет на 2004 рік проголосували 303 депутати із 328. Відповідно до закону сума витрат Держкомітету з питань фізичної культури і спорту затверджується у розмірі 151,5 мільйона гривень.

### Важка атлетика

## Є перше «золото» і світовий рекорд!

Банкувер (Канада). Чемпіонат світу. 22-річна українка Наталя Скакун стала найсильнішою (категорія до 63 кг), взявши вагу у 248 кг. Окрім великої золотої медалі, Скакун виборола ще й малу нагороду найвищого гатунку в поштовху, встановивши новий світовий рекорд, який нині становить 138 кг. Срібну нагороду Наталя виборола в ривку, показавши результат 110 кг. Варто зазначити, що три медалі Наталі Скакун дали змогу збірній Україні піднятися у загальнокомандному заліку на четверте місце. Лідирує за медалями команда Китаю, у якої 21 нагорода. До речі, Наталя Скакун — чемпіонка Європи 2001 року.

### Баскетбол

Євроліга—ФІБА. БК «Київ» (Україна) — «Сконто» (Латвія, Рига). 75:67 (38:28).

### Шахи

Сімферополь. Чемпіонат України. Переможцем став донецчанин Євген Мирошніченко. У змаганнях взяли участь понад сто шахістів. Серед них два десятки міжнародних гросмейстерів і стільки само міжнародних майстрів. Турнір проходив за швейцарською системою. Мирошніченко не програв жодної партії і набрав 7,5 очка з дев'яти можливих. Донецький гросмейстер на очко випередив ветерана українських чемпіонатів міжнародного гросмейстера Геннадія Кузьміна.

### Бокс

Всесвітня боксерська рада (WBC) може позбавити титула нинішнього чемпіона світу Леннокса Льюїса. Це відбудеться тоді, якщо Льюїс відмовиться захищати своє звання з переможцем пари Віталій Кличко — Кірк Джонсон. Бій між українцем і канадцем офіційно оголошений відбірковим за право вийти на ринг проти діючого чемпіона світу.

Нагадаємо, що Льюїс відмовився виходити на ринг до кінця цього року. І, подекуять, узагалі розмірковує про завершення спортивної кар'єри.

А Володимир Кличко в поєдинку за звання інтерконтинентального чемпіона WBA, котрий відбудеться 20 грудня у німецькому місті Кілі, вийде на ринг проти уродженця Гайани Андре Пурлетте, який нині проживає і тренується в США. На професіональному рингу провів 39 поєдинків, у 37 здобув перемоги (34 нокаутом). Упродовж кар'єри боксера Пурлетте жодного разу не виходив на ринг проти провідних боксерів.

Хоча варто звернути увагу на те, що він володіє нокаутуючим ударом. А ще відомий тим, що тренується у наставника Леннокса Льюїса Емануеля Стюарда. Ще один тренер гайанця — Патрік Форд, котрий також додає серйозності суперникові українця.

Зріст Пурлетте — 188 см, вага — 95 кг, він праворукий. У суперважкій категорії виступає з 1999 року. 2001 року Пурлетте завоював титул федерації WBO NABO — другорядне звання не надто авторитетної федерації. Не був помічений і в рейтингах провідних боксерських організацій. Однак щось подібне колись казали і про Коррі Сандерса...

## Китайці прагнуть повернути Пажина

Болгарська газета «7 днів спорту» повідомила, що китайський футбольний клуб «Гуо Ан» готовий заплатити два мільйони доларів за болгарського легіонера «Шахтаря» Предрага Пажина. Керівництво пекінського клубу надіслало факс до ФК «Шахтар» з пропозицією продати захисника.

«Знаю, що такий факс є. Пропозиція — рекордна, вона мене справді вразила», — лаконічно прокоментував ситуацію Предраг Пажин. 30-річний Пажин грав два роки тому за «Гуо Ан», тренером якого є серб Люпко Петрович. Контракт з «Шахтарем» у Предрага закінчується через два роки.



На знімку: Предраг Пажин.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.



# На дитячий плач

...Ілля Батюк цього дня приїхав з Полог до Охтирки — до зубного лікаря. Зайшов на продовольчий ринок. І, проходячи повз туалет, побачив скупчення людей. Із кабінки з буквою «Ж» було чути слабкий дитячий плач.

— Напевно, хтось викинув дитину в туалет, — робили припущення в юрбі.

— Оце часи пішли! Не могла в пологовому будинку народити і відмовитися від неї, якщо вже не потрібна.

— Та таких матерів розстрілювати треба...

Ілля Павлович, батько двох дітей, не міг зрозуміти, чому ніхто нічого не робить. Адже на вулиці близько нуля градусів, і не можна втрачати ані секунди.

Чоловік увійшов до туалету, ліг на бетонну підлогу і почав рукою шукати джерело звуку, що ставив дедалі тихіший. Сили залишали дитину.



Рука намацала пуповину. Саме за неї Ілля Павлович і витяг немовля на волю. Воно було у крові і фекальний масі. Рятівник очистив найді рота і очі. І майже відразу приїхала швидка, викликана співробітниками ринку. Мала відвезти до пологового відділення, де теоретично воно й мало з'явитися на світ.

Хлопчика, якого вря-

тував Ілля Павлович, відправили до Сум. Вага його — три кілограми. І сподіватимемося, що житиме він довго і щасливо. Адже, щоб вижити в таких умовах, потрібно народитися в сорочці.

Ільдар БЕКБУЛАТОВ.

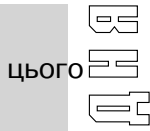
Охтирка Сумської обл.  
**На знімку:** Ілля Павлович Батюк — людина, яка не пройшла остеронь.

## «Дожартувався»

За трьома статтями Кримінального кодексу України засуджено 24-річного черкашанина за «жарт у листі». Хлопець відправив своєму другові у Голландію листа з 0,33 грамами марихуани, знаючи, що у цій країні дозволено курити «заспокійливу траву». Однак в Україні за зберігання і збут наркотиків, незалежно від їх виду, притягують до відповідальності.

Лідія Титаренко.

Черкаська область.



20 Листопада

■ 1896 р. Народився Михайло Вериківський, композитор, диригент, педагог. Автор, зокрема, першого українського балету ("Пан Каньовський", 1931). ■ 1910 р. Помер Лев Толстой. ■ 1917 р. Центральна Рада ухвалила III Універсал, яким проголосила Українську Народну Республіку. ■ 1945 р. Розпочався Нюрнберзький процес — суд міжнародного трибуналу над нацистськими воєнними злочинцями. ■ 1963 р. Декларація ООН про ліквідацію всіх форм расової дискримінації.

СЮРПРИЗ ДЕМОНТОВАНО

# Примхи малого бізнесу

гармонію місця відпочинку луганчан.

А нещодавно городяни звернули увагу, що намет працює не тільки вдень, а й уночі. До нього машини привозять цеглу, стінні блоки. З'ясувалося, що всередині намету інтенсивно йшло капітальне будівництво. Стояли стіни, підведена каналізація. Не вистачало тільки даху.

Знаючи наперед, що дозвіл на будівництво кафе в парковій зоні міська влада йому не дасть, підприємець вирішив поставити її перед фактом. Але нічого не вийшло. Новобудова була розвалена, весь матеріал вивезено. На місці намету залишився тільки асфальт.

Алла АНТИПОВА.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

## Іванівці морози не страшні

Ще два села Горохівського району — Іванівка та Горішнє — отримали природний газ. Для цього довелося прокласти 8,8 кілометра газопроводу. Голубе паливо проведено до 94 селянських осель. До кінця року воно прийде ще в 116 будинків. За роки незалежності в Горохівському районі газифіковано вже 58 населених пунктів.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ВУЗЛИК НА ПАМ'ЯТЬ

## Вкривати — не вкривати?

Якщо ви посадили саджанці, то чи все зробили, щоб вони добре прижилися? Найнебезпечніші для них перша і друга зимівлі, бо до першої вони не встигають як слід укорінитися, а до другої внаслідок підрізання дають великий приріст. Такі молоді дерева на зиму треба обгортати соломом, зв'язаною в пучки. Зверху — кілька колючих гілок малини. В такому вигляді вони чудово перезимують. Але навесні для них знову може настати небезпечний час: удень сонце пригріває досить сильно, а вночі мінусова температура. Вдень від березневого сонця може бути так тепло, що земля навколо стовбурів починає відтавати і посадки можуть навіть піти в ріст раніше, ніж потрібно. Але нічні морози їх погублять. Отже, треба затримати ріст.

Наприкінці зими під час відлиги варто привалити до кожного дерева побільше снігу й утоптати його. Ще краще після утоптування покласти шар гною і прибрати його, коли безпека мине. Дія такої гноювої покривки зрозуміла. Земля під нею не може відтанути. Коли гній буде знято і промерзла земля прогірється, деревця швидко почнуть рости.

Такий прийом корисний і для дорослих дерев, особливо коли сорти рано зацвітають. У такий спосіб можна стримати дерева від невчасного цвітіння і запобігти згубному впливу весняних приморозків на квіти.

Деякі садівники геть безпідставно пригортають землю з пристовбурного кола з метою захисту коріння. Це не тільки не потрібно, а й небезпечно. Земля береться саме там, де розташоване більш молоде незміцніле коріння. Адже біля стовбура, чи біля штамба, коріння могутнє, товсте і не потребує захисту.

Іван ЛАЗНЮК.

АКЦІЇ

Хтозна-якою була б Італія, якби не українці. Італійському футболі ми дали Шевченка. Але ж у нас не лише в футболі є великі таланти. Хто врятував від повного фіаско «Чіо-Чіо-Сан» Пуччіні? Соломія Крушельницька! Коли італійський глядач сказав опері «чао», її застівала українка. Відтоді і опера, і Пуччіні стали знамениті. А про оперного тенора з Полтави Миколу Іванова їхні мистецтвознавці досі згадують як про видатну постать італійського і європейського романтизму. І ось сьогодні провідний спеціаліст кафедри україністики Римського університету — наша поетеса Оксана Пахльовська. До Пахльовської у них і кафедри такої не було.

Ми дбаємо про Італію не лише там, а й тут: письменник Максим Стріха в Києві працює над новим перекладом «Божественної комедії» і видав дві серйозні книжки з проблем інтерпретації Данте. А коли наші можновладці найвищого

гатунку зустрічаються із не менш впливовими італійцями, запрошують не рядового перекладача, а українського кінорежисера Вадима Кастеллі...

А нещодавно в Київському національному університеті культури і мистецтв відбулося свято

# Влаштовують своє майбутнє

МОЛОДЬ

Забезпечення роботою та житлом, правовий захист і культура, екологія та інвестиції в майбутнє молодого покоління — ці та інші питання обговорювали в День студента представники усіх вищих і середніх освітніх закладів Херсона.

Форум «Молодь — для розвитку міста» зініціювала міська влада за підтримки Південноукраїнського центру партнерства громад. У секціях обговорювали питання, які, з точки зору молодих людей, мають пріоритетне місце в діяльності міської влади. Презентовані за результатами обговорення ідеї та конкретні пропозиції, запевнив учасників форуму міський голова Володимир Сальдо, буде покладено в основу «Програми розвитку молодіжної політики».

Серед найперших завдань влади студенти бачать своє працевлаштування, далі — доступне кредитування для забезпечення житлом. Зацікавлені молоді люди в організації власного дозвілля, для чого пропонують створення клубів за інтересами, але не менше стурбовані й культурою міських вулиць. Отож, готові вийти на суботники, облаштовувати власноруч місця відпочинку, а для ідейного згуртування пропонують заснувати молодіжну газету.



фото Юрія Дьякова.

Міський голова Херсона Володимир Сальдо спілкується з учасниками форуму.

На втілення усіх пропозицій у реальне життя спільно знайшли й гроші — відрахування у спеціальний молодіжний фонд

певного відсотка з продажу тютюнових та алкогольних виробів.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

# Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.

**Редколегія:**  
Леонід БРОВЧЕНКО,  
Анатолій ГОРЛОВ,  
Сергій ДЕМСЬКИЙ,  
Віталій ЖЕЖЕРА,  
Іван ІЛЛЯШ,  
Світлана ПИСАРЕНКО,  
Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою:  
[www.dnepropochta.dp.ua](http://www.dnepropochta.dp.ua); [www.presa.ua](http://www.presa.ua)

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилення на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311216.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: [mail@golos.com.ua](mailto:mail@golos.com.ua) — загальний [reklama@golos.com.ua](mailto:reklama@golos.com.ua) — відділ реклами [foto@golos.com.ua](mailto:foto@golos.com.ua) — відділ листів [foto@golos.com.ua](mailto:foto@golos.com.ua) — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>